

Gymnázium a Jazyková škola
s právem státní jazykové zkoušky Zlín

Otevřená škola I

Školní vzdělávací program
pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Dokument vychází z Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání (RVP ZV).

Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín

Otevřená škola I

Školní vzdělávací program pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Dokument vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV).

ÚVODNÍ INFORMACE

Školní vzdělávací programy (ŠVP) Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky (GJŠ) Zlín jsou základními dokumenty, určujícími rámec vzdělávání ve všech oborech gymnázia. Navazují na závazné celostátní dokumenty, zejména na **Národní program rozvoje vzdělávání** (tedy tzv. „Bílou knihu“), **Školský zákon**, a především na **rámcové vzdělávací programy (RVP)**, které však aplikují na konkrétní podmínky a výchovně-vzdělávací cíle našeho gymnázia.

Následující dokument se skládá ze dvou částí:

První vymezuje stávající stav školy, naše záměry a strategie, jak jich dosáhnout. Tuto část uzavírá rámcový učební plán, stanovující počty hodin v jednotlivých předmětech a ročnících. Jde o charakteristiku školy jako celku. (V závěru textu ŠVP ji navíc doplňují informace o hodnocení žáků a o autoevaluaci školy.)

Druhá část dokumentu stanovuje konkrétní realizaci těchto obecných cílů v jednotlivých předmětech. (Tedy jejich **osnovy:** výchovně-vzdělávací strategie, očekávané výstupy, učivo a používané metody.)

Východiskem pro formulaci **školního vzdělávacího programu** byly kromě výše uvedených závazných dokumentů rovněž **názory všech účastníků výchovně-vzdělávacího procesu:** vyučujících, žáků a také rodičů. Při práci jsme dále využili podněty **Školské rady při GJŠ Zlín**, vycházíme rovněž z výsledků pravidelných a rozsáhlých **autoevaluací školy** a ze zkušeností pilotních gymnázií z projektu **Pilot G**. Nová verze všech ŠVP našeho gymnázia navíc odráží naše **zkušenosti s jejich uplatňováním v každodenní pedagogické praxi**.

Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín má celkem **9 školních vzdělávacích programů (ŠVP)**:

- ŠVP „Otevřená škola I“	(pro žáky nižšího stupně osmiletého gymnázia)	vychází z RVP ZV
- ŠVP „Otevřená škola II“	(pro žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia)	vychází z RVP G
- ŠVP „Škola s dobrým výhledem“	(pro žáky čtyřletého gymnázia)	vychází z RVP G
- ŠVP „Škola s dobrým startem – atletika“	(pro žáky oboru GSP s kmenovým sportem atletikou)	vychází z RVP GSP
- ŠVP „Škola s dobrým startem – basketbal“	(pro žáky oboru GSP s kmenovým sportem basketbalem)	vychází z RVP GSP
- ŠVP „Škola s dobrým startem – házená“	(pro žáky oboru GSP s kmenovým sportem házenou)	vychází z RVP GSP
- ŠVP „Škola s dobrým startem – plavání“	(pro žáky oboru GSP s kmenovým sportem plaváním)	vychází z RVP GSP
- ŠVP „Škola s dobrým startem – volejbal“	(pro žáky oboru GSP s kmenovým sportem volejbalem)	vychází z RVP GSP
- ŠVP „Škola v pohybu“	(pro žáky nekmenových sportů ve sportovní třídě)	vychází z RVP G

Společně tvoří tyto programy **ucelený soubor základních dokumentů**, popisujících výchovně-vzdělávací cíle Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín i strategie, jak těchto cílů chceme dosáhnout.

OBSAH DOKUMENTU

Úvodní informace ..... **i**
Obsah dokumentu ..... **ii**
1 Identifikační údaje **1**
1.1 Název ŠVP 1
1.2 Vzdělávací program 1
1.3 Studijní forma vzdělávání 1
1.4 Předkladatel 1
1.4.1 Název školy 1
1.4.2 Adresa školy 1
1.4.3 IČ školy 1
1.4.4 IZO 1
1.4.5 Jméno ředitele školy 1
1.4.6 Jméno koordinátora pro tvorbu ŠVP 1
1.4.7 Kontakty 1
1.5 Zřizovatel 1
1.5.1 Název 1
1.5.2 Adresa 1
1.5.3 Kontakty 1
1.6 Platnost dokumentu 2
2 Charakteristika školy **3**
2.1 Velikost školy 3
2.2 Poloha a vybavení školy 3
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 5
2.4 Základní priority školy 6
2.4.1 Rozvoj jazykových kompetencí 6
2.4.2 Podpora sportovních aktivit 6
2.4.3 Možnost specializace na informatiku a její aplikace 6
2.4.4 Atraktivní podoba přírodovědných předmětů 6
2.5 Rozvoj Jazykové školy 7
2.6 Vnější vztahy školy 7
2.6.1 Spolupráce s rodiči žáků gymnázia 7
2.6.2 Spolupráce se zřizovatelem (KÚ ve Zlíně) 7

2.6.3 Spolupráce se ZŠ 7
2.6.4 Spolupráce se SŠ 8
2.6.5 Spolupráce s VŠ 8
2.6.6 Spolupráce s významnými zaměstnavateli v regionu 8
2.6.7 Spolupráce s dalšími subjekty 9
2.6.8 Studentská rada 9
2.6.9. Obecně prospěšná společnost Scholar 9
2.6.10 Propagace školy 9
2.7 Bezpečnostní koncepce školy 9
2.7.1 Bezpečné prostředí ve škole 9
2.7.2 Bezpečné nakládání s osobními údaji 10
3 Charakteristika ŠVP 10
3.1 Zaměření školy 10
3.1.1 Osmileté gymnázium 11
3.1.2 Čtyřleté gymnázium 12
3.1.3 Sportovní třídy čtyřletého studia 12
3.2 Současná pozice školy a její směřování 13
3.2.1 GJŠ Zlín v rámci nabídky regionálního školství 13
3.2.2 Koncepce rozvoje školy v následujícím období 13
3.2.3 Profil absolventa 14
3.2.4 Základní přístup školy, rovina vztahů mezi účastníky výchovně-vzdělávacího procesu 14
3.3 Organizace přijímacího řízení 15
3.4. Organizace maturitní zkoušky 15
3.5 Výchovné a vzdělávací strategie 16
3.6 Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP) 19
3.6.1 Diagnostika a evidence žáků se specifickými vzdělávacími potřebami 19
3.6.2 Realizace konkrétních opatření u jednotlivých žáků se SVP ve výuce 19
3.6.3 Práce s mimořádně nadanými žáky 21
3.6.4 Zohlednění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami při přijímacích zkouškách a při maturitní zkoušce 21
3.6.5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťujících vzdělávání žáků se SVP 22
3.7 Začlenění průřezových témat 23
3.7.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV) 24
3.7.2 Výchova demokratického občana (VDO) 26

3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) ... 27
3.7.4 Multikulturní výchova (MUV) ... 28
3.7.5 Environmentální výchova (ENV) ... 29
3.7.6 Mediální výchova (MED) ... 30
4 Rámcový učební plán ... 31
Komentář k rámcovému učebnímu plánu ... 31
5. Učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů na nižším stupni osmiletého gymnázia ... 33
5.1 Učební osnovy předmětu Český jazyk a literatura (CJL) ... 35
5.1.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 35
5.1.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 35
5.1.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 37
5.2 Učební osnovy předmětu Anglický jazyk (ANJ) ... 49
5.2.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 49
5.2.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 49
5.2.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 52
5.3 Učební osnovy předmětu Francouzský jazyk (FRJ) ... 65
5.3.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 65
5.3.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 65
5.3.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 67
5.4 Učební osnovy předmětu Španělský jazyk (SPJ) ... 73
5.4.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP G ... 73
5.4.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 73
5.4.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 76
5.5 Učební osnovy předmětu Německý jazyk (NEJ) ... 86
5.5.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 86
5.5.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 86
5.5.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 87
5.6 Učební osnovy předmětu Ruský jazyk (RUJ) ... 91
5.6.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 91
5.6.2 Charakteristika vyučovacího předmětu ... 91
5.6.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících ... 92
5.7 Učební osnovy předmětu Výchova k občanství (VOB) ... 98
5.7.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV ... 98

5.7.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....98
5.7.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....100
5.8 Učební osnovy předmětu Dějepis (DEJ)....115
5.8.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....115
5.8.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....115
5.8.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....117
5.9 Učební osnovy předmětu Geografie (GEO)....124
5.9.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....124
5.9.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....124
5.9.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....125
5.10 Učební osnovy předmětu Matematika (MAT)....132
5.10.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....132
5.10.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....132
5.10.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....133
5.11 Učební osnovy předmětu Fyzika (FYZ)....144
5.11.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....144
5.11.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....144
5.11.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....147
5.12 Učební osnovy předmětu Chemie (CHE)....158
5.12.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....158
5.12.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....158
5.12.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....160
5.13 Učební osnovy předmětu Biologie (BIO)....175
5.13.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....175
5.13.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....175
5.11.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....177
5.14 Učební osnovy předmětu Informatika (ITK)....191
5.14.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....191
5.14.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....191
5.14.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících....192
5.15 Učební osnovy předmětu Hudební výchova (HUV)....197
5.15.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV....197
5.15.2 Charakteristika vyučovacího předmětu....197

5.15.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících 198
5.16 Učební osnovy předmětu Výtvarná výchova (VYV) 207
5.16.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV 207
5.16.2. Charakteristika vyučovacího předmětu 207
5.16.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících 209
5.17 Učební osnovy předmětu Tělesná výchova (TEV) 217
5.17.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV 217
5.17.2 Charakteristika vyučovacího předmětu 217
5.17.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících 219
5.18 Učební osnovy předmětu Laboratorní technika (LTE) 226
5.18.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV 226
5.18.2 Charakteristika vyučovacího předmětu 226
5.18.3 Očekávané výstupy 228
5.19 Učební osnovy předmětu Biologická a chemická praktika (BCP) 232
5.19.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV 232
5.19.2. Charakteristika vyučovacího předmětu 232
5.19.3 Očekávané výstupy 234
5.20 Učební osnovy předmětu Digitální technologie (DTE) 240
5.20.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV 240
5.20.2 Charakteristika vyučovacího předmětu 240
5.20.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících 242
6. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků 244
6.1 Obecné zásady klasifikace 244
6.2 Způsob hodnocení a stupně klasifikace 245
6.2.1 Pětistupňová klasifikace a převod na slovní hodnocení 245
6.2.2 Klasifikační stupeň a jemu odpovídající slovní hodnocení 245
6.3 Hodnocení výsledků vzdělávání 246
6.3.1 Výklad stupňů hodnocení 246
6.3.2 Výpis z vysvědčení a vysvědčení 247
6.3.3 Nesouhlas s hodnocením žáka 247
6.4 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci 247
6.5 Klasifikace 248
6.5.1 Klasifikace povinných a nepovinných předmětů 248

6.5.2 Způsob určení výsledné klasifikace 248
6.5.3 Náhradní termín klasifikace a nehodnocení žáka v 1. pololetí 248
6.5.4 Náhradní termín klasifikace a nehodnocení žáka ve 2. pololetí 248
6.5.5 Klasifikace předmětu sportovní příprava 248
6.6 Komisionální zkoušky a zkoušky k doplnění klasifikace 249
6.6.1 Komisionální zkoušky 249
6.6.2 Opravné zkoušky 249
6.6.3 Zkoušky k doplnění klasifikace 249
6.7 Klasifikace chování 250
6.7.1 Návrh klasifikace chování 250
6.7.2 Kritéria klasifikace chování 250
6.7.3 Postihování chování žáka mimo školu 250
6.7.4 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování (resp. slovní hodnocení) 250
6.8 Výchovná opatření 251
6.8.1 Pochvala 251
6.8.2 Opatření k posílení kázně 251
6.8.3 Podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia 251
6.9 Studium podle individuálního studijního plánu (ISP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) 252
6.9.1 Individuální studijní plán (ISP) 252
6.9.2 Pravidelné uvolňování z výuky 253
6.10 Individuální vzdělávací plán (IVP) 254
6.10.1 Pravidla pro udělování IVP 254
6.10.2 IVP na nižším stupni gymnázia 254
6.10.3 IVP na vyšším stupni gymnázia 254
6.10.4 Společná ustanovení 254
7 Autoevaluace školy 255
7.1 Kritéria a plán autoevaluace 255
7.2 Prostředky a metody evaluace a autoevaluace 256
7.2.1 Evaluace školy 256
7.2.2 Autoevaluace školy 256
7.3 Cíle autoevaluace 258
8. Závěrem 259

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 NÁZEV ŠVP

Školní vzdělávací program
Gymnázia a Jazykové školy
s právem státní jazykové zkoušky Zlín
pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
„Otevřená škola I“

Dokument vychází z **Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání** (RVP ZV).

1.2 VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program je koncipován jako **čtyřletý**.

1.3 STUDIJNÍ FORMA VZDĚLÁVÁNÍ

Denní.

1.4 PŘEDKLADATEL

1.4.1 NÁZEV ŠKOLY

Gymnázium a Jazyková škola
s právem státní jazykové zkoušky Zlín

1.4.2 ADRESA ŠKOLY

nám. T. G. Masaryka 2734
760 01 Zlín

1.4.3 IČ ŠKOLY

00 55 95 04

1.4.4 IZO

IZO školy: 600014398
IZO součásti: 108011119

1.4.5 JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY

Mgr. Alena Štachová
stachova@gjszlin.cz, tel.: 577 007 447

1.4.6 JMÉNO KOORDINÁTORA PRO TVORBU ŠVP

Mgr. Přemysl Šil
sil@gjszlin.cz, tel.: 577 007 446

1.4.7 KONTAKTY

telefon: 577 007 444 (kancelář školy)
e-mail: gym@gjszlin.cz
internetové stránky školy: http://www.gjszlin.cz

1.5 ZŘIZOVATEL

1.5.1 NÁZEV

Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně

1.5.2 ADRESA

třída T. Bati 21
761 90 Zlín

1.5.3 KONTAKTY

telefon: 577 043 111
internetové stránky: http://www.kr-zlinsky.cz

1.6 PLATNOST DOKUMENTU

Text ŠVP Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín **„Otevřená škola I“** projednala na svém zasedání dne 20. února 2007 **Školská rada při Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Zlín**, a doporučila jej jako dokument pro vzdělávání žáků nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Novou verzi textu ŠVP Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín **„Otevřená škola I“** projednala **pedagogická rada GJŠ Zlín** dne 22. června 2018 a **Školská rada při GJŠ Zlín** dne 27. června 2018.

Školní vzdělávací program **Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín** pro žáky čtyřletého gymnázia **„Otevřená škola I“** je v nové verzi **platný od 1. 9. 2018**.

Ve Zlíně dne 29. června 2018

Mgr. Alena Štachová,
ředitelka školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 VELIKOST ŠKOLY

Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín, náměstí T. G. Masaryka 2734-9, bylo zřízeno k 1. 7. 2006, sloučením dvou subjektů – Gymnázia (zřízeno jako samostatná škola k 1. 9. 1999) a Jazykové školy. Gymnázium bylo původně založeno při Střední průmyslové škole chemické v roce 1992. Tehdy byly otevřeny první dvě třídy. K 1. 9. 1999 byly chemické obory vyřazeny ze sítě škol a škola se stala samostatným gymnáziem až do sloučení s Jazykovou školou v roce 2006.

Na Gymnáziu jsou v současné době vyučovány tři studijní obory:

79-41-K/81 Gymnázium
(osmileté gymnázium, 1 třída v ročníku)
79-41-K/41 Gymnázium
(čtyřleté gymnázium, 3 třídy v ročníku)
79-42-K/41 Gymnázium se sportovní přípravou
(čtyřleté gymnázium, sportovní třída, 1 v ročníku)

Tento stav se daří naplňovat dlouhodobě. Počet tříd gymnázia je ustálen na počtu **24 tříd** s celkovou kapacitou **740 žáků**. Samostatnou součást školy tvoří **Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky**.

2.2 POLOHA A VYBAVENÍ ŠKOLY

Budova našeho gymnázia byla postavena v roce 1936 ve funkcionalistickém stylu podle návrhu slavného architekta Vladimíra Karfíka jako Baťův Studijní ústav – tedy budova určená k muzejním účelům s rozsáhlými, příčkami nečleněnými prostorami. Dnes původní vzhled interiérů připomínají pouze nezvykle vysoko umístěná okna. Jednou z velkých výhod pro žáky i zaměstnance školy je umístění školy v blízkosti centra města, nedaleko autobusového i vlakového nádraží, na kopci s nádherným výhledem. (V současné době navíc školu spojuje s centrem města linka městské hromadné dopravy a okolí se „probouzí k novému životu“ vznikem UTB a rekonstrukcemi dalších baťovských objektů.) Moderní architektonická koncepce funkcionalistických staveb umožňuje také na našem gymnáziu jednoduché a účelné uspořádání a dobré světelné podmínky všech vnitřních prostor, jež zpříjemňují jak na chodbách, tak v učebnách vystavené výsledky prací žáků z hodin výtvarné výchovy.

Při určování prostorové koncepce školy jsme vsadili na systém odborných učeben plně vybavených moderní didaktickou technikou podle požadavků jednotlivých předmětových komisí. Všechny učebny mají k dispozici učitelský počítač (z důvodu práce s elektronickou třídní knihou) doplněný o projektor, interaktivní tabuli nebo velkoplošnou dotykovou obrazovku.

Kromě toho škola žákům nabízí 3 počítačové učebny (jedna z nich je vybavena pro potřeby počítačové grafiky), tři výtvarné učebny (včetně grafického lisu a keramické pece), laboratoře chemie, fyziky a biologie, jazykové učebny, hudebnu a televizní studio s fotoateliérem. Žáci mohou využívat studovnu s knihovnou (s více než 6 000 tituly), školní klub, 2 posilovny a školní sportovní halu, nabízející kromě zajištění povinných hodin tělesné výchovy také možnost sportovního vyžití v zájmových útvarech v odpoledních hodinách. Činnosti zaměřené na rozvoj tělesné kultury a zdravý životní styl umožňuje rovněž bezprostřední blízkost lesa a sportovního areálu (Stadion mládeže, Zimní lázně a tenisová hala). Na jaře 2018 dojde k vybudování nového venkovního sportoviště. Dlouholeté škvárové hřiště nahradí moderní atletický ovál s umělým povrchem a sportoviště zaměřená na rozvoj atraktivních sportů současnosti, mezi něž patří např. beach volejbal. Zájemcům z řad žáků školy o aerobik nebo jógu bude od září 2018 k dispozici gymnastický sálek ve 3. etáži budovy.

V rámci projektu IROP jsme naplánovali v roce 2018 rekonstrukci 3. etáže, kde vznikne **Přírodovědně-technické a jazykové centrum školy** (přednáškový sál se zařízením pro vedení videokonferencí se zázemím, nové laboratoře a učebny fyziky a biologie, vč. kabinetů a skladů, zachováme televizní studio a doplníme Pracoviště robotiky). Součástí projektu je také investice v hodnotě cca 1 milionu korun do nákupu nové výpočetní techniky do počítačových učeben.

Dále v roce 2018 realizujeme projekt **Praktického přírodovědného pracoviště pro výuku biologie spojenou s environmentální výchovou**. Jde o dvě propojené místnosti v přízemí budovy školy v návaznosti na školní zahradu – v první plánujeme řídící pracoviště pro sběr dat (pro skupinu 15 žáků) spojené s venkovními pracovišti (meteostanice, hmyzí hotel, minisklenník, ptačí budky vybavené ke kamerovému sledování hnízdění ptáků, biologická naučná stezka zaměřená na regionální přírodu Valašska a pracoviště pro pěstování biologických kultur). Ve druhé místnosti budou vestavěná akvária a terária s drobnými živočichy (nahradí stávající improvizované školní ZOO) a budou zde pěstovány tropické a subtropické rostliny.

Administrativní záležitosti pomáhají žákům řešit ochotné pracovnice podatelny a kanceláří školy (úřední hodiny pro žáky jsou každý den pracovního týdne) a knihovnice (asistentky pedagoga).

Součástí školy není vlastní jídelna – stravování žáků zajišťujeme v nedaleké jídelně Střední průmyslové školy polytechnické – COP (výběr ze dvou jídel, objednávky přes Internet, platby ISIC kartou). V přízemí budovy gymnázia se nachází dobře zásobený bufet (s celotýdenním provozem po dobu vyučování).

Vedení gymnázia reaguje na výsledky autoevaluačních šetření snahou o stálý rozvoj materiálního vybavení školy a postupnou realizaci všech získaných podnětů.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Mezi hlavní klady pedagogického sboru našeho gymnázia (oceňované jak rodiči, tak žáky v dotazníkových šetřeních) patří **kvalita přípravy** a vysoká **aprobovanost**. Členové sboru se snaží vytvářet ve škole **pozitivní klima**. Žáci oceňují zejména kladný a vstřícný přístup, ochotu komunikovat a trpělivost při vysvětlování náročnějšího učiva. Mezi zmiňované kladné vlastnosti našich učitelů patří i smysl pro humor a snaha praktickými pokusy a ukázkami zpestřit průběh hodin. (V tomto smyslu nové verze všech ŠVP v roce 2018 posilují počtem hodin i připravenými aktivitami nabídku pro žáky v oblasti přírodovědně-technických předmětů, jako jsou fyzika, chemie, biologie, geografie a informatika.) Rovněž pozitivně je hodnocen **systém konzultačních hodin**, které mají učitelé v pravidelných časech vyhrazeny pro individuální podporu žáků.

Pohled na **přístupy členů pedagogického sboru** podrobněji specifikují výsledky **autoevaluačních šetření** uplynulých tříletých cyklů: Sbor se podle žáků dělí do dvou skupin – na **zastánce klasického způsobu výuky** (s důrazem na vysokou míru požadovaných vědomostí) a na **příznivce moderních metod** (orientovaných především dovednostně). V celku **se oba přístupy vzájemně doplňují**, pochopitelně nikoli naprosto rovnoměrně. Vztahy profesorského sboru vyplývají ze dvou základních faktů:

1. Velikost sboru znemožňuje jakousi obecně přijímanou představu „spolupracující sborovny“, kde se všichni se všemi dělí o zkušenosti a radí o jednotných strategiích. (V tomto smyslu však pracují jednotlivé předmětové komise a vedení školy probírá připravované strategie s jejich předsedy na pravidelných měsíčních poradách.)

2. Z povahy školy vyplývá velké množství silných individualit – učitelů, kteří pracují spíše samostatně, avšak snaží se (podle **svého přesvědčení**) o co nejkvalitnější výuku. (Pestrost přístupu ve vedení hodin je vyvažována společně vytvořenými a každoročně aktualizovanými podmínkami pro hodnocení, které zaručují v rámci předmětu a ročníku jasné a předem definované požadavky na žáky.)

Celkový **výsledek vyznívá příznivě**, neboť **vysoká míra nasazení a relativní vyváženost rozdílných přístupů** ve svém důsledku vedou k tvorbě **příznivého klimatu pro všestranný rozvoj osobností žáků**.

Obecně vnímané pozitivní klima se odráží také na **úrovni prevence sociálně-patologických jevů**. Žáci vidí učitele jako (někdy) **hodně náročné**, avšak **s vysokou mírou porozumění** (= žáci si uvědomují a přijímají jako fakt, že náročnost je „k jejich dobru“), škola tedy poskytuje **dostatečný prostor k seberealizaci** žáků a zároveň **nestresující prostředí**, které nevede k vytváření situací, jež by bylo nutno řešit formou úniku (drogy, alkohol, kouření, záškoláctví). Naopak **tyto negativní situace eliminuje**.

Specifikem gymnázia je **provázanost výuky na nižším a vyšším stupni**. V rámci naší školy nepůsobí pedagogové, kteří by se specializovali pouze na starší nebo mladší žáky. Důsledkem je jednak lepší návaznost středoškolsky pojatého vyššího stupně gymnázia (vycházející z lepšího pochopení zvláštností práce na nižším stupni), jednak snaha o „větší kvalitu“ a „přípravu na vyšší vzdělání“ na nižším stupni, jak náš pedagogický přístup pojmenovali v rámci autoevaluace školy sami žáci.

2.4 Základní priority školy

2.4.1 Rozvoj jazykových kompetencí

• kromě prvního cizího jazyka (angličtina) možnost výběru druhého jazyka z nabídky: francouzština, němčina, španělština a ruština
• pravidelná komunikace s lektory – rodilými mluvčími (zaměstnanci školy)
• možnost zvolit si nepovinný třetí cizí jazyk (nabídku doplňuje ještě latina a čínština, oba v úrovních začátečníků a pokročilých)
• příprava žáků v jazykových skupinách nejvyšší úrovně v běžné výuce ke složení mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek – a to přímo v naší Jazykové škole
• možnost zvolit si cizojazyčné varianty povinných předmětů (základy společenských věd, matematika a geografie v angličtině, dějepis a výtvarná výchova ve francouzštině – pro všechny žáky vyššího stupně gymnázia, každoročně možnost využívá okolo 200 žáků školy)

2.4.2 Podpora sportovních aktivit

• sportovní třídy (obor Gymnázium se sportovní přípravou, 5 kmenových sportů: atletika, basketbal, volejbal, házená a plavání – realizováno trenéry, zaměstnanci školy)
• sportovní talenty (vč. reprezentantů) také v nesportovních třídách (stabilně kolem 50, škola vytváří podmínky pro realizaci sportovních aktivit formou úprav rozvrhu a individuálních studijních plánů)
• zdravý pohyb pro všechny žáky (pestrá nabídka sportovních aktivit v TEV, kroužky)

2.4.3 Možnost specializace na informatiku a její aplikace

• informatika ve všech ročnících studia
• volitelné předměty Seminář z informatiky (programování) a Grafika, design a multimédia (aplikace informatiky – úprava tiskovin, fotografií, videa, grafika) zakončené profilovou maturitní zkouškou
• školní Televize T. G. M. jako zájmový útvar
• všechny odborné učebny vybavené didaktickou technikou, 3 počítačové učebny, televizní studio

2.4.4 Atraktivní podoba přírodovědných předmětů

• moderní chemická laboratoř (z prostředků projektu Laboratorium přírodních věd v roce 2011), spolupráce Přírodovědeckou fakultou UPOL a MU Brno – zdvojnásobení zájmu žáků o volitelné předměty, maturitní zkoušku z CHE a navazující obory VŠ

• realizace dvou projektů se stejným záměrem v oblasti biologie, fyziky, geografie a environmentální výchovy (vybudování pracovišť v roce 2018, aktivity k podpoře přítodovědně-technického vzdělávání v následujících letech), spolupráce s UTB (smluvně zajištěna v roce 2017)
• spolupráce s významnými zaměstnavateli Zlínského kraje (představení atraktivních možností profesního uplatnění, exkurze, stáže, přednášky a besedy s odborníky z praxe)

2.5 Rozvoj Jazykové školy

• pořádání odpoledních a večerních jazykových kurzů
• spolupráce se zahraničními vzdělávacími institucemi – British Council, Goethe Institut, Francouzská ambasáda (organizace jazykových zkoušek FCE, CAE, FIT, Zertifikat Deutsch a DELF)
• zkoušky cizinců z českého jazyka pro získání trvalého pobytu (ve spolupráci s MV ČR)

2.6 Vnější vztahy školy

2.6.1 Spolupráce s rodiči žáků gymnázia

• třídní schůzky (dvakrát ročně), elektronická žákovská knížka (každodenní komunikace)
• Imatrikulace 1. ročníku, Slavnostní vyřazení maturantů (každoročně od roku 2000)
• pravidelné schůze Školské rady při GJŠ Zlín (dvakrát – třikrát ročně)
• Reprezentační ples GJŠ Zlín (v roce 2018 celkem 22 ročníků, od roku 2017 jako maturitní)

2.6.2 Spolupráce se zřizovatelem (KÚ ve Zlíně)

• zajištění nostrifikačních zkoušek
• organizace Evropského dne jazyků (každoročně)
• organizace Světového dne hudby (jednou za 2 roky)
• organizace Dne vědy a techniky (připravujeme od roku 2019 ve spolupráci s UTB a zaměstnavateli)
• zastřešující škola Krajského parlamentu dětí a mládeže

2.6.3 Spolupráce se ZŠ

• spolupráce se sportovně zaměřenými školami: ZŠ Emila Zátopka (plavání, atletika), ZŠ Křiby (házená, basketbal) – podchycení sportovních talentů
• podpora dalšího rozvoje jazykových kompetencí absolventů ZŠ Kvítková
• přírodovědně orientovaná zábavná odpoledne pro žáky ZŠ Malenovice

• aktivity pro posílení polytechnického vzdělávání – ZŠ Křiby (připravujeme pro školní rok 2018/2019)
• Dětský domov a speciální a praktická škola Lazy Zlín – organizace Mezinárodního turnaje ve sjednocené kopané pro handicapované sportovce (pod záštitou Českého fotbalového svazu a europoslankyně Martiny Dlabajové) a basketbalového dopoledne pro handicapované děti

2.6.4 Spolupráce se SŠ

Spolupráce s pedagogickými sbory gymnázií ZK
• výměna zkušeností – setkání pedagogů s kolegy z gymnázií Zlínského kraje
• výměna předsedů maturitních komisí
• spolupráce na projektech financovaných z ESF
• účast na akcích zřizovatele určených k profesnímu rozvoji zaměstnanců subjektů zřizovaných ZK, kde dochází k výměně informací mezi gymnázii i jinými typy SŠ

Spolupráce s dalšími SŠ
• dlouhodobá spolupráce se SPŠ Zlín formou každoročních výměnných pobytů žáků obou škol v belgickém Izegemu
• pravidelná spolupráce se SZŠ Zlín při zajišťování motivačních setkání vyučujících cizích jazyků

Spolupráce se zahraničními SŠ

• partnerské Gymnázium Andreja Vrábla v Levicích (SR) – výměnné pobyty žáků a učitelů, stáže učitelů (podle aprobací) na partnerské škole
• **plán pro následující období:** pro všechny vyučované jazyky zajistit zahraniční SŠ a navázat postupně spolupráci (dopisování, pořádání videokonferenci a výměnné pobyty žáků i učitelů)

2.6.5 Spolupráce s VŠ

• spolupráce v rámci společenských věd s FF UPOL (od roku 2003) – přednášky a exkurze pro žáky
• fakultní škola Masarykovy univerzity v Brně a Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (od roku 2008)
• partnerství s Konfuciovou akademií, pobočkou Pekingské univerzity pro ČR (při UPOL, od roku 2012) – výuka čínského jazyka, letní mezinárodní jazykové kempy v Pekingu pro žáky školy
• smlouva o partnerství s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně (od roku 2017) – přednášky odborníků, exkurze, laboratorní práce žáků na univerzitních pracovištích, vedení žáků školy ve SOČ, plánovaná spolupráce v oblasti propagace techniky a přírodních věd

2.6.6 Spolupráce s významnými zaměstnavateli v regionu

• Uherskohradišťská nemocnice, Continental Barum, Teplárna Zlín, ZOO Zlín, Čepro Loukov, Pivovar Dalešice, čistička odpadních vod – exkurze v rámci přírodovědných předmětů, environmentální výchova, propagace pracovních příležitostí v regionu, spolupráce při realizaci olympiád

• **Plán pro další období:** získat smlouvu o partnerství alespoň se třemi dalšími zaměstnavateli, dále podpořit exkurze v rámci výuky, projednat možnost alespoň krátkodobých stáží našich žáků ve firmách zlínského regionu

2.6.7 Spolupráce s dalšími subjekty

• Česká televize (od roku 2011, odborná podpora redakce školní Televize T. G. M, dodávání regionálních reportáží našimi žáky do vysílání ČT – Zprávičky, Déčko)
• statutární město Zlín (od roku 2015 pravidelné účinkování Školního pěveckého sboru na akcích města)
• nadace Člověk v tísni (organizování festivalu „Jeden svět na školách“ a Studentských voleb)

2.6.8 Studentská rada

• samosprávný orgán žáků gymnázia (schůze každý měsíc, dva zástupci ze všech tříd)
• účast zástupce vedení školy na schůzích, řešení problémů, podněty ke zlepšení provozu a prostředí školy
• organizace vlastních akcí, participace na školních akcích (futsalová liga, šachový turnaj, Majáles, Maturitní ples GJŠ Zlín)

2.6.9. Obecně prospěšná společnost Scholar

• podpora aktivit žáků a zlepšování prostředí školy (od roku 2000)
• pomoc sociálně znevýhodněným žákům
• odměny úspěšným reprezentantům, příspěvek na náklady spojené s reprezentací školy

2.6.10 Propagace školy

• čtyři Dny otevřených dveří (každoročně)
• přípravné kurzy k přijímacím zkouškám pro uchazeče o studium (každoročně)
• internetové stránky s variantami pro veřejnost, rodiče a žáky školy (**http://www.gjszlin.cz**)
• školní facebookové stránky (**https://www.facebook.com/gjszlin**)
• webové stránky školní Televize T. G. M. s příspěvky ze života školy i regionu (**http://www.televizetgm.cz/**)
• ročenky s představením maturitního ročníku (od roku 2000)

2.7 Bezpečnostní koncepce školy

2.7.1 Bezpečné prostředí ve škole

• zprovoznění recepce (pracovní místo podporované Úřadem práce jako společensky účelné)

- zavedení průkazů posluchače JŠ s fotografií
- vytvoření vnitřní bezpečnostní směrnice pro běžný provoz i krizové situace
- zajištění finančních prostředků a realizace systému generálního klíče

2.7.2 Bezpečné nakládání s osobními údaji

- jmenování pověřence (a pověřence v zastoupení)
- stanovení úseků pro nakládání s osobními údaji a odpovědných osob
- nastavení pravidel pro jednotlivé úseky, vytvoření bezpečnostních pravidel
- proškolení osob na všech úrovních (učitelé – třídní učitelé – odpovědné osoby – pověřenec a pověřenec v zastoupení)
- zavedení mechanismů pro řešení krizových situací a zveřejnění informací pro tyto případy

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Gymnázium je všeobecně vzdělávací škola, která připravuje žáky především pro studium na vysokých školách či VOŠ. Absolventi gymnázia jsou velmi dobře uplatnitelní na trhu práce i v případě, že nestudují na vysokých školách. Již od roku 2001 je soustavně sledováno uplatnění absolventů gymnázia. Procento přijatých na VŠ a VOŠ se stále zvyšuje, dlouhodobě také procento absolventů, kteří se po studiu gymnázia hlásí na Úřadu práce je velmi nízké, většinou se rovná nule, resp. se jedná o jednotlivce. **Studijní obory na gymnáziu:**

Platný název oboru:	**Kód oboru:**	**Školní vzdělávací program:**	**Platí pro:**
gymnázium	79-41-K/81	**Otevřená škola I (podle RVP ZV)**	- žáky nižšího stupně osmiletého gymnázia
gymnázium	79-41-K/81	**Otevřená škola II (podle RVP G)**	- žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia
gymnázium	79-41-K/41	**Škola s dobrým výhledem (podle RVP G)**	- žáky čtyřletého gymnázia
gymnázium se sportovní přípravou	79-42-K/41	**Škola s dobrým startem (podle RVP GSP)**	- žáky sportovní třídy
gymnázium	79-41-K/41	**Škola v pohybu (podle RVP G)**	- žáky – nekmenové sportovce ve sportovních třídách

3.1.1 OSMILETÉ GYMNÁZIUM

Osmileté gymnázium je určeno pro nadané žáky 5. tříd základních škol, kteří úspěšně vykonají přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka. Osmiletý studijní cyklus na gymnáziu je zárukou dlouhodobé systematické gymnaziální přípravy ke studiu na vysoké škole. Způsob práce odpovídá tomu, že se ve třídě scházejí talentované děti.

Od 1. září 2007 probíhá výuka v nižších třídách osmiletého gymnázia podle školního vzdělávacího programu „**Otevřená škola I**“. Podle učebního plánu tohoto programu začínají všichni žáci jako **1. cizí jazyk** studovat **angličtinu**. Druhý cizí jazyk si vybírají z nabídky: německý, francouzský nebo španělský.

Výuka obou cizích jazyků je podporována i zvýšenou hodinovou dotací ve vyšších ročnících studia a konverzačními hodinami s anglickým, francouzským a španělským lektorem. Jazyková vybavenost žáků se tak dostává na vysokou úroveň. Výborní žáci mají možnost připravit se v rámci studia ke státním základním nebo k mezinárodně uznávaným jazykovým zkouškám (viz dále – čtyřleté studium). Navíc v nižších třídách osmiletého studia je žákům nabízena možnost připravit se v rámci kroužků k nižším úrovním **Cambridgeských zkoušek** (KET, PET, FLYER, MOVER, STARTER).

V průběhu let se postupně ukazují rozdíly mezi žáky čtyřletého gymnázia a žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia. Spočívají především v lepší týmové spolupráci v rámci třídy, připravenosti na nové formy a metody práce (dané pravidelným zařazováním projektového vyučování, skupinové a samostatné práce na nižším stupni osmiletého gymnázia), zaručenými jednotnými výstupy z předchozího stupně vzdělávání (odpadá nutnost rozsáhlejšího opakování učiva na začátku kvinty, takže je možné plynule navázat) a vyšší úrovní znalostí obou cizích jazyků, jež umožňuje žáky osmiletého gymnázia zařazovat do pokročilejších skupin a přímo navazovat na nižší stupeň. Tyto okolnosti nás vedly k vytvoření navazujícího samostatného školního vzdělávacího programu „**Otevřená škola II**“.

Program se neliší učebním plánem (jde o **nezbytnost z hlediska organizace rozvrhu** čtyřletého a osmiletého studia, zejm. v posledních ročnících se zvýšeným podílem **volitelných předmětů**), avšak rozdíly jsou v **osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů**. Zároveň i v předmětech, kde se osnovy neliší, předpokládáme **diferencovaný přístup vyučujících** po metodologické stránce.

Kromě povinných všeobecně vzdělávacích předmětů si žáci od septimy postupně vybírají celkem **čtyři volitelné předměty** podle svého zaměření (viz příloha ŠVP). Výběrem volitelných předmětů si rozšiřují znalosti v oborech svého budoucího studia na vysoké škole. Žáci využívají možnost navštěvovat od kvinty dějepis a výtvarnou výchovu **vyučované ve francouzštině** a geografii a základy společenských věd **vyučované v angličtině**.

3.1.2 Čtyřleté gymnázium

Čtyřleté gymnázium je určeno pro uchazeče, kteří mají zájem o následné studium na vysoké škole. Výuka je organizována podle školního vzdělávacího programu „**Škola s dobrým výhledem**“. Již několik let je na gymnáziu věnována pozornost výuce cizích jazyků. Od 1. ročníku se žáci učí dva cizí jazyky. **Všichni** studují **anglický jazyk** a druhý jazyk si vybírají z nabídky: německý, francouzský, španělský nebo ruský. Výuka cizích jazyků je podpořena i navýšením povinné hodinové dotace v 1., 2. a 3. ročníku (viz učební plán) a konverzačními hodinami s anglickým, francouzským a španělským lektorem.

Nově přijatí žáci píší na přelomu května a června rozřazovací testy z cizích jazyků. Podle výsledků těchto testů jsou potom rozděleni do jazykových skupin. Nejlepší skupiny takto vybraných žáků se v rámci povinných vyučovacích hodin intenzivně připravují k jazykovým zkouškám. Každoročně naši žáci (většinou ve 3. ročníku) skládají mezinárodní jazykové zkoušky **FCE**, **CAE**, **ZERTIFIKAT DEUTSCH** a **DELF**, které jsou na vyšší úrovni než společná maturitní zkouška z cizích jazyků. Gymnázium a Jazyková škola má oprávnění organizovat všechny výše uvedené zkoušky, žáci je tedy mohou skládat přímo na škole.

Kromě povinných všeobecně vzdělávacích předmětů si žáci od 3. ročníku postupně vybírají celkem **čtyři volitelné předměty** podle svého zaměření (VP1-4). Výběrem volitelných předmětů si rozšiřují znalosti v oborech svého budoucího studia na vysoké škole. Žáci využívají možnost navštěvovat od 1. ročníku dějepis a výtvarnou výchovu **vyučované ve francouzštině** a geografii a základy společenských věd **vyučované v angličtině**.

3.1.3 Sportovní třídy čtyřletého studia

Třídy **gymnázia se sportovní** přípravou doplňují systém specializovaných škol, které pečují o sportovně talentovanou mládež. Žáci tohoto oboru jsou připravováni podle školního vzdělávacího programu „**Škola s dobrým startem**“, který jsme vytvořili na základě Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia se sportovní přípravou (**RVP GSP**).

Hlavním úkolem gymnaziálních tříd se sportovní přípravou je skloubení povinností při přípravě na vysokoškolské studium s rozvojem sportovního talentu, jde tedy o sladění náročné gymnaziální výuky s efektivním tréninkem. Možnost sportovního růstu a dosažení vysoké výkonnostní úrovně jsou na gymnáziu garantovány **odborným trenérským vedením** a vytvořením **podmínek pro náročnou sportovní přípravu**. Ty jsou dány především speciálním studijním plánem, který počítá s **16 hodinami sportovní přípravy týdně**. Úspěšné složení maturitní zkoušky umožňuje absolventům ucházet se o studium na jakémkoliv typu vysoké školy. Díky profesní přípravě v oblasti sportu a tělesné výchovy mají absolventi velkou šanci uspět na vysokých školách s tělovýchovným zaměřením.

Kmenovými sporty na našem gymnáziu jsou **atletika, basketbal, házená, volejbal a plavání**. V případě těchto kmenových sportů řídí po celou dobu studia sportovní přípravu gymnázium a jeho smluvní trenéři ve spolupráci s příslušnými Sportovními kluby Zlín. **Žáci jsou povinni se**

po celou dobu studia účastnit všech sportovních soutěží v návaznosti na školu a na příslušné zlínské sportovní kluby. Součástí přijímacího řízení na obor gymnázium se sportovní přípravou je **talentová zkouška.**

Sportovní duch školy je patrný také na vztahu k žákům – **nekmenovým sportovcům**, které máme ve všeobecně zaměřených třídách. Mimořádným sportovcům (reprezentantům ČR) škola na základě posouzení žádosti umožňuje organizovat výuku na základě **individuálního studijního plánu**. Podporujeme však také další sportovní talenty, a to formou organizace výuky (dlouhodobé uvolňování). V průběhu času se osvědčil **individuální přístup ke každému z žáků se sportovním zaměřením**.

3.2 Současná pozice školy a její směřování

3.2.1 GJŠ Zlín v rámci nabídky regionálního školství

Za čtvrtstoletí existence se Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín zařadila mezi tradiční vzdělávací instituce Zlínského kraje. Zájem uchazečů několikanásobně překračuje kapacitu školy, výsledky maturitních zkoušek (a to i po zavedení centrálně hodnocených MZ) jsou stabilní s marginálním počtem neúspěšných žáků. Převážná většina absolventů nachází uplatnění v dalším studiu na vysokých školách, naplňují tedy zaměření a cíle školy.

Když MŠMT vyhlásilo rozvojový program „Excelence“ na podporu mladých talentů, zpočátku jsme příliš nebodovali, protože jsme byli výrazně zaměřeni na rozvoj jazykových kompetencí. Proto jsme připravili program určený k rozvoji přírodovědně-technického vzdělávání. Výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat – jen meziročně: v roce 2016 jsme v Excelenci získali 10 bodů a v roce 2017 (za školní rok 2016/2017) již 16,5 bodu a v rámci Zlínského kraje jsme se v tomto hodnocení škol posunuli na třetí místo. Nepovažujeme to však za vítězství, ani se nespokojujeme se zlepšením, máme v úmyslu dále na zlepšování výsledků žáků Gymnázia a Jazykové školy Zlín pracovat.

Již v předchozích letech jsme se snažili integrovat žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, a to se zdravotním znevýhodněním, zdravotním postižením i žáky mimořádně nadané. Cílem je ve všech případech nastavit optimální podmínky pro rozvoj žáka s ohledem na jeho individuální potřeby.

3.2.2 Koncepce rozvoje školy v následujícím období

Analýza potřeb SŠ a VOŠ ve Zlínském kraji v rámci projektu P-KAP z OP VVV naší škole ukázala jako nejproblematičtější oblasti pro další rozvoj školy **podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě** a **podporu odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů**. Výsledek jasně dokazuje, že naše aktuální úvahy o budoucím směřování školy byly v souladu s touto analýzou.

Cílem plánovaných změn je **posílení zájmu o přírodovědně-technické vzdělávání žáků v několika úrovních:** získat atraktivním prostředím **potenciální zájemce o tuto problematiku z řad uchazečů o studium** na naší škole (spolupráce s partnery, akce pro veřejnost),

podpořit zájem našich nejmenších žáků (získat povědomí o tom, že přírodní vědy jsou zajímavé, užitečné a mají vazbu k reálnému životu, vzbudit v žácích vztah k přírodě, jejím hodnotám a ochraně jako jeden ze základních životních postojů), **na vyšším stupni zatraktivnit výuku** a vést všechny žáky také k manuální zručnosti a technickému myšlení (s praktickými úkoly při využití moderních technologií a vazbou na přírodu při sběru a zpracování materiálu by se měli setkat **všichni** žáci) a dále také najít mezi žáky **zájemce o přírodovědně-technické obory jako budoucí profesní dráhu** (zatraktivnění volitelných předmětů, výběr maturitních předmětů a VŠ, podpora talentů v rámci SOČ).

3.2.3 PROFIL ABSOLVENTA

Cílem **gymnaziálního vzdělávání** je především **dobře připravit žáky pro studium na vysoké škole**. Vzhledem k rozmanitosti specializací v nabídce vysokého školství považujeme za podstatné pro absolventa našeho gymnázia **především tyto dovednosti:**

- aktivní znalost dvou světových jazyků
- počítačovou gramotnost
- komunikační dovednosti
- připravenost pro tvořivou samostatnou i týmovou práci.

Dále žákům nabízíme:

- kvalitní všeobecné vzdělání
- odborné znalosti ve zvolené specializaci
- možnost získat řidičské oprávnění skupiny B v průběhu studia

Zároveň klademe po celou dobu studia důraz na:

- utváření zdravého třídního kolektivu
- vědomí sounáležitosti se školou
- a základní hodnoty, jako jsou slušnost, pracovitost, poctivost, tolerance, kamarádství a úcta k druhým

3.2.4 ZÁKLADNÍ PŘÍSTUP ŠKOLY, ROVINA VZTAHŮ MEZI ÚČASTNÍKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍHO PROCESU

Pozornost věnujeme ve všech vyučovaných oborech gymnázia jak kvalitě, přiměřenému množství a vyváženosti obsahu probíraného učiva, tak také vytváření příznivého pracovního klimatu uvnitř školy. Z dotazníkového šetření v rámci autoevaluace školy vyplynulo, že jak rodiče, tak žáci pozitivně hodnotí na Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Zlín především **přátelskou atmosféru, osobní přístup k žákovi, dobrou komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky a toleranci učitelů k žákům, kteří mohou projevit svůj názor**.

Již od vzniku gymnázia se společně snažíme dát škole **vlastní tvář**, a to nejen postupnou úpravou vnitřních prostor a vytvářením kvalitního zázemí pro každodenní práci, ale i pravidelnými společnými akcemi, na nichž se aktivně podílejí žáci i pedagogové. Již slavnostní imatrikulací v 1. ročníku studia se snažíme dát novým žákům najevo, že se stávají na dost dlouhou a podstatnou část svého života členy otevřeného a přátelského kolektivu.

I přesto však platí, že neméně důležité jako dobrá škola je pro budoucnost žáka **dobré rodinné zázemí**. Dítě spolupracujících rodičů má větší šanci využít toho, co mu učitelé nabídnou. Podle výsledků autoevaluace žákům našeho gymnázia pomáhá, **když se rodiče zajímají o školu a prospěch, pomáhají jim s učením, vytvářejí dobré rodinné zázemí a mají přiměřené požadavky**. V kontaktu s rodiči se snažíme tyto zásady zdůrazňovat.

Jsme přesvědčeni, že dobrou školu tvoří **dobří učitelé, dobří žáci a dobří rodiče. A to společně!**

3.3 Organizace přijímacího řízení

Pravidla pro přijímací řízení do prvního ročníku **jsou vymezena v zákoně č 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejm. Vyhlášky č. 353/2016 Sb.** ze dne 24. října 2016 **o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání**. V § 60, odst. 3 se stanovuje, že ředitel školy vyhlašuje přijímací řízení a v jeho rámci může rozhodnout o konání přijímací zkoušky.

Uchazeč je v přijímacím řízení hodnocen podle:

- hodnocení na vysvědčeních z předchozího vzdělávání
- dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče (platí pouze pro uchazeče o obory čtyřletého studia)
- výsledků přijímací zkoušky (český jazyk a literatura, matematika a její aplikace, jednotná zkouška společnosti CERMAT)
- výsledků talentové zkoušky (platí pouze pro uchazeče o obor gymnázium se sportovní přípravou)

Organizace přijímacího řízení se může každým rokem částečně lišit. Využíváme proto možnosti uvedené v **Manuálu pro tvorbu školních vzdělávacích programů pro gymnázia** a odkazujeme na tomto místě na aktuální podrobné dokumenty našeho gymnázia věnované této problematice na **webových stránkách** naší školy **www.gjszlin.cz/gztgm** v rubrice **Přijímací řízení**.

3.4. Organizace maturitní zkoušky

Podobu maturitní zkoušky určuje **§ 77 – 82 zákona č 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)** ve znění pozdějších předpisů, zejm. Vyhlášky č. **177/2009 Sb.** ze dne 10. června 2009 **o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou** ve znění pozdějších předpisů.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí:

a) společné části, kterou tvoří didaktické testy z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka (anglický, francouzský, španělský, německý či ruský), nebo matematiky. Zkoušky jsou hodnoceny pouze uspěl / neuspěl a procentním vyjádřením úspěšnosti.

b) profilové části, která má celkem 4 (resp. 3) zkoušky, a to dvě vyplývající z volby zkoušek ve společné části, tedy z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka. Pokud si žák ve společné části zvolil matematiku, profilová zkouška na ni povinně nenavazuje, tedy počet povinných zkoušek profilové části je pro něj pouze 3 zkoušky. Druhé dvě povinné zkoušky vycházejí z nabídky stanovené ředitelkou školy vždy v září pro daný školní rok. Forma zkoušek: český jazyk a literatura + cizí jazyky vždy kombinace písemné práce a ústní zkoušky, podobu ostatních zkoušek opět aktuálně pro konkrétní školní rok určuje ředitelka školy samostatným předpisem. Zkoušky profilové části MZ jsou hodnoceny známkou.

Obě části (státní i profilová) mají také možnost **nepovinných zkoušek**, a to v každé části až dvou. Ve státní části si žák může volit také nepovinnou zkoušku matematika rozšiřující. Žák **úspěšně složí maturitní zkoušku**, pokud úspěšně složí obě její **povinné** části, tedy **všechny dílčí zkoušky**. V případě neúspěchu žák opravuje **pouze** dílčí části zkoušek (nebo zkoušky), v nichž nebyl úspěšný.

Také zde využíváme možnosti uvedené v **Manuálu pro tvorbu školních vzdělávacích programů pro gymnázia** a odkazujeme na aktuální podrobné dokumenty našeho gymnázia věnované této problematice na **webových stránkách** naší školy **www.gjszlin.cz/gztgm** v rubrice **Studenti** a podrubrice **Maturita**. Všechny dokumenty jsou aktualizovány vždy pro daný školní rok.

3.5 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Společné postupy a metody, používané na naší škole k utváření a rozvíjení žákovských kompetencí, tedy dovedností směřujícím k uplatnění žáka v budoucím životě, **se obecně opírají o tři základní pilíře:**

1. o charakter gymnaziálního vzdělávání, které by mělo poskytnout dobrý základ pro budoucí vyšší formy vzdělání i pro orientaci absolventa v náročných podmínkách proměnlivého trhu práce,

2. o otevřenost názorům, připomínkám a námětům žáků, rodičů i všech ostatních, kteří mají o nás a naši práci zájem,

3. o základní postoj, s nímž pedagogové gymnázia přistupovali k tvorbě školních vzdělávacích programů: tedy o uvědomění si, že důležité není jen to, **co** učím, ale také **proč** a **jak**.

Z těchto tří výchozích předpokladů vychází následující tabulka, v níž ty nejzákladnější strategie přehlednou formou přiřazujeme přímo ke klíčovým kompetencím.

Klíčové kompetence **(souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti):**	**Výchovně-vzdělávací strategie** **k utváření a rozvíjení kompetencí:**
kompetence k učení **(strategie učení a motivace pro celoživotní vzdělávání)**	• představujeme žákům různé zdroje informací (knihy, noviny, časopisy, Internet) • v hodinách žáky vedeme k výběru a třídění informací • snažíme se v co největší míře pracovat s textem (rozvoj čtenářské gramotnosti) • zařazujeme ve všech ročnících nižšího gymnázia práci na počítačích, při níž žákům umožňujeme aplikovat teoretické zásady pro tvorbu a úpravu textů na úlohách z jiných předmětů (utváříme vědomí mezipředmětových souvislostí) • umožňujeme žákům podle jejich schopností a zájmů účastnit se soutěží, projektových aktivit, připravovat program pro ostatní (akademie, prezentace výtvarných prací, školní televize) • vysvětlujeme svá pravidla hodnocení a žáky učíme tvořit vlastní hodnotící kritéria
kompetence k řešení problémů **(podněty k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)**	• při řešení složitějších úkolů žáky učíme fázovat jednotlivé kroky, práci rozdělit, určit dílčí cíle a plánovat jejich splnění • vedeme žáky k využití teoretických poznatků při řešení problémů (např. při slovních úlohách, v laboratorních pracích) • aplikujeme teoretické zásady na konkrétní situace ve VOB • prakticky naplňujeme zásady výchovy ke zdraví na pohybových aktivitách v TEV, na lyžařském kurzu (stále se zřetelem na výchovný účinek učení se příkladem)
kompetence komunikativní **(vedení k všestranné a účinné komunikaci)**	• umožňujeme žákům prezentovat se před třídou mluvenou formou, snažíme se kultivovat jejich mluvený projev, v hodinách s žáky hlasitě čteme • využíváme skupinové práce k tvorbě kooperativních návyků (rozdělení rolí, dílčí úkoly, společné zpracování a prezentace výsledků) • diskutujeme (o probírané látce, o problémech, podporujeme schopnost obhájit vlastní názor)

	• podporujeme přátelskou atmosféru ve třídách (organizací seznamovacích pobytů v primě, společných výletů a školních akcí, zaměřených na upevnění kolektivu – např. Hecboj) • vytváříme pocit sounáležitosti se školou (vánoční koncerty, Slavnostní imatrikulace na začátku studia, Slavnostní rozloučení s maturanty) • spolupracujeme s partnerskými školami, žáci mají možnost komunikovat v cizím jazyce a poznávat prostředí, vzdělávací proces a život v rodinách v jiných zemích
kompetence sociální a personální (rozvíjení schopností spolupracovat a respektovat ostatní)	• vztah učitelského sboru k žákům ja otevřený a přátelský, jednáme s žáky jako s partnery • v diskuzi vymezujeme pravidla vzájemného respektování • zapojováním žáků nižšího i vyššího stupně do společných akcí a prostupností gymnázia (tatáž budova i pedagogové) odbouráváme věkové bariéry a na obou stupních vedeme žáky k rovnocenné spolupráci
kompetence občanské (příprava aktivních a zodpovědných osobností, uplatňujících svá práva a plnících své povinnosti)	• zapojujeme žáky do chodu a organizace školy (diskuze a dotazníková šetření, aktivní spolupráce s vedením školy prostřednictvím Studentské rady) • klademe důraz na environmentální výchovu (biologie + geografie, projekty ve VOB, řídění odpadu ve škole, sběr papíru – projekt „Zachraň svůj strom“) • vedeme žáky k poznání a respektování vlastních kořenů v rodinné tradici, historii města a regionu a utváření kladného vztahu k české státnosti (zejm. ve VOB, DEJ, CJL, cizích jazycích) • umožňujeme žákům osobní kontakt s volenými zástupci v rámci besed, soutěží a prezentace projektů • motivujeme žáky k účasti na evropských projektech (Erasmus+) • výuky na gymnáziu se účastní žáci se SVP i žáci jiných národností: jejich plnou integrací ostatní žáky vedeme příkladem k toleranci a vnímavosti vůči individuálním odlišnostem
kompetence pracovní (umožnění poznání a rozvíjení vlastních schopností, jejich uplatňování při profesní orientaci)	• učíme žáky základům práce s laboratorní technikou (FYZ, CHE, BIO, LTE, BCP) • pracujeme s různými materiály, používáme a udržujeme nástroje (VYV, DTE) • žáci konstruují prakticky i formou jednoduchých grafických programů na počítači, podporujeme tak jejich prostorovou představivost (ITK, MAT, DTE)

	• nabízíme žákům základní informace pro orientaci na trhu práce (VOB) • připravujeme žáky postupně na volbu vlastní životní dráhy nabídkou výběrových předmětů, na vyšším stupni pak modifikací učiva volitelnými předměty (škola nabízí velký prostor pro vlastní výběr předmětů k přípravě na budoucí profesní zaměření) • připravujeme žáky praktickým nácvikem na hledání zaměstnání a pracovní pohovor, seznamujeme je se základy podnikání (projekty v rámci VOB)

Kromě uvedených strategií a metod samozřejmě předpokládáme řadu dílčích, ať již uvedených v učebních plánech jednotlivých předmětů, nebo v tematických plánech a přípravách konkrétních učitelů. Počítáme s tím, že ŠVP nám poskytuje pouze základní rámec pro vlastní tvořivou pedagogickou práci.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP)

3.6.1 Diagnostika a evidence žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Škola postupuje podle zákona č. 561/2004 Sb. a podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pedagogičtí pracovníci jsou o tom, jak při zohlednění postupovat, průběžně informováni na poradách a prostřednictvím metodických materiálů výchovných poradkyň a vedení školy.

O požadavcích na zohledňování se dozvídáme u nových žáků na základě žádosti zákonných zástupců. Další možností je, že učitel rozpozná, že žák potřebuje podporu a doporučí konkrétní podpůrná opatření, zahájí jednání pro přípravu plánu pedagogické podpory v koordinaci s poradenskými pracovníky školy. Poradenští pracovníci školy mohou zákonným zástupcům doporučit návštěvu specialistů. Záleží pak na rozhodnutí rodičů a žáka, zda poradenské zařízení navštíví.

3.6.2 Realizace konkrétních opatření u jednotlivých žáků se SVP ve výuce

3.6.2.1 Spolupráce školy s rodiči

Zákonné zástupce informujeme vždy na úvodních třídních schůzkách. Pokud se domnívají, že jejich dítě má specifické potřeby, kontaktují buď poradenské pracovníky školy, nebo příslušné školské poradenské zařízení (ŠPZ), které zpracuje doporučení a prostřednictvím datové schránky je předá škole. Příslušný poradenský pracovník školy v součinnosti s třídním učitelem zajistí realizaci doporučení ŠPZ.

U podpůrného opatření 1. stupně zpracuje návrh postupu zohlednění specifických vzdělávacích potřeb žáka (SVP) třídní učitel opět ve spolupráci s poradenským pracovníkem školy.

Poté se koná schůzka se zákonnými zástupci, žákem, poradenským pracovníkem školy a třídním učitelem. Po projednání konkrétních požadavků k zohlednění vznikne dokument a jednotlivé strany vyjádří svůj souhlas s jeho konečnou podobou. Následně jsou informováni vyučující žáka. Všechna potřebná dokumentace je uložena u poradenských pracovníků školy v souladu s požadavky na ochranu osobních údajů. Realizace podpůrných opatření je průběžně vyhodnocována a v případě potřeby dochází k aktualizaci.

3.6.2.2 Předání požadavků vyučujícím, spolupráce školy, poradenských zařízení a rodičů

Vzhledem k počtu žáků s diagnostikovanými specifickými vzdělávacími potřebami je velmi důležitá komunikace mezi poradenskými pracovníky školy (výchovné poradkyně, školní metodik prevence, školní psycholožka), třídním učitelem a jednotlivými vyučujícími, popř. pedagogickými asistentkami na jedné straně a se zákonnými zástupci a žáky na druhé straně. Jednotliví žáci jsou průběžně sledováni a vývoj jejich potřeb je konzultován s poradenským zařízením, pokud to situace vyžaduje.

3.6.2.3 Individuální vzdělávací plány

Individuální vzdělávací plány (IVP) jsou realizovány na základě požadavků školských poradenských zařízení. Důležité je, aby byli žáci se SVP přijati svými spolužáky a jejich zohledňování nebylo chápáno jako nerovný přístup. Proto pracujeme s třídními kolektivy i s rodiči spolužáků. Je důležité podat všem zúčastněným potřebné informace včas. Přístupy k žákům se SVP uplatňujeme vždy podle stupně podpůrného opatření.

3.6.2.4 Asistenti pedagoga

V případě doporučení školského poradenského zařízení zaměstnává škola na pozici pedagogického pracovníka asistenty pedagoga. Jejich úkolem je spolupracovat s vyučujícími a zajišťovat začlenění žáka (žáků) se SVP do pedagogického procesu. Naše zkušenosti s touto formou podpory jsou bohaté, asistence se osvědčila jak v případech zdravotního postižení, tak při těžších formách specifických vývojových poruch. V případě, že asistent pedagoga má na starosti více žáků v různých třídách, postupuje tak, že zjistí, které předměty u jeho svěřenců patří k problematickým z hlediska zátěže a podle toho si připraví rozvrh pro individuální péči o tyto žáky. Důležitá je rovněž spolupráce asistenta pedagoga s třídním učitelem a vyučujícími.

3.6.3 PRÁCE S MIMOŘÁDNĚ NADANÝMI ŽÁKY

Nadaní a mimořádně nadaní žáci mají vytvořeny zvláštní podmínky pro rozvoj svého nadání podle § 27 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Systematicky pracujeme především se žáky jazykově nadanými. Žákům již vybaveným základními znalostmi umožňujeme pokračovat buď ve speciálně vytvořených skupinách, nebo se vzdělávají s vyššími ročníky.

Předmětové komise se zaměřují na práci s mimořádně nadanými žáky nad rámec základní výuky: zapojení do soutěží, příprava k získání jazykových certifikátů atd. Rovněž s rodiči mimořádně nadaných žáků je škola ve stálém kontaktu na úrovních vyučujících, třídních učitelů, výchovných poradkyň a vedení školy.

3.6.4 ZOHLEDNĚNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI PŘI PŘIJÍMACÍCH ZKOUŠKÁCH A PŘI MATURITNÍ ZKOUŠCE

3.6.4.1 PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

Informaci o specifických vzdělávacích potřebách a jim odpovídajícím zohlednění u přijímacích zkoušek dokládají uchazeči posudkem školského poradenského zařízení, který připojují k přihlášce ke studiu. Při zpracování přihlášek jsou uchazeči se SVP v elektronickém systému školy (matrika) evidováni a vedení školy ve spolupráci s výchovnou poradkyní na základě posudku rozhodne o vytvoření odpovídajících podmínek pro úspěšné absolvování přijímacích zkoušek.

Uchazeči se SVP jsou umístěni v samostatné učebně (jde-li o prodloužení času zkoušky o rozdílnou délku, pak ve více učebnách, rovněž uchazeč s asistentem je umístěn samostatně), škola dále zajistí potřebné kompenzační pomůcky (určí školské poradenské zařízení). Všichni vyučující zajišťující průběh přijímacích zkoušek (zadavatelé, náhradníci, dozor) se zúčastní aktualizačního školení, kde zadavatelé pro uchazeče se SVP obdrží konkrétní informace o uzpůsobení podmínek zkoušky.

3.6.4.2 MATURITNÍ ZKOUŠKA

Na konci 3. ročníku výchovná poradkyně projedná se žáky nutnost speciálního vyšetření ve školském poradenském zařízení za účelem zohlednění při maturitní zkoušce. Školské poradenské zařízení zpracuje posudek dle požadavků společnosti CERMAT, která zajišťuje průběh zkoušek a pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek maturitní zkoušky (PUP MZ) vytvořila elektronický formulář posudku. Ten žák odevzdá spolu s přihláškou k maturitní zkoušce.

Posudek PUP MZ obsahuje údaje o zařazení žáka do příslušné kategorie a skupiny žáků podle přiznaného uzpůsobení podmínek pro konání MZ, dále výčet kompenzačních pomůcek a specifikaci případné asistence, tlumočnických služeb nebo odlišností hodnocení. Uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky zahrnují například: navýšení časového limitu, umístění žáků s PUP MZ do samostatné učebny, možnost použití individuálních kompenzačních pomůcek, upravenou zkušební dokumentaci, využití individuální techniky pro zápis odpovědí, možnost využít podpory asistenta nebo služeb tlumočníka, vynechání poslechu u žáků se sluchovým postižením atd.

Přiznané uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky nezahrnuje prominutí některých částí zkoušek, „ulehčení“ zkoušek nebo vynechání určitého obsahu. Upravené zkoušky ověřují stejné znalosti a dovednosti jako zkoušky neupravené. Výsledky vyšetření jsou se žákem konzultovány, aby žák věděl, na jaké kompenzace má u maturitní zkoušky nárok. Toto seznámení s PUP MZ žák potvrdí svým podpisem na posudku.

Všichni učitelé, kteří se podílejí na realizaci maturitní zkoušky žáka se SVP (uznanými PUP MZ), musí být proškoleni pro funkci, kterou u MZ konají (zadavatel písemné části MZ, hodnotitel písemné nebo ústní části MZ konkrétního předmětu). Kromě toho vedení školy z informačního systému maturitní zkoušky pro dané žáky a jednotlivé funkce u MZ vytiskne části posudku žáka se SVP s požadavky na uzpůsobení konkrétní části maturitní zkoušky.

Žáci s PUP MZ jsou u písemné části maturitní zkoušky umístěni v samostatné místnosti, resp. místnostech, jestliže se liší délka jejich prodloužení času zkoušky nebo to vyžaduje charakter uzpůsobení podmínek jejich zkoušky. S PUP MZ počítáme rovněž při tvorbě rozvrhu a přípravě maturitní místnosti pro ústní část MZ.

3.6.5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťujících vzdělávání žáků se SVP

Problematika žáků se specifickými vzdělávacími potřebami se vyvíjí a upřesňuje. Jednak díky lepší diagnostice se každý rok zvyšuje počet zohledňovaných žáků, jednak je větší pozornost věnována mimořádně nadaným žákům. V obou případech je správné, že si společnost uvědomuje, jak důležité je potenciál žáků se SVP správně rozvíjet. Z výše uvedeného vyplývá, že je potřeba sledovat novinky jak v legislativní oblasti, tak v oblasti každodenní práce s těmito žáky.

Obě výchovné poradkyně mají plnou kvalifikaci, která je k vykonávání jejich činnosti ze zákona potřeba. Jsou členkami Asociace výchovných poradců a pravidelně se účastní konferencí, které tato organizace pořádá. Každý rok si vyměňují zkušenosti na seminářích organizovaných KPPP Zlín. Výchovné poradkyně se rovněž účastní akcí, které pro VP pořádá UK Praha a MU Brno. Na těchto akcích přednáší

problematiku speciálního pedagogického působení vysokoškolští pedagogové. Dalšímu vzdělávání se systematicky věnují rovněž školní metodik prevence a školní psycholožka.

Vyučující mají možnost získat informace na seminářích, která ŠPZ pořádají. Všechna setkání s pracovníky školských pedagogických zařízení jsou současně formou konzultací k problémům SVP. Odborníci ze školských pedagogických zařízení navštěvují školu nejméně dvakrát ročně. Konzultováno je vytváření IVP a rozebíráno je jejich naplňování. Nejde jen o plnění formální, ale řeší se konkrétní problémy a situace, ke kterým dochází.

Důležitá je práce s třídními kolektivy. Vedení školy se ve spolupráci s výchovnými poradkyněmi věnuje také přípravě pedagogů pro realizaci přijímacích zkoušek (vlastní pravidelná školení všech zúčastněných pedagogů v rámci pracovní porady před termínem zkoušek) i maturitní zkoušky (zajištění certifikovaného školení zadavatelů a hodnotitelů v systému CERTIS, vlastní pravidelná školení všech maturitních funkcí v rámci pracovní porady před termínem zkoušky).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy monitoruje formou každoročního zpracovávání Individuálních plánů DVPP a plánuje formou tvorby celoškolního Plánu DVPP, který zahrnuje oblasti, jimž se bude škola v daném školním roce v rámci dalšího vzdělávání pedagogů věnovat. Také práce se žáky s individuálními vzdělávacími potřebami má v těchto plánech pravidelné místo.

3.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata (PT) jsou okruhy aktuálních problémů současného světa, natolik významných, že se musí stát součástí základů vzdělání. Už z povahy těchto problémů, které přesahují úzké hranice jednotlivých oborů lidské činnosti – tedy i jim odpovídajících předmětů, pro nás vyplynula nutnost jejich průběžného začlenění v rámci stávajících vyučovacích předmětů.

Snažili jsme se provázat všechna témata s učivem **co nejvíce** předmětů – tedy **všude tam, kde je to možné**. Při tvorbě ŠVP jsme se v diskuzi o průřezových tématech shodli na názoru, že budování vědomí mezioborových souvislostí a obecné platnosti průřezových témat u žáků by se mělo stát také **součástí naší společné strategie**.

K začlenění PT do jednotlivých předmětů jsme vytvořili **šest přehledných tabulek**, odpovídajících jednotlivým průřezovým tématům. **V řádcích** jsou všechny **vyučovací předměty** uvedené v rámcovém učebním plánu, **ve sloupcích tematické okruhy** jednotlivých průřezových témat.

Čísly (1, 2, 3, 4) je vždy označen **tematický okruh PT**, který je plněn v daném předmětu. **Čísla** znamenají ročník, v němž je příslušný okruh v daném předmětu začleněn, tedy: **1** = prima, **2** = sekunda, **3** = tercie a **4** = kvarta osmiletého gymnázia. Přiřazení tematických okruhů PT **ke konkrétním výstupům a učivu v jednotlivých ročnících** je jasně patrné z **učebních osnov** vyučovacích předmětů.

• **Poznámka:** Do výčtu předmětů v této souvislosti nezařazujeme specifické předměty určené **k rozvoji praktických dovedností v oblasti přírodně-technického vzdělávání** (LTE, BCP a DTE). K naplnění tematického okruhu produktivních činností průřezového tématu ***Mediální výchova*** přispívá také **existence školní Televize T. G. M.**, v jejíž redakční radě jsou zapojeni žáci nižšího i vyššího stupně gymnázia.

3.7.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Osobnostní rozvoj														
Rozvoj schopností poznávání	**1**	**3, 4**	**2, 3, 4**	**1, 2**				**1, 4**		**1, 2**		**1**	**1, 2, 4**	**1, 2, 3, 4**
Sebepoznání a sebepojetí	**1, 3, 4**	**1, 3, 4**					**1, 3**						**1, 2**	**1, 2, 3, 4**
Seberegulace a sebeorganizace	**4**	**3**					**1, 2**	**1**					**2, 3**	**1, 2, 3, 4**
Psychohygiena	**3**	**2, 3, 4**					**1**					**2**		**1, 2, 3, 4**
Kreativita	**1, 3**	**1, 4**		**1, 2, 3**	**1, 2**		**2**					**1, 2**	**1, 2, 3, 4**	

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Sociální rozvoj														
Poznávání lidí	**1, 2, 3, 4**	**1, 2, 4**					**2**						**1**	**1, 2, 3, 4**
Mezilidské vztahy	**3, 4**	**1, 2, 3, 4**					**2, 3**					**1, 3, 4**	**3, 4**	**1, 2, 3, 4**
Komunikace	**1, 2, 4**	**1, 2, 3, 4**	**2, 3, 4**		**1, 4**		**2, 3**	**1, 4**		**1, 2**		**1, 2, 3, 4**	**1, 3, 4**	**1, 2, 3, 4**
Kooperace a kompetice		**4**					**2**	**1, 4**				**2**	**1, 2, 4**	**1, 2, 3, 4**
Morální rozvoj														
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**4**	**4**		**3, 4**	**2**		**2**	**1, 2, 4**				**4**	**1, 2, 4**	**1, 2, 3, 4**
Hodnoty, postoje, praktická etika	**1, 2, 3, 4**						**1, 2, 4**						**2, 3**	**1, 2, 3, 4**

3.7.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Občanská společnost a škola		**3**					**1**							
Občan, občanská společnost a stát		**3**					**2, 3, 4**							
Formy participace občanů v politickém životě						**1, 4**	**2**							
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	**3**	**3**				**3, 4**	**2**							

3.7.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Evropa a svět nás zajímá	**1, 3, 4**	**1, 3, 4**	**2, 3, 4**			**2**				**3**	**2**		**1, 2, 4**	
Objevujeme Evropu a svět	**1**	**1, 3**	**3, 4**			**1, 2, 3, 4**	**4**			**2, 3, 4**		**3**		
Jsme Evropané	**3, 4**					**2, 3, 4**	**3, 4**							

3.7.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MUV)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Kulturní diference	**3, 4**	**1, 2, 3, 4**	**3**				**2, 4**			**3**		**1, 3, 4**	**2, 3, 4**	
Lidské vztahy	**1. 4**	**2, 4**	**2, 4**			**1, 2**	**2, 4**						**1, 2**	
Etnický původ	**2, 4**	**2**				**1, 2, 4**	**2, 3, 4**			**3**			**2, 3**	
Multikulturalita	**2, 4**	**3, 4**	**3**			**4**	**2, 4**					**3**	**2, 3**	
Princip sociálního smíru a solidarity	**3**						**2**							

3.7.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Ekosystémy		**4**								**1, 2**	**1, 4**		**4**	
Základní podmínky života	**4**	**4**					**4**	**1**	**3, 4**	**1, 3, 4**			**2**	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	**3, 4**	**1, 3**				**1, 3**	**1, 4**	**1, 2, 3, 4**		**1, 3, 4**			**1, 4**	
Vztah člověka k prostředí	**2, 4**	**1, 3, 4**				**2, 3**	**4**	**2, 3, 4**		**1**		**1, 2**	**1, 2**	

3.7.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MED)

Tematické okruhy průřezového tématu	**Český jazyk a literatura**	**Anglický jazyk**	**Druhý cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)**	**Matematika**	**Informatika**	**Dějepis**	**Výchova k občanství**	**Fyzika**	**Chemie**	**Biologie**	**Geografie**	**Hudební výchova**	**Výtvarná výchova**	**Tělesná výchova**
Tematické okruhy receptivních činností														
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	**4**	**3**			**2, 3**							**3**	**4**	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		**3, 4**			**3**	**4**								
Stavba mediálních sdělení	**3**	**2**			**1, 3**									
Vnímání autora mediálních sdělení					**1, 3**									
Fungování a vliv médií ve společnosti		**2, 3**	**4**		**1**	**4**				**3**		**2**	**1**	
Tematické okruhy produktivních činností														
Tvorba mediálního sdělení	**4**			**4**	**2, 3, 4**		**1, 2**						**4**	
Práce v realizačním týmu	**4**						**1, 2**						**1**	

4 RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN

Předmět	Ročník				Celkem hodin	Z toho disponibilních
	Prima (1. ročník)	Sekunda (2. ročník)	Tercie (3. ročník)	Kvarta (4. ročník)		
Český jazyk a literatura (CJL)	3+1*/2	3+1/2	3+1/2	4+1*/2	17	2*
Anglický jazyk (ANJ)	3/2+1*/2	3/2	3/2	3/2	13	1*
2. cizí jazyk (FRJ, NEJ nebo SPJ)	2*/2	2*/2	3/2	3/2	10	4*
Matematika (MAT)	3+1/2	3+1/2	3+1/2+1*	3+1*/2	17	2*
Informatika (ITK)	1*/2	1*/2	0,5/2+0,5P/2	1*/2	4	3*
Dějepis (DEJ)	2	2	2	1+1*	8	1*
Výchova k občanství (VOB)	1	1	1	1	4	-
Fyzika (FYZ)	2	2	1+1P/2	1+1*	8	1*
Chemie (CHE)	-	-	1+1*	2	4	1*
Biologie (BIO)	2	2	1Z	1+1*	7	1*
Geografie (GEO)	2	1+1*	1	1	6	1*
Výtvarná výchova (VYV)	2/2	2/2	1/2	1/2	6	-
Hudební výchova (HUV)	1/2	1/2	1/2	1/2	4	-
Tělesná výchova (TEV)	2,5/2+0,5Z/2	2,5/2+0,5Z/2	1,5/2+0,5Z/2	1,5/2+0,5Z/2	10	-
Laboratorní technika (LTE)	-	1P/2	-	-	1	-
Biologická a chemická praktika (BCP)			1P/2+1*/2		2	1*
Digitální technologie (DTE)				1P/2	1	-
Celkem	**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**18***

KOMENTÁŘ K RÁMCOVÉMU UČEBNÍMU PLÁNU

• Vzdělávací oblast (resp. obor) **Člověk a svět práce** v rozsahu 3 hodiny jsme integrovali do následujících předmětů: matematika (tercie: *design a konstruování*), informatika (tercie: *využití digitálních technologií*), fyzika (tercie: *práce s laboratorní technikou*), výchova k občanství (kvarta: *práce s technickými materiály*), výtvarná výchova (ve všech ročnících), laboratorní technika (sekunda), biologická a chemická praktika (tercie), digitální technologie (kvarta) – hodiny samostatných předmětů zaměřených na praktické činnosti jsou označeny indexem P.

- Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** v rozsahu 3 hodiny je součástí předmětů: tělesná výchova (prima – kvarta) a biologie (tercie) – hodiny jsou označeny indexem ^{Z}.
- Indexem $^{/2}$ jsou označeny hodiny, které jsou v rozvrhu organizovány jako **půlené v rámci jediného předmětu** (tedy učí se v daném týdnu dvakrát stejně, a to vždy s polovinou třídy).
- Indexem * jsou označeny disponibilní hodiny.

5. UČEBNÍ OSNOVY JEDNOTLIVÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ
NA NIŽŠÍM STUPNI OSMILETÉHO GYMNÁZIA

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
VDO – Výchova demokratického občana
EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MUV – Multikulturní výchova
ENV – Environmentální výchova
MED – Mediální výchova

PŘEDMĚTY:

CJL – český jazyk a literatura
ANJ – anglický jazyk
NEJ – německý jazyk
FRJ – francouzský jazyk
SPJ – španělský jazyk
RUJ – ruský jazyk
MAT – matematika
ITK – informatika
DEJ – dějepis
VOB – výchova k občanství
FYZ – fyzika
CHE – chemie
BIO – biologie
GEO – geografie
HUV – hudební výchova
VYV – výtvarná výchova
TEV – tělesná výchova
LTE – laboratorní technika
BCP – Biologická a chemická praktika
DTE – digitální technologie

5.1 Učební osnovy předmětu Český jazyk a literatura (CJL)

5.1.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

5.1.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.1.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek, jejichž obsah se

ve výuce vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova je zaměřena na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- porozumění různým druhům psaných i mluvených projevů, vystižení a formulace hlavní myšlenky
- rozlišení spisovného a nespisovného projevu na základě jazykových znalostí
- vedení k tvořivému psaní, využívání různých výrazových prostředků
- práci s jazykovými příručkami
- stylizaci projevů podle konkrétní komunikační situace
- vyjadřování vlastních názorů a argumentaci
- rozvíjení dovednosti správně využívat zásady komunikace a pravidel dialogu

Jazyková výchova je zaměřena na:

- zvládnutí pravopisu lexikálního, slovotvorného, morfologického i syntaktického ve větě jednoduché i souvětí, na práci s jazykovými příručkami
- rozvrstvení slovní zásoby z různých hledisek a na využití znalostí ve slohové výchově
- správné třídění slovních druhů a tvoření správných tvarů
- využívání znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů
- spisovnou výslovnost

Literární výchova je zaměřena na:

- rozlišení základních literárních druhů a žánrů
- rozpoznání literatury hodnotné a konzumní
- porozumění přečtenému textu a na jeho interpretaci
- vedení žáků k četbě, návštěvě divadla a filmových představení, vytvoření vlastního hodnocení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět.

Prima	4 hodiny týdně
Sekunda	4 hodiny týdně
Tercie	4 hodiny týdně
Kvarta	5 hodin týdně

Výuka probíhá v kmenových učebnách. Dle kapacitních možností může probíhat v odborné učebně českého jazyka a literatury za využití audiovizuální techniky. Výuku organizuje učitel s využitím skupinové i samostatné práce žáků, pro doplnění učiva využíváme návštěvu divadla, filmových představení, knihovny

5.1.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- Představujeme žákům různé zdroje informací (knihy, časopisy, internet).
- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a jejich využití v praktickém životě.
- Učíme žáky užívat správnou terminologii.
- Podporujeme u žáků pozitivní vztah k učení.
- Učíme žáky kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich.
- Snažíme se v co největší míře pracovat s textem.
- Umožňujeme žákům podle jejich schopností a zájmů účastnit se soutěží (olympiáda v českém jazyce, recitační soutěž), připravovat program pro ostatní (akademie, školní noviny).

Kompetence k řešení problémů

- Při řešení složitějších úkolů učíme žáky fázovat jednotlivé kroky, práci rozdělit, určit dílčí cíle a plánovat jejich splnění.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům prezentovat se před třídou mluvenou formou.
- Snažíme se kultivovat jejich mluvený projev, v hodinách hlasitě čteme.

- Využíváme skupinové práce – společné zpracovávání úkolů.
- Podporujeme schopnost obhájit vlastní názor.
- Podporujeme přátelskou atmosféru ve třídách.
- Vytváříme pocit sounáležitosti se školou (účast při vystoupeních na akademii).

Kompetence sociální a personální

- Jednáme s žáky jako s partnery.
- Učíme žáky požádat o pomoc, popřípadě pomoc poskytnout.
- V diskuzi vymezujeme pravidla vzájemného respektování.
- Odbouráváme věkové bariéry zapojováním žáků nižšího a vyššího stupně do společných akcí.
- Učíme žáky respektovat druhé.
- Podporujeme sebedůvěru u žáků.

Kompetence občanské

- Zapojujeme žáky do chodu a organizace školy, např. při tvorbě studentských novin.
- Vedeme žáky k poznání a respektování vlastních kořenů v rodinné tradici, historii města a regionu a utváříme kladný vztah k české státnosti.
- Vedeme žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.
- Svým vlastním příkladem vedeme žáky k toleranci vůči žákům i lidem zdravotně handicapovaným nebo vůči osobám jiných národností.
- Učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situací ostatních.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování pravidel, k plnění povinností.
- Připravujeme žáky postupně na volbu vlastní životní dráhy.

5.1.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.1.3.1 Prima osmiletého gymnázia – jazyková výchova

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami, seznámí se s jednotlivými částmi jazykovědy.	Obecné poučení o jazyce, jazykověda, jazykové příručky		Práce s jazykovými příručkami a se slovníky Práce s internetem dle zadaných úkolů v učebnici
Odliší spisovný a nespisovný jazykový	Zvuková stránka jazyka, spisovná a	**OSV** – Sebepoznání a sebepojetí	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
projev.	nespisovná výslovnost		
Rozpozná ohebné slovní druhy.	Tvarosloví – ohebné slovní druhy	**ENV** – Vztah člověka a prostředí	
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, větu hlavní a vedlejší, uvědomuje si souvislosti skladby s pravopisem.	Skladba, větné členy, věta jednoduchá a souvětí, hlavní a vedlejší věty	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá	

5.1.3.1 PRIMA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák si uvědomuje potřebu komunikace mezi lidmi v mluvené i psané podobě.	Komunikace, sloh, mluvená i psaná forma jazyka	**OSV** – Rozvoj schopností poznávání	
Rozlišuje slohové útvary.	Krátké informační útvary Vypravování Dopis Popis		
Je poučen o zásadách správné komunikace.	Zásady správné komunikace		

5.1.3.1 PRIMA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák porozumí pojmu lidová slovesnost.	Ústní lidová slovesnost (antické báje, staročeské pověsti, regionální pověsti)	**MUV** – Lidské vztahy	Integrace dle ukázek v čítance (GEO, DEJ)
Rozlišuje prózu a poezii, přednáší zpaměti přiměřené literární texty.	Veršované a prozaické útvary (bajky, pohádky, pověsti, říkadla, balady a romance,…)		
Zvládne dramatizaci jednoduchého textu (pohádka, divadelní výstup).	Divadelní hra		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Seznámí se se základními prvky vnitřní stavby básně.	Báseň, lyrika, epika, rým, recitace		

5.1.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák rozumí zásadám slovotvorby, samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími příručkami, v písemném projevu správně používá pravidla pravopisu lexikálního, slovotvorného, morfologického a syntaktického.	Nauka o významu slov: slova jednoznačná, mnohoznačná slovo, sousloví synonyma, homonyma, odborné názvy	**OSV** Sociální rozvoj - Komunikace	Práce s jazykovými příručkami a se slovníky Práce s internetem dle zadaných úkolů v učebnici Integrace dle textů a úkolů v učebnici (DEJ, GEO, cizí jazyky, VOB, BIO)
	Slovní zásoba a její obohacování Způsoby tvoření slov: odvozování podstatných jmen, odvozování přídavných jmen	**EGS** - Objevujeme Evropu a svět	
	Tvarosloví Skloňování zájmena jenž Slovesný rod Příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí Předložky, spojky, částice, citoslovce	**OSV** - Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika **MUV** - Etnický původ	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí a správně používá pravidla pravopisu syntaktického.	Skladba Druhy vět podle postoje mluvčího Věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty Základní a rozvíjející větné členy Druhy vedlejších vět	**ENV** - Vztah člověka k prostředí **MUV** - Multikulturalita **OSV** - Osobnostní rozvoj	
V písemném projevu správně používá pravidla pravopisu lexikálního, slovotvorného a morfologického.	Pravopis Vyjmenovaná slova Pravopis koncovek podstatných jmen Pravopis koncovek přídavných jmen Vlastní jména		

5.1.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák rozlišuje spisovný a nespisovný projev a užívá vhodných jazykových prostředků.	Popis popis výrobku popis uměleckého díla popis pracovního postupu	**ENV** - Vztah člověka k prostředí	
Je schopen se vyjádřit jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci.	Charakteristika charakteristika člověka, literární postavy Líčení	**OSV** - Sociální rozvoj – poznávání lidí - Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika	
Dokáže využít základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky nebo výtah.	Výtah Žádost Životopis Vypravování	**ENV** - Vztah člověka k prostředí	

5.1.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák porozumí a uceleně reprodukuje přečtený text, dokáže formulovat dojmy z četby ústně i písemně.	Můj domov	**OSV** - Hodnoty, postoje, praktická etika	Integrace dle ukázek v čítance (GEO, DEJ)
Žák rozlišuje základní literární žánry, je schopen vyhledat informace v katalogu a v dalších informačních zdrojích.	Bylo, nebylo		
	Co nás zajímá	**ENV** – Vztah člověka k prostředí	

5.1.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA – JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák rozlišuje nedůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná přenesené pojmenování, správně vyslovuje a píše česká a běžně užívaná cizí slova, spisovně skloňuje cizí vlastní jména, používá Slovník cizích slov.	Obohacování slovní zásoby (Tvoření slov. Přenášení slovního významu. Sousloví. Přejímání slov z cizích jazyků, jejich výslovnost a pravopis)	**OSV** – Sebepoznání a sebepojetí	Samostatná práce se SSČ, SCS Hra – poznej osobnost Práce s jazykovými příručkami a se slovníky Práce s internetem dle zadaných úkolů v učebnici Integrace dle textů a úkolů v učebnici (DEJ, GEO, cizí jazyky, VOB, BIO)
Tvoří vidové dvojice, určuje vid dokonavý a nedokonavý.	Slovesný vid		
Využívá poznatky o jazyce a jazyk. příručky (Pravidla českého pravopisu, SSČ) k pravopisně správnému projevu.	Pravopis (psaní i/y, shoda, předpony s/z, předložky s/z, psaní skupin bje/bě)	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá	
Rozlišuje jednotlivé druhy vedlejších vět a užívá vhodné spojovací výrazy	Spojovací výrazy v souvětí, druhy vedlejších vět	**MUV** – Kulturní diference	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
v souvětí, volí správnou interpunkci.			
Určuje významové poměry mezi hl. větami v souvětí souřadném (se spojkami i bez nich), rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, v souvětí souřadném používá správně interpunkci.	Souvětí souřadné, významové poměry mezi hlavními větami	**VDO** – Principy demokracie jako formy vlády	
Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určuje významové poměry mezi nimi.	Významové poměry mezi větnými členy	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Rozlišuje oba typy souvětí a nakreslí jejich grafy, pracuje s porozuměním s odborným textem.	Rozlišení souvětí souřadného a podřadného, graf souvětí	**OSV** – Mezilidské vztahy	
Volí vhodné spojovací výrazy i ve složitějším souvětí, provede jeho rozbor a nakreslí graf, zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí Složitější souvětí, graf souvětí	**OSV** – Sebepoznání a sebepojetí	
Má základní přehled o světových jazycích, rozdělí slovanské jazyky do skupin podle příbuznosti.	Indoevropské jazyky Slovanské jazyky, jejich dělení Staroslověnština, Konstantin a Metoděj	**EGS** – Jsme Evropané	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití, vhodně užívaná spisovnou češtinu podle komunik. situace.	Útvary českého jazyka a jazyková kultura Jazykovědci – historický vývoj, současná lingvistika Média a jazyková kultura	**OSV** – Kreativita	

5.1.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA – KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy: žák	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák rozlišuje jednotlivé funkční styly, ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu, umí zpracovat osnovu, pořídit výpisky.	Úvod do učiva slohu – cíl stylistiky, jazykové styly, slohové postupy a útvary Výtah (z učební látky jiného předmětu)	**ENV** – Lidské aktivity a problémy živ. prostředí	
Používá vhodné jazykové prostředky pro daný slohový útvar.	Charakteristika literární postavy Charakteristika	**OSV** – Sebepoznání, sebepojetí, kreativita	
Formuluje myšlenky a názory v logickém sledu, zvládá výstižný a souvislý ústní i písemný projev.	Výklad		
Využívá poznatky o jazyce a stylu k tvořivé práci, rozliší subjektivní a objektivní dělení.	Líčení	**OSV** – Kreativita	
Dokáže adekvátně formulovat své názory, postoje.	Úvaha Jazykový projev mluvený, psaný	**OSV** – Poznávání lidí	
Vyhledává a třídí informace v procesu učení, při tvořivé činnosti i v praktickém životě, vytváří si pozitivní vztah k učení.	Souhrnné poučení o slohu	**MED** – Stavba mediálního sdělení	

5.1.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, uceleně reprodukuje přečtený text.	Můj domov a svět – biografická literatura faktu a biografický román Cestopis	**MUV** – Kulturní diference, etnický původ	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby.	O bozích a lidech – antický epos, řecká mytologie, tragédie Starořímská lyrika	**OSV** – Mezilidské vztahy	Integrace dle ukázek v čítance (GEO, DEJ)
Uvede výrazné představitele základních literárních žánrů, vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Ve službě Bohu, králi, dámě – středověký hrdinský a rytířský epos, kronika, pověst Vyšla hvězda nad Betlémem – biblický příběh v literárním zpracování, texty Nového zákona	**OSV** – Hodnoty, postoje, praktická etika **MUV** – Kulturní diference	Beseda o vánočních zvycích
Uvádí základní literární směry a jejich výrazné představitele v české i světové literatuře.	Sen, láska a smrt – balada lidová a autorská, téma smrti, lidová slovesnost a její ohlasy, romantická lyrika, povídka a román	**OSV** – Psychohygiena, mezilidské vztahy	Film: Kytice
Formuluje dojmy ze své četby a interpretuje smysl díla, tvoří vlastní lit. text podle svých schopností a znalostí základů lit. teorie.	Šoa – povídka, epigram, deník, komiks	**MUV** – Princip sociálního smíru a solidarity	
Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit. díla. Pokus o tvorbu vlastního lit. textu.	Čtu, čteš, čteme – téma Dospívání, humoristická lit., fantasy, dobrodružná a sci-fi lit., téma matky a ženy, vzpomínky		Recitace dle vlastního výběru

5.1.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, čte s porozuměním.	Slovní zásoba a význam slova Nauka o tvoření slov, stavba slova	**ENV** – Vztah člověka k prostředí (třídění odpadu, vliv lidských činností na živ. prostředí, ekologická výchova)	Práce s jazykovými příručkami a se slovníky Práce s internetem dle zadaných úkolů v učebnici Integrace dle textů a úkolů v učebnici (DEJ, GEO, cizí jazyky, VOB, BIO)

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Správně třídí slova do slovních druhů.	Tvarosloví, slovní druhy, slova ohebná a neohebná	**ENV –** Lidské aktivity a problémy životního prostředí, lidská díla významná pro životní prostředí **OSV** – Morální rozvoj a rozhodovací dovednosti, ochrana člověka za mimořádných situací – čísla tísňového volání – Seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, primární prevence sociálně patologických jevů – alkohol, první pomoc při otravě	
Zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění, určuje druhy souvětí, ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché i souvětí.	Skladba	**ENV** – Základní podmínky života, biopotraviny **OSV** **–** Sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika – Sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednost **MUV** – Lidské vztahy, společenské chování – Etnický původ, multikulturalita, rovnocennost všech etnických skupin a kultur	
Zvládá pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební.	Pravopis	**ENV –** Lidské aktivity a problémy životního prostředí, principy a způsoby hospodaření s odpady	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Dbá na kulturu svého jazykového projevu.	Zvuková stránka jazyka		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	Obecné výklady o jazyce	**MED** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

5.1.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák má pozitivní vztah k vlastní tvůrčí činnosti.	Úvod do učiva slohu		Integrace dle textů a úkolů v učebnici (DEJ, cizí jazyky, VOB, BIO, FYZ, CHE, VYV)
Vyhledává informace vhodné k řešení problému, pracuje s nimi, využívá četbu jako zdroj informací, promyšleně vybírá a využívá vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunik. záměru.	Výklad	**ENV** – Základní podmínky života, důvody a způsoby ochrany jednotlivých biologických druhů	
Využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu.	Popis pracovního postupu, uměleckého díla Subjektivně zabarvený popis		
	Charakteristika	**OSV** – Poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika	
	Vypravování		
Zamýšlí se na základě získaných poznatků nad problémem, dospívá k závěru.	Úvaha	**OSV** – Utváření dobrých mezilidských vztahů, napomáhání prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování	
V mluveném projevu se snaží využít	Proslov	**MED** – Tvorba mediálního sdělení,	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
vědomosti o intonaci, tempu řeči i společenském chování řečníků, přispívá k diskuzi.	Diskuze Fejeton	práce v realizačním týmu, diskuze o sledovaném pořadu	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr autora.	Funkční styly		
	Životopis, dopis	**OSV –** Sebepojetí a sebepoznání	Volba povolání

5.1.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák projevuje zájem navštěvovat divadla a filmová představení, dle možností se snaží srovnávat s knižní předlohou a formuluje svůj vlastní názor na umělecké dílo.	Můj domov a svět	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá, život v jiných zemích, příběhy, zvyky a tradice **MUV** – Kulturní diference, respektování zvláštností různých etnik - Etnický původ, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin	Integrace dle ukázek v čítance (GEO, DEJ)
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele.	Za literárními památkami - od renesance ke klasicismu		
	Krása je v pravdě - literární realismus		
	Moderna Avantgarda	**MUV** – Kulturní diference, jedinečnost každého člověka a jeho svobodné vyjádření	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a	Neklidné dvacáté století	**VDO** – Principy demokracie jako	

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
konzumní, svůj názor doloží argumenty.		formy vlády a způsobu rozhodování **EGS** – Jsme Evropané, klíčové mezníky evropské historie **OSV** – Hodnoty, postoje a praktická etika	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, formuluje svůj vlastní názor na umělecké dílo.	Čtu, čteš, čteme		

5.2 Učební osnovy předmětu Anglický jazyk (ANJ)

5.2.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk – Anglický jazyk

5.2.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.2.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět anglický jazyk navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět anglický jazyk na nižším stupni ZŠ. Vyváženou měrou předmět kombinuje rozvoj řečových dovedností žáků s dosahováním kvalitních znalostí a vědomostí, se schopností pracovat v týmu, přičemž je uplatňován individuální přístup k žákům se SVP a zároveň k mimořádně nadaným žákům.

Tomu odpovídají metody práce zaměřené na samostatnou i skupinovou činnost žáků, projektové vyučování. Učivo (i jeho aplikace) v hodinách je cíleně zaměřeno k získání a upevnění schopnosti komunikovat v běžných životních situacích – ústně i písemně.

Do vzdělávacího předmětu anglický jazyk jsou zařazena tato **průřezová témata:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Učivo je organizováno takto:

- Vyučujeme žáky v patnáctičlenných skupinách. Do skupin jsou žáci rozděleni na základě výsledku rozřazovacího testu (vstupní úroveň A2, A2+, výstup skupin je B1 a B1+)
- V primě jsou vyučovány 4 hodiny týdně.
- V sekundě až kvartě jsou vyučovány 3 hodiny týdně.

- V sekundě nabízíme žákům volitelný předmět cvičení z anglického jazyka s jednohodinovou týdenní dotací.
- Na nižším stupni gymnázia se mají možnost žáci připravovat k mezinárodně uznávané zkoušce KET/PET+.

Očekávané výstupy jsou:
- Receptivní dovednosti
- Produktivní dovednosti
- Interaktivní dovednosti

Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a postupy.

K nejefektivnějším patří práce s texty, popisy obrázků, poslechy nahrávek rodilých mluvčích a vytváření vlastních rozhovorů, poslechy a zpěv písní, samostatná i řízená práce s časopisy vydávanými v anglickém jazyce – Hello, Gate a R+R, soutěže, kvízy, hry, práce s informacemi z internetu, práce nad individuálními i společnými projekty, podle možností je využívána výpočetní a multimediální technika. V učebnách jsou k dispozici interaktivní tabule, projektory, tablety, itools (výukový software) a jiné. K zefektivnění výuky slouží práce s programem Smart Notebook a práce v LMS Moodle, kde žáci mají připraveny materiály k jednotlivým kurzům. Součástí vyučovacího procesu jsou i exkurze, návštěva divadla, tematické zájezdy do Velké Británie a USA, účast v soutěžích – konverzačních a spellingových, organizace veřejných vystoupení studentů v anglickém jazyce, prezentace, příležitostně jsou pořádány besedy s rodilými mluvčími, atd. Každý rok mohou žáci uplatnit svou kreativitu v rámci Evropského dne jazyků pořádaného na naší škole.

ročník	hodinová dotace	úroveň
O1.A	4	A1
O2.A	3	A1, A1+
O3.A	3	A1+, A2
O4.A	3	A2

5.2.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Podporujeme u žáků diskusi o učivu a použitých postupech.
- Vedeme žáky k vytváření samostatných projektů, pro které musejí vyhledávat, třídit a zpracovávat informace.
- Umožňujeme žákům vyzkoušet si své znalosti a schopnosti při týmové práci.
- Motivujeme žáky ke školní i domácí práci s různými informačními zdroji (internet, slovníky, encyklopedie).
- Vytváříme u žáků dovednost pracovat s gramatickými přehledy, aplikovat pravidla na konkrétní jazykovou situaci.
- Nabízíme žákům práci ve volitelném předmětu CAJ, popř. v kroužcích KET a PET, a motivujeme je k dalšímu studiu.
- Umožňujeme žákům, pokud je to organizačně možné, práci v počítačové učebně.
- Učíme žáky zpracovávat a analyzovat cizojazyčné texty.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení jazykového problému.
- Umožňujeme rozbor problematických partií učiva, vedeme žáky k objevování dalšího postupu.
- Navozujeme při práci simulaci konkrétní situace, učíme žáky zvládat řešení v cizím jazyce v různých variantách.
- Zadáváme samostatné práce – cvičení, žáci si samostatně ověřují správnost řešení.
- Učíme žáky kriticky zhodnotit práci svou i práci jiných.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům vyjadřovat vlastní myšlenky a názory tak, aby byly výstižné, souvislé, kultivované, písemně i ústně.
- Nabízíme žákům využití informačních a komunikačních technologií při výuce.
- Vedeme žáky k porozumění textů, zvukových materiálů a obrazových záznamů.
- Motivujeme žáky k procvičování a zdokonalování výslovnosti (pravidelné poslechy, dle možností práce s lektorem).
- Směřujeme žáky ke kultivovanému projevu, k vedení diskuze, naslouchání názoru druhých.

Kompetence sociální a personální

- Navozujeme situace, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině, dvojici (rozhovory, dotazníky, práce nad projektem).
- Vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě k jiným lidem, k jiným kulturám.
- Umožňujeme žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

- Učíme žáky poznávat a respektovat kulturní odlišnosti různých, zejména anglicky mluvících zemí, organizujeme návštěvy kulturních akcí, poznávací zájezdy.

- Vedeme žáky k aktivnímu zapojování do kulturního dění ve městě, k účasti v soutěžích, v projektech, na výstavách.

Kompetence pracovní

- Nabízíme žákům projekty, kde mohou kombinovat své komunikativní dovednosti s dovednostmi pracovními (kreslení, počítačová grafika, fotografování).

5.2.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.2.3.1 Prima osmiletého gymnázia – úroveň A1

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
-žák pozdraví a rozloučí se s kamarádem či dospělým - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace a poskytne požadovanou informaci -reaguje na jednoduché pokyny týkající se školního prostředí - sestaví jednoduché sdělení o svých školních předmětech	**gramatika:** sloveso ´být´ zájmena **slovní zásoba:** školní předměty zájmy **témata:** osobní údaje, škola	**OSV** – Komunikace (poskytuje informace o sobě a získává informace o druhých) - Mezilidské vztahy - Poznávání lidí **EGS** – Evropa a svět (životní styl Angličanů – škola)	**Přesahy**: GEO: školství ve Velké Británii **Metody**: rozhovor, interview popis obrázku práce s textem
- žák sestaví gramaticky jednoduchý text - sestaví jednoduché ústní sdělení o sobě a své rodině - čte nahlas plynule a foneticky jednoduché texty	**gramatika:** sloveso ´mít´ přivlastňování předložky **témata:** popis osob pozdravy, rodina, seznamování	**OSV** – Mezilidské vztahy (každodenní situace) - Komunikace **EGS** – Objevujeme Evropu a svět (životní styl v Anglii) **MUV** – Kulturní diference	**Metody**: projekt na téma Moje rodina a zájmy tvorba ´mind maps´ poslech s porozuměním
- žák jednoduše hovoří o svých		**OSV** – Komunikace	**Metody**:

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
stravovacích návycích - hovoří o tom, co komu patří - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace týkající se volnočasových aktivit		- Mezilidské vztahy **EGS** – Evropa a svět (životní styl Angličanů) **MUV** – Kulturní diference	skupinová práce na téma Volnočasové aktivity hry
- žák podá časové informace - sestaví krátký text o svých každodenních činnostech a zájmech - reprodukuje ústně i písemně obsah textů týkajících se denních činností a preferencí zájmů jedinců - žák se aktivně zapojuje do situačních dialogů při nákupu v obchodě	**gramatika:** frekvenční příslovce zájmena **slovní zásoba:** sport každodenní činnosti **témata:** sport, denní režim nakupování	**OSV** – Komunikace - Sebepoznání a sebepojetí - Mezilidské vztahy	**Přesahy:** GEO: sporty ve Velké Británii **Metody**: kvízy rozhovory ve dvojicích prezentace My favourite sportsman
- žák stručně reprodukuje text o měsících v roce a souvisejících aktivitách - rozumí jednoduchým textům s obrázky, popisuje a porovnává - na základě obrázků hovoří o tom, co kdo dělá - reprodukuje jednoduchý text o zvycích, každodenních a momentálních činnostech	**gramatika:** přítomný čas průběhový stupňování přídavných jmen **slovní zásoba:** časové údaje svátky, legendy, mýty **témata:** popis obrázků	**OSV** – Mezilidské vztahy - Komunikace - Kreativitita (dialogy) **MUV** – Evropa a svět (rok v Británii)	**Metody:** projekt na téma Rok v mém životě popis fotografie
- žák se zapojí do jednoduché konverzace a hovoří o tom, co kdo může nebo umí dělat - sestaví písemné sdělení o svém domácím zvířeti	**gramatika:** rozkazy sloveso ´umět´ **slovní zásoba:** zvířata	**OSV** – Komunikace - Mezilidské vztahy **ENV** – Člověk a příroda	**Metody**: diskuze o zvířatech poslech písně **Přesahy:** GEO: výskyt zvířat

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu o zvířatech s obrázky - obmění krátký příběh o zvířatech	dovednosti **témata:** popis zvířat a jejich schopností		BIO: popis a život zvířat
- žák rozumí jednoduchému textu o životě ve městě, na vesnici - sestaví jednoduchý text o svém městě - rozumí obsahu textu o městě – kde se co nachází	**gramatika:** členy **slovní zásoba:** popis města, budovy **témata:** bydlení moje město	**OSV** – Mezilidské vztahy - Komunikace - Poznávání lidí **ENV** – Vztah člověka a prostředí (naše město)	**Metody:** zpráva na téma Moje město rozhovory ve dvojicích
- žák rozumí obsahu textu v minulém čase a je schopen ho jednoduše reprodukovat - klade otázky o minulosti - sestaví jednoduchý popis příběhu v minulém čase - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace o včerejším dni	**gramatika:** minulý čas slovesa ´být´ minulý čas pravidelných sloves **slovní zásoba:** povolání život slavných osobností film **témata:** životopis běh života	**OSV** – Mezilidské vztahy - Komunikace - Poznávání lidí **MUV** – Lidské vztahy	**Metody**: skupinová práce na téma Lidé a svět (diskuse o různých osobnostech) kvíz o slavných lidech

5.2.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA – ÚROVEŇ A1, A1+

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- žák se učí používat přítomný prostý čas pro opakovaný děj v přítomnosti - rozšíří si slovní zásobu na téma Volný čas	gramatika: přítomný prostý **slovní zásoba:** příslovce, aktivity, domácí práce, čísla důležité životní situace **témata:** volný čas, práce v domácnosti	**OSV** – Mezilidské vztahy, Komunikace	Přesahy: BIO: režim dne, domácí práce **Metody**: čtení s porozuměním poslech s porozuměním interaktivní tabule-iTools
-žák se učí používat čas přítomný průběhový - zjišťuje rozdíl mezi časem přítomným prostým a přítomným průběhovým - rozšíří si slovní zásobu v oblasti komunikace - učí se požádat o pomoc v anglickém jazyce	**gramatika:** přítomný průběhový, přítomný prostý **slovní zásoba:** komunikace, jazyk, telefonování **témata:** komunikace, způsoby komunikace, Internet, sociální sítě	**OSV** – Mezilidské vztahy, Komunikace	**Přesahy**: VOB: komunikace **Metody**: práce s Internetem role-play diskuze-moderní způsob komunikace (sociální sítě, apod.) čtení s porozuměním poslech s porozuměním písemný projev-profil na Internetu
- žák se učí používat čas minulý prostý - učí se časovat sloveso „být“ v minulém čase - učí se nepravidelná slovesa v minulém čase - hovoří o různých druzích soutěží a možných cenách	**gramatika:** minulý prostý, sloveso „být“ v minulém čase **slovní zásoba:** nepravidelná slovesa, soutěže, výhry, sport **témata:** soutěže, různé druhy cen, sport	**OSV** – Komunikace, lidské vztahy **EGS** – Objevujeme svět a Evropu **MUV** – Evropa a svět (národní sporty)	**Přesahy:** TEV: Olympijské hry **Metody**: prezentace-Sport, Olympijské hry čtení s porozuměním poslech s porozuměním
- žák se učí tvořit otázky v přítomném a minulém čase - hovoří o aktivitách, dějích v přítomném a minulém čase	**gramatika:** tvorba otázky **slovní zásoba:** slovesa pohybu, příroda, přírodní jevy, počasí, podnebí, předpověď počasí	**ENV** – Vztah člověka k prostředí	**Přesahy:** BIO: přírodní úkazy Metody: interaktivní tabule-iTools

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
	témata: příroda a přírodní jevy		Internet-průzkum-klimatické změny
- žák se učí vyjadřovat budoucnost pomocí modálního slovesa „will“- vyjadřuje názory pro budoucnost	**gramatika:** will, will not **slovní zásoba:** technologie, technika, přídavná jména **témata:** budoucnost	**OSV** – Poznávání lidí, mezilidské vztahy **EGS** – Evropa a svět nás zajímá	**Přesahy**: FYZ: technika, technologie, užitečné vynálezy v minulosti a možné vynálezy v budoucnosti **Metody**: blog-písemný projev čtení s porozuměním poslech s porozuměním
- žák se učí vyjadřovat budoucnost pomocí vazby „going to“ - učí se rozlišovat vyjadřování budoucnosti pomocí „will“ a „going to“ - rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti popisu osob	**gramatika:** vazba „going to“, will x going to **slovní zásoba:** popis osob, pocity **témata:** lidé, emoce	**OSV** – Mezilidské vztahy **MUV** – Kulturní diference **OSV -** Poznávání lidí - Sebepoznání a sebepojetí	**Přesahy**: ZSV: individualita a společnost **Metody**: čtení s porozuměním poslech s porozuměním interaktivní tabule-iTools
- učí se používat škálu přídavných jména a jejich opaků - hovoří o svém městě	**gramatika:** přídavná jména **slovní zásoba:** místa, město, vesnice, domov, bydlení, **téma:** můj dům	**ENV** – Vztah člověka k prostředí **MUV** – Srovnání bydlení v ČR a VB, bydlení ve městě a na vesnici	**Přesahy:** GEO: místa, moje město **Metody**: prezentace-bydlení, rodné město čtení s porozuměním poslech s porozuměním

5.2.3. TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA – ÚROVEŇ A1+, A2

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
-žák klade jednoduché otázky - zdokonaluje výslovnost samohlásek i souhlásek - procvičuje a používá present simple k popisu rodinného života - vyjadřuje preference - používá present continuous k popisu obrázků - učí se přesný význam předložek místa - popisuje lidské tělo - pracuje se slovníkem, poznává symboly pro výslovnost - charakterizuje osoby, věci atd . za pomoci vztažných zájmen - vytváří jednoduché rozhovory - pracuje s textem e-mailu a napíše vlastní - odhaduje význam slov z textu	gramatika: přítomný čas prostý přítomný čas průběhový, vztažné věty, předložky místa slovní zásoba: školní prostředí, lidské tělo témata: osobní údaje, škola, lidé, cestování	OSV – Sebepoznání a poznávání lidí Komunikace OSV – Mezilidské vztahy MED – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy ENV – Doprava, globalizace MED – Tvorba specifického mediálního sdělení EGS – Objevujeme svět a Evropu	Metody: - jednoduché rozhovory - poslech - křížovka - poslech s porozuměním - prezentace - pair – work - soutěž - poslech a rozhovory – letiště - psaní životopisu - samostatná práce s textem Přesahy: GEO, HUV, CJL, VOB
-žák upevní svou schopnost používat past simple, procvičí nepravidelné tvary sloves - procvičí správnou výslovnost koncovek sloves - procvičí tvary past continuous - popisuje fotografie, používá předložky místa a času	gramatika: minulý čas, pravidelná a nepravidelná slovesa, minulý čas průběhový, tvoření otázek slovní zásoba: hudba, hotel, prázdniny témata: pop music, cestování	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Jsme Evropané VDO – Principy demokracie EGS – Evropská kultura OSV – Mezilidské vztahy EGS – Objevujeme Evropu a svět MED – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	Metody: - poslech - čtení, práce s textem - práce ve dvojici – procvičování otázek - cvičení výslovnosti - kvíz - poslech písně a zpěv

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- učí se používat otázky zjišťovací a doplňovací (s různými tázacími zájmeny) - učí se orientovat v textu a reprodukovat jej - identifikuje rychlou konverzaci z poslechu - porovnává britskou a americkou angličtinu - řeší každodenní situace - učí se zdvořilostní fráze			- formální dopis Přesahy: GEO, DEJ, HUV, IKT
- žák si procvičí výslovnost větného celku s důrazem na větný přízvuk - vytvoří jednoduchý rozhovor o prázdninách - rozšíří svou slovní zásobu sloves - používá a nacvičuje fráze vyjadřující pozitivní životní styl - orientuje se v textu – doplňuje chybějící věty - odhaduje význam slov z textu - rozšíří svou slovní zásobu frázových sloves - zdokonaluje svou výslovnost - procvičí další formy vyjadřování budoucnosti - zopakuje si zatím mu známé časy - učí se objednávat jídlo v restauraci - napíše neformální dopis příteli	gramatika: vyjadřování budoucnosti, opakování minulých časů, slovesa s předložkami slovní zásoba: cestování, lidské pocity, v restauraci témata: různé důvody pro cestování, pozitivní a negativní myšlení, návštěva restaurace	MUV – Kulturní diferenciace OSV – Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepojetí EGS – Objevujeme Evropu a svět	Metody: - práce s textem - poslech - rozhovory - prezentace - hry Přesahy: HUV, VOB, GEO

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- naučí se rozlišovat různé formy budoucnosti			
-žák vyhledává v textu potřebné informace a odpovídá na otázky - foneticky správně vyslovuje samohlásky - tvoří věty v minulém a předpřítomném čase - porovnává různé skutečnosti (města,...) - zeptá se na cestu a popíše trasu - charakterizuje své město	gramatika: předpřítomný versus minulý čas, příslovce yet, just, already, stupňování přídavných jmen, udání směru slovní zásoba: oblečení, rodina, životní styl témata: rodinné spory, moderní společnost, rodné město, životní prostředí	ENV – Ekosystémy (lidská sídla, umělý ekosystém) OSV – Psychohygiena (předcházení stresům, zvládání stresu)	Přesahy: GEO – velkoměsta Metody: Diskuze (moderní společnost) Prezentace (moje rodné město) Role – play Práce s Internetem Interaktivní tabule – iTools
- žák tvoří a obměňuje krátké společenské rozhovory (na večírku, u lékaře,...) - gramaticky správně vyjadřuje své preference - stručně formuluje pravidla pro různá místa a příležitosti - sestaví jednoduchý formální email	gramatika: užívání infinitivů, výslovnost víceslabičných slov, gerundia slovesa must, have to předložky pohybu slovní zásoba: sport, oslavy, slovesa vyjadřující pocity témata: večírky, záliby, preference, studium, sport, nakupování	MUV – Kulturní diference (vlastní kulturní zakotvení, respektování etnik) OSV – Sebepoznání (moje učení, moje psychika)	Přesahy: TEV – sporty a sportovci CJL – tvorba emailu Metody: Rozhovor Interview Diskuze Osobní profil
- žák spekuluje o reálných a hypotetických situacích - používá dvojjazyčný slovník - používá afixy k tvorbě nových slov - formuluje problém a navrhuje řešení	gramatika: způsobová slovesa may/might, should slovní zásoba: zvířata a příroda, životní prostředí	OSV – Komunikace (aktivní naslouchání, přesvědčování) ENV – Základní podmínky života (biodiverzita)	Přesahy: BIO – zvířata v divočině VOB – řešení problémů Metody: E-mail

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	témata: nerozhodnost, problémy a rady expertů, ochrana životního prostředí		Dotazník (jsi nerozhodný?) Blog Doplňování textu (výběr z možností)

5.2.3. KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA- ÚROVEŇ A2

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák si upevňuje a rozvíjí předpřítomný čas - vyvozuje rozdíl mezi *since* a *for* - rozvíjí svou slovní zásobu spojenou s tématem Kultura a volný čas - určuje větný přízvuk - procvičuje si výslovnost hlásky *i*	**Gramatika:** předpřítomný čas **Slovní zásoba** – slova a fráze spojená s tématem Kultura a volný čas **Témata:** strach a fobie	**OSV –** Psychohygiena (hledání pomoci při potížích) Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů) **MUV –** Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	**Metody:** četba s porozuměním poslech s porozuměním práce ve dvojicích recenze k filmu
- žák vyvozuje rozdíl mezi předpřítomným a minulým prostým časem - určuje přízvučnou slabiku ve slovech a uvědomuje si slovní přízvuk - reprodukuje přečtený text	**Gramatika:** předpřítomný čas a čas minulý prostý **Slovní zásoba**: slova a fráze potřebné k tématu nakupování **Téma:** nákupy, finance	**EGS –** Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa) **MUV –** Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	**Přesahy:** VOB – kulturní výchova (četba článku o slavných režisérech) **Metody:** Popis obrázků poslech s porozuměním formální dopis
- rozvíjí si slovní zásobu v oblasti svátků a oslav - žák se seznamuje s kondicionály	**Gramatika:** kondicionály **Slovní zásoba:** svátky, oslavy	**MUV –** Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	**Metody:** četba s porozuměním poslech (přiřazování)

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
	Téma: svátky a významné dny	**OSV –** Poznávání lidí (vzájemné poznávání se)	práce ve skupinách pozvánky, vzkazy
- žák se seznamuje a učí se používat trpný rod v přítomném a minulém čase - osvojuje si slovní zásobu spojenou s vynálezy - pojmenovává a uvádí příklady nejrůznějších vynálezů - procvičuje si výslovnost slov zakončených na *-ed*	**Gramatika:** trpný rod **Slovní zásob:** slova a fráze spojená s tématem vynálezy **Téma:** vynálezy	**OSV –** Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) **EGS –** Evropa a svět nás zajímá	**Přesahy:** BIO, FYZ, CHE, GEO **–** vynálezy spojené s těmito obory **Metody:** poslech s porozuměním četba článku s porozuměním práce ve dvojicích prezentace
- žák se seznamuje s gramatikou neurčitých zájmen a učí se je používat ve větách - rozvíjí svou slovní zásobu v oblasti přídavných jmen - určuje rozdíl mezi přídavnými jmény zakončenými na *–ed* a *-ing*	**Gramatika:** neurčitá zájmena (*something, anything, etc.)* **Slovní zásoba:** přídavná jména končící na *–ed* a *–ing* **Téma:** způsoby dorozumívání	**OSV –** Poznávání lidí (vzájemné poznávání se) Sebepoznávání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem) Komunikace / řeč těla	**Přesahy:** CJL**:** slovní druhy **Metody:** četba poslech role- play rozhovor
- žák se seznamuje s kvantifikátory označujícími různé množství nebo počet (*too, many, much, enough, little, a little, few, a few,* etc.) - procvičuje si učivo na příkladech - diskutuje o zdravém životním stylu a porovnává svůj životní styl s životním stylem svých spolužáků	**Gramatika:** kvantifikátory (*too, many, much, enough, little, a little, few, a few,* etc.) **Slovní zásoba:** slova a fráze popisující zdraví a životní styl **Téma:** zdraví a životní styl	**OSV –** Sebepoznávání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika) Psychohygiena (sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích) Poznávání lidí (vzájemné poznávání se) **ENV –** Vztah člověka k prostředí	**Přesahy:** BIO – zdravý životní styl **Metody:** četba s porozuměním práce ve dvojicích – kvíz poslech – doplňování do textu srovnávání obrázků interaktivní tabule – iTools

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
		(náš životní styl) **EGS –** Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl mladých Evropanů)	
- žák si rozšiřuje slovní zásobu týkající se frázových sloves - procvičuje si a upevňuje frázové slovesa na příkladech - prohlubuje si vědomosti v oblasti frázových sloves	**Gramatika:** frázová slovesa **Slovní zásoba:** frázová slovesa **Téma:** denní režim	**OSV –** Psychohygiena (dobrá organizace čase, dovednosti zvládání stresových situací) Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně) **EGS –** Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl)	**Přesahy:** HUV **–** poslech písně BIO **–** denní režim a jeho vliv na naše tělo **Metody:** poslech písně četba role-play
- žák se seznamuje s přacími větami - rozlišuje výslovnost hlásek stejně se píšících, ale různě vyslovovaných - na základě rozhovoru se spolužáky si procvičuje osvojenou gramatiku - umí se domluvit na aktivitách	**Gramatika:** přací věty **Slovní zásoba:** literatura, publikace **Téma:** četba	**OSV –** Poznávání lidí (vzájemné poznávání se, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí) Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem) **MUV –** Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	**Přesahy:** BIO – geny, dědičnost VOB **–** psychologie - osobnost člověka **Metody:** četba článku s porozuměním poslech (přiřazování) interaktivní tabule
- žák se seznamuje s časem předminulým, jeho tvořením a používáním	**Gramatika:** předminulý čas **Slovní zásoba:** tvoření	**OSV –** Poznávání lidí (vzájemné poznávání se) Kreativita (cvičení pro rozvoj	**Přesahy:** CJL **–** tvoření podstatných jmen a složenin

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- rozšiřuje si slovní zásobu zaměřenou na tvoření podstatných jmen - opakuje si a procvičuje výslovnost samohlásek	podstatných jmen **Téma:** problémy ve společnosti	základních rysů kreativity) **EGS –** Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa) **MED –** interpretace vztahu mediálních sdělení (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)	 **Metody:** četba článku a práce s článkem role – play zpráva, oznámení
- žák se seznamuje s gramatikou „nepřímé řeči“ - rozlišuje řeč přímou a nepřímou - učí se vyjadřovat řeč nepřímou - zjišťuje rozdíl mezi slovesy *say, ask, tell* a učí se je používat - sestavuje kvíz, provádí rozhovor se spolužáky	**Gramatika:** nepřímá řeč **Slovní zásoba:** slovesa *say, tell, ask* **Téma:** reprodukovaný text	**OSV –** Poznávání lidí (vzájemné poznávání se) Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci) Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, dialog, komunikace v různých situacích)	**Přesahy:** CJL **–** řeč přímá x nepřímá **Metody:** práce ve dvojicích skupinová práce diskuze nad obrázky
- žák si zopakuje a upevní používání časů (přít., min.,bud.) - zvládne popsat osobu - rozšíří si slovní zásobu ke sportu - rozšíří si slovní zásobu k životnímu prostředí	**Gramatika:** přít., min. a bud. čas **Slovní zásoba:** životní prostředí, sport, rodina **Témata:** naše planeta, sport	**ENV** – Životní prostředí a jeho ochrana **EGS** – Životní styl v Anglii **OSV** – Rozhovory, kvízy, poslechy	**Přesahy:** VOB – člověk a životní prostředí **Metody:** skupinová práce prezentace interaktivní tabule
- žák si zopakuje a upevní užití předpř. a min. času - rozšíří si slovní zásobu k cestování - umí o něco zažádat - umí poradit	**Gramatika:** předpř. a min. čas, předpř. čas průběhový, stupňování **Slovní zásoba:** peníze, doprava, cestování **Témata:** cestování	**MUV** – Kulturní diference **OSV** – Rozhovory, poslechy, kvízy **ENV** – Doprava a životní prostředí	**Přesahy.** VOB – ochrana živ. prostředí GEO – cestování **Metody:** skupinová práce

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
			práce ve dvojicích popis a srovnávání obrázků
- žák umí správně používat způsobová slovesa - umí charakterizovat českou povahu - umí napsat neformální dopis	**Gramatika:** způsobová slovesa **Slovní zásoba:** popis osoby, pronájem bytu **Témata:** popis osoby	**MUV –** Telefonování **MUV –** Kulturní diference **OSV –** Rozhovory, kvízy, poslechy	**Přesahy:** VOB – kulturní odlišnosti národů CJL – psaní neformálních dopisů **Metody:** skupinová práce doplňování do textu

5.3 Učební osnovy předmětu Francouzský jazyk (FRJ)

5.3.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk – Francouzský jazyk

5.3.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.3.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět má následující hodinovou dotaci:

prima	sekunda	tercie	kvarta
2 hodiny/týden	2 hodiny/týden	3 hodiny/týden	3 hodiny/týden

Výuka probíhá většinou ve třídách, v rámci možností v jazykových učebnách vybavených audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami. Některé vyučovací hodiny jsou vedeny v multimediální učebně, snažíme se tedy maximálně využít moderní techniku k výuce francouzského jazyka, především pro audio a video nahrávky, nebo také interaktivní tabule. Některé materiály jsou studentům poskytnuty prostřednictvím online výuky. Skupiny jsou tvořeny 12 – 18 žáky. Veškeré činnosti směřují ke komunikativnímu využití cizího jazyka – orientace v cizojazyčném prostředí, porozumění rodilému mluvčímu a vyřízení základních potřeb v cizím jazyce (na tzv. úrovní přežití). Žáci se naučí porozumět textu či krátkému mluvenému projevu, napsat krátký neformální dopis či vzkaz, pohovořit o sobě a svých blízkých a zvládnou základní gramatická pravidla – vše na úrovni A1 Evropského referenčního rámce. Výuka francouzského jazyka je obohacena hodinami konverzace s rodilými mluvčími.

V rámci výuky francouzského jazyka se zvlášť věnujeme nadaným a talentovaným žákům, stejně jako žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. To vede k úzké spolupráci s asistenty a výchovnými poradci, se kterými se snažíme vytvořit co nejlepší podmínky pro výuku těchto žáků.

Žáci se v hodinách seznámí s francouzskou kulturou a reáliemi této země a jsou vedeni k toleranci odlišných zvyků a stereotypů chování. Styk s francouzskou společností je zajištěn v rámci běžné výuky ve škole, ale také v průběhu školních zájezdů (pobytových či výměnných), prací s tiskem přiměřeným věku a úrovni jazyka a spoluprací s Francouzsko-českým klubem ve Zlíně, který pořádá kulturní představení z frankofonního světa.

V rámci učebnice se využívá projektová výuka. V jejím rámci se žáci učí samostatně ve skupině řešit problémy, vyhledávat a systematizovat informace.

Své dovednosti si žáci mohou ověřit v rámci školního kola konverzační soutěže ve francouzštině v odpovídající kategorii a také v menších dramatických představeních ve francouzštině.

5.3.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Pomáháme žákovi vyhledávat materiály a nabízí dostatečný časový prostor pro zvládnutí učiva.
- Vedeme žáka k tomu, aby se pokusil zhodnotit nově nabyté dovednosti a stanovit si úkoly do budoucna.
- Motivujeme žáka k učení se francouzskému jazyku.
- Pomáháme žákovi chápat důležitost znalosti cizího jazyka a nutnost celoživotního sebevzdělávání v této oblasti.

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákovi najít pravidlo k určitému gramatickému jevu a vedeme jej k aktivnímu přístupu při práci s novou slovní zásobou.
- Vedeme žáka k tomu, aby vyhledal neznámá slova či výrazy v dvojjazyčném slovníku, v rámci možností se pokusil odhadnout smysl nového výrazu z kontextu a nevzdával celkové porozumění textu.
- Při tvorbě projektu žáky vedeme k samostatnému vyhledávání informací a jejich zpracování samostatnému nebo ve skupině tak, aby byly srozumitelné ostatním spolužákům.

Kompetence komunikativní

- Snažíme se, aby žák rozuměl krátkému řečovému projevu přiměřené úrovně (krátký monolog či dialog na téma z běžných životních situací), zaznamenal základní informace a zprostředkoval je ostatním.
- Učíme žáka všímat si některých rozdílů v nonverbální komunikaci v českém a francouzském prostředí.
- Vytváří různé komunikativní situace vedené různými komunikačními prostředky: přirozený rozhovor, telefonát, e-mail, dopis, vzkaz.
- V rámci komunikace žáka vedeme k tomu, aby si všímal různých zvukových a obrazových podnětů a využíval jich v konverzaci.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme příznivou a pracovní atmosféru ve třídě, vybízíme žáky k tolerantním a chápavým postojům vůči spolužákům.
- Vedeme žáky k respektování odlišných postojů svých kamarádů a k nekonfliktnímu sdělování vlastních názorů.

- Rozvíjíme efektivní komunikaci ve skupině a konstruktivní podílení se všech na řešení problému.
- Motivujeme žáky ke vzájemné pomoci při zvládání učiva a dáváme jim k tomu prostor.

Kompetence občanské

- Účastníme se diskusí a jdeme příkladem při řešení problémů vzniklých spontánně ve třídě nebo v uměle navozených situacích.
- Učíme žáky respektovat společenské normy a uvědomovat si jejich rozdíly v českém a francouzském jazykovém prostředí.
- Vedeme žáka k objevování francouzských kulturních tradic a zaujímání postoje k nim.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k šetrnému zacházení s audiovizuální či jinou technikou užívanou ve výuce a ke vhodnému využití informačních technologií.

5.3.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.3.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti - Žák rozumí krátkému zřetelně vyslovovanému proslovu se známou slovní zásobou. - Čte srozumitelně jednoduchý text. **Produktivní řečové dovednosti** - Žák písemně doplní chybějící text nebo jej obmění. - Sestaví velmi krátké sdělení týkající se jeho osoby. - Vyžádá si velmi jednoduchou informaci. **Interaktivní řečové dovednosti** - Žák vede dialog o své osobě a své rodině.	**Mluvnice** - Určitý a neurčitý člen. - Otázky: Est-ce que …? Qu'est-ce que c'est? Qui est-ce? Pourquoi…? Quel…? Comment…? D'où...? - Číslice do 100. - Tvoření ženského rodu adjektiv. - Tvoření množného čísla substantiv (-s, -aux) a adjektiv (-s). - Tvoření záporu ne…pas. - Časování sloves être, avoir, s'appeler, aller a sloves I. třídy (-er) v přítomném čase. - Samostatná zájmena. - Přivlastňovací zájmena	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá. Hovořit o sobě a svých blízkých. Rodina. Město. Kalendář. Počasí. Prázdniny. Mapa Francie. Francie a její pamětihodnosti. Frankofonie. Stručná historie Francie.	Přesah do **VOB**. Přesah do **GEO**. Přesah do **DEJ**.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- Určí datum, diskutuje o počasí.	v singuláru. - Příslovce času – dnes, včera, zítra - Předložky à + urč. člen a en. **Komnikace** - Vykání – tykání. - Pozdravení. Představení sebe a třetí osoby. - Lokalizace místa nebo osoby. - Vyžádání jednoduché informace. - Telefonování. - Orientace ve městě – vpravo, vlevo, rovně. - Popis předmětu – barvy. - Určit datum, zeptat se na datum. **Fonetika** - Základní druhy intonace. - Přízvuk. - Základní fonetické jevy.		

5.3.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti - Žák rozumí krátkému mluvenému projevu na probrané téma. - Porozumí jednoduchému textu a	**Mluvnice** - Určitý a neurčitý člen, vynechání členu, upevnění znalostí.	**Svět práce.** **MUV** – Poznávání kulturních odlišností. **EGS** – Evropa a svět nás zajímá.	Přesah do **VOB**. Přesah do **CJL**. Přesah do **GEO**.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
dokáže odhadnout několik neznámých výrazů z kontextu. **Produktivní řečové dovednosti** - Žák hovoří o sobě, svém okolí, svých zájmech a svém denním rytmu. - Plánuje do budoucna, popisuje přítomnost a minulost v rámci výše popsaných okruhů. - Sestaví program na víkend pro sebe a své přátele. **Interaktivní řečové dovednosti** - Žák vede dialog o sobě, svém okolí a zájmech. - V dialogu navrhuje, ztotožňuje se s interlokutorem nebo vyjadřuje opačný postoj.	- Zápor: ne…pas, pas de. - Odlišnost: Oui/si, moi aussi/moi non plus. - Samostatná zájmena. Zájmena přivlastňovací singulár a plurál. - Přítomný čas vybraných nepravidelných sloves a sloves I. třídy. - Časování sloves v passé composé. - Budoucí čas – futur proche. - Tvoření otázky inverzí. - Pořádek slov ve větě. **Komunikace** - Představení sebe a druhých. - Vyjádřit porozumění. - Podat základní informace o osobě (věk, rodinný stav, národnost, zaměstnání). - Hovořit o svých aktivitách a preferencích. - Hovořit o svém městě. - Udat datum, hodinu, popsat časový rozvrh. - Navrhnout činnost, odmítnout, přijmout.	Zaměstnání. Denní rytmus. Národnosti. Kulturní představení. Sport. Paříž, Marseilles, Lausanne.	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Fonetika - Prohloubení znalostí výslovnosti. - Složitější fonetické jevy.		

5.3.3.3 Tercie osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti - Žák rozumí zřetelnému mluvenému projevu i s neznámými výrazy. - Čte s porozuměním texty s menším množstvím neznámých výrazů. - Chápe některé odlišnosti mezi českou a francouzskou kulturou (kuchyně, návštěvy, svátky). **Produktivní řečové dovednosti** - Žák charakterizuje české svátky a oslavy. - Hovoří o běžném denním rytmu. - Vyjádří svůj názor na oblečení, jídlo a bydlení. - Napíše krátkou odpověď na pozvání nebo přání, sám napíše krátké pozvání. - Popíše charakter literárního či filmového hrdiny, osoby ze svého	**Mluvnice** - Dělivý člen du, de la, des. - Zájmeno en. - Ukazovací zájmena ce, cette, ces. - Zájmena přivlastňovací a další způsoby vyjádření vlastnictví. - Zájmena osobní v pozici přímého a nepřímého předmětu. - Rozkazovací způsob. - Časování zvratných sloves. - Passé composé s pomocnými slovesy avoir, être + zvratná slovesa, upevnění znalostí. - Vyjádření množství trop, très, beaucoup, assez, peu. - Použití quelque chose – quelqu'un/ rien – personne, encore/toujours. - Zápor ne…plus. - Budoucí čas – futur simple.	**EGS** – Objevujeme Evropu a svět. Orientace ve městě. Bydlení. Životní rytmus – každodenní činnosti. Oblečení. Jídlo. Restaurace. Oslavy a svátky. Přijímání návštěvy. Charakter.	Přesah do **VOB**. Přesah do **VOB** – společenské chování.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
okolí. **Interaktivní řečové dovednosti** **-** Žák se zeptá na cestu nebo naopak cestu vysvětlí. - Objedná si jídlo v restauraci, nakoupí oblečení. - Přijme návštěvu.	**Fonetika** - Prohloubení znalostí výslovnosti. **Komunikace** - Vyjádření povinnosti – il faut… - Vyjádření pochybnosti a jistoty. - Vyjádření osobního názoru. - Objevování vzájemných vztahů mezi slovy – slovotvorba (tvoření slov sufixem).		

5.3.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti: - Žák běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům. - Rozumí jednoduché a zřetelné promluvě. - Rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky. - Aktivně využívá dvojjazyčný slovník. - Čte foneticky správně přiměřeně náročný text. - Rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým	**Mluvnice** - Minulé časy passé composé a imparfait, použití ve větě. - Budoucí časy futur proche a futur simple – upevnění znalostí. - Užití zájmen v pozici přímého a nepřímého předmětu – základní použití. - Komparativ a superlativ plus, moins, le plus, le moins. - Věty vztažné que, qui, où. - Zájmeno y. - Nepravidelné komparativy a superlativy mieux, meilleur. - Výrazy pro vyjádření akce –	**OSV** – Sociální komunikace, seberegulace, Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů. **EGS** – Žijeme v Evropě. **MUV** – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.	Přesah do **GEO**. Přesah do **BIO**.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
materiálům (i s využitím vizuální podpory). - V jednoduchém textu vyhledá určitou informaci. - Vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu. - Vyhledá známé výrazy a fráze. - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu. - Aktivně využívá dvojjazyčný slovník. - Čte jednoduchý text v časopise. **Produktivní řečové dovednosti:** - Žák vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů. - Aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů. - Reprodukuje jednoduchý text.	aller, être sur le point de, être en train de, venir de. - Nepřímá řeč v přítomném čase. - Slovesné vazby s předmětem přímým a nepřímým COD, COI, základní použití. **Fonetika:** - Zdokonalování intonace a obtížných fonetických jevů. **Komunikace:** - Vyjádření pocitu spokojenosti a strachu (avoir peur, être content de). - Vyjádření příčiny a účelu (pourquoi – parce que). - Vyjádření pochybnosti a jistoty (avoir des doutes).		

5.4 Učební osnovy předmětu Španělský jazyk (SPJ)

5.4.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP G

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk – Španělský jazyk

5.4.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.4.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět španělský jazyk vyváženou měrou kombinuje rozvoj řečových dovedností žáků s dosahováním kvalitních znalostí a vědomostí, se schopností pracovat v týmu, přičemž je uplatňován diferencovaný, individuální přístup k žákům s VPU.

Tomu odpovídají metody práce zaměřené na samostatnou i skupinovou činnost žáků, projektové vyučování. Učivo (i jeho aplikace) v hodinách je cíleně zaměřeno k získání a upevnění schopnosti komunikovat v běžných životních situacích – ústně i písemně.

Výuka španělského jazyka probíhá ve specializovaných jazykových učebnách vybavených audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami. Výukové skupiny jsou tvořeny 11–16 žáky. Veškeré výukové a didaktické metody směřují ke komunikativnímu využití cizího jazyka – orientace v cizojazyčném prostředí, porozumění rodilému mluvčímu a vyřízení základních potřeb v cizím jazyce. Žáci se naučí porozumět textu či krátkému mluvenému projevu, poslechu a zpěvu písní, recitaci básní a říkanek, napsat krátký neformální dopis a vzkaz, pohovořit o sobě a svých blízkých a taktéž zvládnou základní gramatická pravidla – **na úrovni A1–A2 Evropského referenčního rámce**.

Během studia jazyka se žáci seznámí se španělskou a hispánskou kulturou a reáliemi španělsky mluvících zemí a jsou svými učiteli vedeni k toleranci odlišných kultur, zvyků a stereotypů chování. Kulturní styk se španělskou společností je zajištěn v rámci výuky ve škole, ale také v průběhu školních poznávacích zájezdů, prací se španělským tiskem přiměřeným věku a úrovni jazyka, návštěvou výstav, výměnnými pobyty na zahraničních partnerských školách, návštěva hodin rodilými mluvčími.

Žáci si upevní a prohloubí získané znalosti také hravou formou, budou prezentovat své vlastní projekty, na jejichž základě si podle svých individuálních potřeb zvolí slovní zásobu, naučí se řešit problémy, vyhledávat a systematizovat informace.

Žáci své dovednosti a schopnosti mohou zhodnotit v rámci školního kola konverzační soutěže ve španělském jazyce v odpovídající kategorii a v rámci olympiády ve španělském jazyce pořádané katedrou romanistiky FF MU Brno.

Ve výuce španělštiny nezapomínáme na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami individuálním přístupem a zohledněním druhu, stupně i míry postižení. V hodinách podporujeme nadané žáky nabídkou intenzivní přípravy ke zkouškám Dele, vhodnými formami náročnějších úkolů, jejich zapojováním do konverzačních či literárních soutěží.

Ve výuce i v domácí přípravě žáci využívají materiály, které jsou umístěny na online výuce španělského jazyka na webových stránkách školy.

Očekávané výstupy jsou:
- Receptivní řečové dovednosti
- Produktivní řečové dovednosti
- Interaktivní řečové dovednosti

Do vzdělávacího obsahu jsou **začleněna tato průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova, Mediální výchova.

5.4.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení
- Vedeme žáky k vybírání a využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro efektivní učení se španělskému jazyku.
- Podporujeme u žáků diskusi o učivu a použitých postupech.
- Učíme žáka plánovat si a organizovat probrané učivo, zajímat se o doplňující slovní zásobu a samostatně vyhledávat informace a materiály o Španělsku a Latinské Americe.
- Požadujeme po žákovi, aby operoval s obecně užívanými termíny, uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářel komplexní pohled na společenské a kulturní jevy.
- Pobízíme a vedeme žáka ke studiu španělského jazyka a pochopení odlišností kultur.
- Umožňujeme žákům, pokud je to organizačně možné, práci v počítačové učebně.
- Učíme žáky zpracovávat a analyzovat cizojazyčné texty.
- Motivujeme žáky ke školní i domácí práci s různými informačními zdroji (Internet, slovníky, encyklopedie).
- Vytváříme u žáků dovednost pracovat s gramatickými tabulkami, aplikovat pravidla na konkrétní jazykovou situaci.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákovi najít správné pravidlo k určitému gramatickému jevu a vedeme jej k aktivnímu přístupu při práci s novou lexikální zásobou.
- Učíme žáka vyhledávat neznámá slova a výrazy ve slovníku, odhadnout význam neznámého výrazu z kontextu a celkově porozumět textu.
- Vytváříme situace, v nichž žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů postupy vhodné k výuce cizího jazyka.
- Nabízíme žákům řešení různých situací, které se objevují v praktickém životě a odpovídají jejich věku.
- Účastí na projektech a jejich prezentaci učíme žáky pracovat podle předem vymezených pravidel, samostatně vyhledat informace, které žák zpracuje sám nebo ve skupině.
- Učíme žáky kriticky zhodnotit práci svou i práci jiných.

Kompetence komunikativní

- Požadujeme na žácích, aby formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory ve španělském jazyce, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat a zprostředkovat je ostatním. Žáky zapojujeme do diskuse, aby obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali ve španělském jazyce.
- Učíme žáky vnímat rozdíly v neverbální komunikaci v českém a španělském jazyce.
- Vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků ve španělském jazyce a přemýšlení o nich.
- Snažíme se, aby žák využíval informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
- Motivujeme žáky k procvičování a zdokonalování výslovnosti (pravidelné poslechy, práce s lektorem, rodilými mluvčími).

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme podmínky pro to, aby žák účinně spolupracoval ve skupině, podílel se společně na vytváření pravidel práce v kolektivu a na řešení problémů.
- Podílíme se na utváření příjemné atmosféry ve třídě, vedeme žáky k ohleduplnosti a toleranci při jednání s druhými lidmi.
- Používáme skupinové výuky i práce ve dvojici, aby si žáci vytvořili pozitivní představu o sobě samém a aby se naučili spolupracovat v týmu na základě ohleduplnosti a respektu k ostatním.
- Motivujeme žáky ke vzájemné pomoci při zvládání učiva.
- Vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě k jiným lidem, k jiným kulturám.

Kompetence občanské

- Vyžadujeme, aby žák respektoval přesvědčení lidí jiné kultury, váží si jejich hodnot.
- Podporujeme u žáků pozitivní postoj ke kulturnímu dědictví předků srovnáváním s kulturami cizích zemí.
- Vedeme žáky k poznávání hispánské kulturní tradice a zaujímání vlastního postoje k nim.
- Motivujeme žáky k aktivnímu zapojování do kulturního dění ve městě, k účasti v soutěžích, v projektech, na výstavách.

Kompetence k podnikavosti

- Učíme žáky používat bezpečně a účinně audiovizuální techniku a ostatní vybavení využívané ve výuce. Také je vedeme ke vhodnému využití informačních technologií.
- Nabízíme žákům projekt, kde mohou kombinovat své komunikativní dovednosti s dovednostmi pracovními (kreslení, počítačová grafika, fotografování).

5.4.3 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH

5.4.3.1 PRIMA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Receptivní řečové dovednosti (poslech a četba s porozuměním) **Žák:** - rozpozná téma - pochopí hlavní myšlenku - porozumí orientačním pokynům - porozumí popisu události - odhadne význam neznámých výrazů **Produktivní řečové dovednosti** (samostatný ústní a písemný projev) **Žák:** - hláskuje	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika:** - hlavní rysy zvukové podoby španělštiny, vázání, intonace, přízvuk **Pravopis:** - běžně používané znaky, pravidla (ne)označeného přízvuku, interpunkce **Gramatika:** - osobní zájmena: vykání, nepřímý a přímý předmět, zájmena s předložkou - určitý a neurčitý člen - časování pravidelných a	**OSV:** - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace (rodina, přátelé, vztahy) **EGS:** - Žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě) - Evropa a svět nás zajímají **MUV:** - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí - Evropa a svět - Národnosti a přídavná jména obyvatelská	CJL: - srovnání zvukové a písemné podoby obou jazyků GEO: - poznáváme Španělsko – města a jednotlivé autonomní oblasti, počasí a příroda DEJ: - vybrané kapitoly z dějin Španělska MAT: - základní početní úkony HUV: - španělské lidové písně a tance

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- zeptá se na význam slov - pozdraví a rozloučí se - představí sebe i ostatní, zeptá se na jméno, národnost, odpoví - sdělí, jakými jazyky hovoří - pojmenuje věci ve třídě - sdělí, co dělá v hodinách španělštiny - vyjádří, že něco dělá rád / nerad - sdělí, co dělá o prázdninách (kde, co, jak) - porovná různá místa - vyjádří svůj názor - odpoví na otázky týkající se povolání - zeptá se na adresu, e-mail, tel. číslo - hovoří o počasí **Interaktivní řečové dovednosti Žák:** - udílí a požádá o orientační pokyny - reaguje na vyjádřené pocity - zodpoví běžné dotazy - reaguje gramaticky správně v běžných, probraných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů	vybraných nepravidelných sloves v přítomném čase, zvratná slovesa, slovesa se změnou kmenové samohlásky, slovesa *ser/ estar/ hay* a jejich použití, neosobní slovesa (*gustar, encantar, interesar*), infinitivní vazby *para + infinitiv*, zápor ve větě, dvojí zápor, modální slovesa, tázací výrazy a zájmena - rod a číslo substantiv/ adjektiv, shoda substantiv a adjektiv v rodě a čísle, číslovky základní - předložky *de(l)/ en/ a(l)* - příslovce a příslovečná určení místa/ času/ způsobu/ míry; **Lexikologie:** - ustálená slovní spojení v rozsahu probírané látky a témat **Komunikační situace** - souhlas/ nesouhlas; omluva, poděkování, vysvětlení - pozdrav, rozloučení - stručný popis rodiny (přátel) a domova, svých zájmů - počasí **Tematické okruhy**	**Námět činnosti** - Den jazyků, život Španělů a Latinoameričanů v Evropě a styl jejich života, vzdělávání mladých Evropanů	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vyjádří svůj názor, argumentuje	- seznámení se, představování - rodina, přátelé - školní život, život doma - doprava a cestování - práce (profese) a studium - já a mé záliby – volný čas **Reálie** - poznáváme Španělsko - věci, místa a lidé související se španělsky hovořícími zeměmi - oficiální jazyky Španělska - španělština ve světě - Alhambra, Granada, Barcelona - adresy ve Španělsku, příjmení ve španělsky mluvícím světě, zkrácené verze špan. jmen - autonomní oblasti Španělska - počasí a příroda ve Španělsku		

5.4.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti (poslech a četba s porozuměním) **Žák:** - rozpozná téma - pochopí hlavní myšlenku - porozumí orientačním pokynům - porozumí popisu události - odhadne význam neznámých výrazů **Produktivní řečové dovednosti** (samostatný ústní a písemný projev) **Žák:** - představí a popíše svoji rodinu, - popíše vzhled a vlastnosti osob - popíše svoje zájmy a co se mu (ne)líbí - sdělí, co umí / neumí dělat - popíše svůj běžný den - vyjádří čas - popíše svůj rozvrh hodin, - sjedná si schůzku; přijme / odmítne pozvání - zeptá se na cestu a popíše ji - popíše svůj byt/dům, zařízení nábytek **Interaktivní řečové dovednosti** **Žák:**	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika:** - zvuková podoba španělštiny, vázání, intonace - výslovnostní odlišnosti evropské a americké španělštiny **Pravopis:** - pravidla (ne)označeného přízvuku., interpunkce **Gramatika:** - přivlastňovací, neurčitá a záporná zájmena - vyjádření plánů do budoucna (*ir + a + infinitiv*) - infinitivní vazby *antes/ después de + infinitiv* - neosobní vazby (*hay que, /no/ se puede, está prohibido + infinitiv*) - zkracování adjektiv (*buen, mal*), srovnávání adjektiv (komparativ, superlativ relativní) - zájmena ukazovací, neurčitá, záporná **Lexikologie:** - ustálená slovní spojení v rozsahu probírané látky a témat **Komunikační situace**	**OSV:** - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace (rodina, přátelé, vztahy) **EGS:** - Žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě) - Evropa a svět nás zajímají **MUV:** - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí - Evropa a svět - Národnosti a přídavná jména obyvatelská **MED:** - Média a mediální produkce - rozhlas, televize… **Námět činnosti** - Den Jazyků, jazyky světa a styl života jejich obyvatel	CJL, ANJ: - srovnání zvukové podoby těchto jazyků GEO: - poznáváme Španělsko (další města a autonomní oblasti) a Latinskou Ameriku DEJ: - vybrané kapitoly z dějin Španělska a Latinské Ameriky MAT: - základní početní úkony HUV: - španělské a latinsko-americké písně a tance

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- udílí a požádá o pokyny - reaguje na vyjádřené pocity - zodpoví běžné dotazy - reaguje gramaticky správně v běžných probíraných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů - vyjádří svůj názor, argumentuje	- souhlas, nesouhlas, omluva, pozdrav, vzkaz, gratulace - nakupování v obchodech - stručný popis zájmů, zvyklostí, zážitků, vztahů, přání, pocitů - popis cesty, věcí - vyjádření dovolení, zákazu popis pracovního dne, rozvrh hodin **Tematické okruhy** - rodina a příbuzní - zájmy a záliby - každodenní povinnosti - bydleni, vybavení bytu/domu - Evropa a svět nás zajímají **Reálie** - španělské svátky a oslavy - autonomní oblasti Španělska - národní park Picos de Europa - běžný den ve Španělsku - pracovní doba/ otvírací hodiny ve Španělsku		

5.4.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti (poslech a četba s porozuměním)	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika:**	**OSV:** - Poznávání a rozvoj vlastní	CJL, ANJ: - srovnání jazyků

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák: - rozpozná téma - pochopí hlavní myšlenku - porozumí orientačním pokynům - porozumí popisu události - odhadne význam neznámých výrazů **Produktivní řečové dovednosti** (samostatný ústní a písemný projev) **Žák:** - zeptá se na cenu - vypráví o svých stravovacích návycích - poradí, přikáže a zakáže - nakoupí potraviny a objedná si v restauraci - popíše, z čeho se skládá pokrm - popíše činnosti probíhající nedávno i v minulosti - vypráví o svých cestách, zážitcích - popíše hotel, hotelové služby a pokoj, rezervuje si ubytování - dává pokyny, rady a doporučení - rozumí výstražným, přikazovacím a zákazovým značkám - pojmenuje některé obchody a zboží - pohovoří o tom, co rád nosí a	- krajové odlišnosti zvukové podoby jazyka **Pravopis:** - běžně používané znaky, přízvuk. **Gramatika:** - kladný a záporný rozkaz pro tykání a vykání jedné osobě - postavení zájmen ve větě - věty zvolací - spojka *si* + sloveso v přítomném čase - trpný rod a zvratné *se* - *Pretérito Indefinido* – minulý čas prostý – pravidelná + nepravidelná slovesa - sloveso *estar* + adjektivum (stavy) - předložky *por* a *para* - slovesná vazba *al + infinitiv* - přímý na nepřímý předmět **Komunikační situace** - stravovací návyky - objednávání v restauraci - popis, z čeho se skládá pokrm - hovořit o minulosti - vyprávění o svých cestách - rezervace ubytování, hotelové služby, pokoj, strava	osobnosti, Sociální komunikace (rodina, přátelé, vztahy) **EGS:** - Žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě) **MUV:** - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **Námět činnosti** - Den jazyků, život Španělů a Latinoameričanů v Evropě a styl jejich života, vzdělávání mladých Evropanů	GEO: - poznáváme španělsky mluvící země a Českou republiku DEJ: - další vybrané kapitoly z dějin Latinské Ameriky a České republiky HUV: - hispánské lidové písně a tance TEV: - mezinárodní sportovní soutěže FYZ: - užitečné vynálezy BIO: - poznáváme druhy ovoce a zeleniny a exotická zvířata

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
kde nakupovat oblečení **Interaktivní řečové dovednosti** **Žák:** - udílí a požádá o orientační pokyny - reaguje na vyjádřené pocity - umí odpovědět na běžné dotazy - reaguje gramaticky správně v běžných probíraných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů - vyjádří svůj názor, argumentuje - srovnává, hodnotí, zkoumá	- obchody a druhy zboží, oblečení **Tematické okruhy** - jídlo - ovoce a zelenina - stravování v restauraci - zážitky z cest - cestování, ubytování - nakupování, obchody, druhy zboží - oblékání, oblečení - Evropa a svět nás zajímají **Reálie** - tapas - typická španělská jídla - poznávání Španělska a Latinské Ameriky (Yucatán) - Fair Trade a zemědělství - kultura ve Španělsku – hudba, španělsky zpívající interpreti		

5.4.3.1 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Receptivní řečové dovednosti (poslech a četba s porozuměním) **Žák**: - rozpozná téma - pochopí hlavní myšlenku	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika:** - krajové odlišnosti zvukové podoby jazyka **Pravopis:** - běžně používané znaky,	**Průřezová témata:** **OSV:** - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace (rodina, přátelé, vztahy) **EGS:**	CJL: - srovnání jazyků GEO: - poznáváme španělsky mluvící země DEJ:

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- porozumí orientačním pokynům - porozumí popisu události - odhadne význam neznámých výrazů **Produktivní řečové dovednosti** (samostatný ústní a písemný projev) **Žák:** - vyjádří názor, preference, souhlas a nesouhlas s názory druhých - pojmenuje a popíše některá zvířata - vyjádří, co právě dělá - popíše duševní stavy, pocity, nálady - vypráví o dětství a etapách života - pojmenuje některé běžně používané vynálezy, které změnily náš život - reaguje na zprávy - porovná minulý a současný život - vypráví o historických událostech, o životě slavných osobností - vyjádří přání, potřeby, záměr a účel - předá vzkaz	přízvuk **Gramatika:** - gerundium - vyjádření průběhovosti: *estar* + gerundium - slovesa v neosobním tvaru: *gustar, parecer, llover, nevar* - slovesné vazby: *al* + infinitiv, *estar a punto de, acabar de volver a, dejar de, soler* + infinitiv - Další nepravidelná slovesa - vazba *ir + a + infinitiv, pensar + inf*., *soler + inf*., *llevar + gerundium* - rozdíl v použití *SER* x *ESTAR* - kondicionál a jeho použití - souminulý čas – *imperfektum* (použití – srovnání: *Imperfecto* x *Indefinido* - tvoření příslovcí - zpodstatňování přídavných jmen - neurčité zájmeno *cualquiera*; další neosobní slovesa: *gustar, molestar, dar pena/ rabia*… - předložkové vazby sloves a adjektiv; **Komunikační situace** - životní prostředí, některá	- Žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě) **MUV:** - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **Námět činnosti** - Den jazyků, život Španělů a Latinoameričanů v Evropě a styl jejich života, vzdělávání mladých Evropanů	- další vybrané kapitoly z dějin Latinské Ameriky a České republiky HUV: - hispánské lidové písně a tance TEV: - mezinárodní sportovní soutěže FYZ: - užitečné vynálezy BIO: - domácí i exotická zvířata VOB: - mezilidské vztahy

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vypráví o svých narozeninách, pogratuluje a popřeje vše nejlepší - vydává rozkazy, příkazy, zákazy - vyjádří pravděpodobnost / domněnku - popíše vlastnosti osob - hovoří o mezilidských vztazích - vyjádří pocity, které v něm vzbuzují různé činnosti **Interaktivní řečové dovednosti** **Žák:** - udílí a požádá o orientační pokyny - reaguje na vyjádřené pocity - umí odpovědět na běžné dotazy - reaguje gramaticky správně v běžných probíraných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů - vyjádří svůj názor, argumentuje - převede přímou řeč do nepřímé - srovnává, hodnotí, zkoumá	zvířata - dětství a další etapy života - vynálezy a jejich využití v běžném životě; reakce na zprávy - porovnání minulého a současného života - některé významné historické události, vyprávění životopisů slavných osobností - narozeniny, oslavy, svátky; vyjádření záměru a účelu - povahové vlastnosti a mezilidské vztahy - pocity vůči lidem, věcem **Tematické okruhy** - životní prostředí, některá zvířata - duševní stavy a rozpoložení - dětství, období života, porovnání života dříve a nyní - vynálezy a přístroje každodenní potřeby - vztahy a seznámení - svátky a oslavy, oslava narozenin, gratulace a přání, dárky - škola a vyučování **Reálie**		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	- Galapágy - Říše Inků a Inkové dnes - Latinskoamerická literatura: Allende - sváteční dny ve španělsky hovořících zemích (Vánoce, Velikonoce) - španělské časopisy o životech slavných a latinskoamerické telenovely - Argentinci – jejich povaha a záliby		

5.5 Učební osnovy předmětu Německý jazyk (NEJ)

5.5.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk – Německý jazyk

5.5.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.5.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v německém jazyce jako dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1-2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**.** Podle něj žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Německý jazyk se vyučuje v primě a sekundě s dvouhodinovou týdenní dotací. V tercii a kvartě je dotován třemi hodinami týdně. Výuka je vždy dělená do skupin. Pracujeme také se žáky mimořádně nadanými a se žáky s potřebou podpůrných opatření. Podle možností se vyučuje v odborné učebně vybavené audiovizuálními pomůckami (televizor, videorekordér, DVD, projektor, sluchátka) a také v učebnách s počítači.

Žáci mají možnost zúčastňovat se zájezdů do zahraničí spolu s vyšším stupněm gymnázia, jazykových soutěží a příležitostných akcí pořádaných předmětovou komisí německého jazyka. Žáci si upevňují své znalosti a dovednosti rovněž v hodinách jazyka s rodilým mluvčím.

V předmětu se budou realizovat průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

5.5.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k tomu, aby přemýšleli, proč a jak se učí cizí jazyk. Pomáháme jim stanovovat si cíle a získávat dovednosti, které jsou pro ně důležité.
- Motivujeme je k vlastnímu sebehodnocení za použití Evropského jazykového portfolia.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky pracovat s překladovými slovníky a vyhledávat informace na internetu.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme receptivní, produktivní i interaktivní řečové dovednosti nácvikem výslovnosti, ústní i písemné reprodukce přiměřeně obtížného textu a schopnosti poskytnout požadované informace.
- Zapojujeme žáky do jednoduché konverzace, učíme je vhodně reagovat na podnět v dialogu.
- Umožňujeme žákům pracovat s videonahrávkami a poslechovými texty.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat ve skupině, podporujeme práci v týmu a vedeme je k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Párovou práci využíváme k podpoře vzájemné spolupráce při řešení daného úkolu.
- Používáme projektovou výuku a výsledné práce vystavujeme.

Kompetence občanské

- Zařazujeme informace o kultuře německy mluvících zemí.
- Vybízíme žáky k toleranci a respektování jiných zvyků a obyčejů.

5.5.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.5.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák řeší jednoduché situace související se seznamováním – vede jednoduchou komunikaci týkající se života v rodině a ve škole – rozumí jednoduchým pokynům v němčině, dokáže na ně reagovat – vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném	**Tematické okruhy:** Kennenlernen Meine Schule, meine Klasse Meine Freunde Hobbys	**OSV** – Sociální rozvoj (komunikace) **MUV** – Lidské vztahy (rozvoj vztahů a spolupráce s jinými lidmi)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
rozsahu slovní zásoby – orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky – používá slovník učebnice – rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova			

5.5.3.2 Sekunda osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák rozumí složitějším pokynům v cizím jazyce a dokáže na ně reagovat – používá slovník učebnice – prezentuje říkanky, básničky, písničky – dovede vyjádřit jednoduše své přání, souhlas, odmítnutí, pozvání, popsat osobní zážitek – vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby – aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se	**Tematické okruhy:** Familie Mein Zuhause Freizeit Essen Einkaufen	**OSV** – Komunikace (rozhovor na zadané téma, monolog) **EGS** - Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) - Objevujeme svět a Evropu (styl života v evropských rodinách) **MUV** - Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice.

5.5.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák rozlišuje jednotlivé druhy sportu a hovoří o nich – vytvoří krátká sdělení – vyjmenuje své záliby a umí posoudit jejich pozitiva/negativa – popíše a představí svou osobu – jednoduše konverzuje na téma bydlení a běžný život v rodině – diskutuje o oblečení pro různé příležitosti, obhájí si svůj názor	**Tematické okruhy:** Ferien Sport Mode, Kleidung Wohnen, meine Stadt	**OSV –** Komunikace na vyšší úrovni (vedení dialogu, poskytnutí informace, odmítnutí, prosba, omluva, vysvětlení, práce ve skupině, cvičení pozorování a empatického naslouchání, efektivní strategie – obrana proti agresi a manipulaci) **EGS** - Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) - Objevujeme svět a Evropu (styl života v evropských rodinách)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici.
	Práce s německými texty v učebnici, příp. v časopisech Práce se slovníkem		

5.5.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák hovoří plynule o každodenních činnostech – dokáže vyjmenovat charakterové vlastnosti a posoudit jejich vliv na mezilidské vztahy – mluví a diskutuje o moderních sdělovacích	**Tematické okruhy:** Alltag Aussehen Freundschaft Medien	**OSV** – Sociální rozvoj **MUV** – Lidské vztahy (rozvoj vztahů a spolupráce s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami, předsudky a vžité stereotypy, vstřícný postoj k odlišnostem, význam znalosti a užívání cizího jazyka jako	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici.

prostředcích, o televizních programech a o vlivu médií na člověka – hovoří o hudbě, reprodukuje text písně	Práce s německými texty v učebnici, příp. v časopisech Práce s odbornými texty	nástroje dorozumívání) **EGS** – Evropa, především Evropská unie nás zajímá (styl života našich sousedů) **MED –** fungování a vliv médií ve společnosti (vliv televize a reklamy, výběr programů, noviny a inzerce, tvorba mediálního sdělení)	

5.6 Učební osnovy předmětu Ruský jazyk (RUJ)

5.6.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk – Ruský jazyk

5.6.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.6.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v ruském jazyce jako dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**.** Podle něj žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci. Nezapomínáme na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami individuálním přístupem a zohledněním druhu, stupně i míry postižení (ve spolupráci s jejich asistenty a výchovnými poradci). Současně podporujeme žáky mimořádně nadané.

Ruský jazyk se vyučuje od primy s dvouhodinovou týdenní dotací, v tercii a kvartě je dotován třemi hodinami týdně. Výuka je vždy dělená do skupin. Podle možnosti se vyučuje v odborné učebně ruského jazyka vybavené audiovizuálními pomůckami (dataprojektor, audiopřehrávač).

V předmětu realizujeme průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

5.6.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k tomu, aby přemýšleli, proč a jak se učí cizí jazyk. Pomáháme jim stanovovat si cíle a získávat dovednosti, které jsou pro ně důležité.
- Motivujeme je k vlastnímu sebehodnocení za použití Evropského jazykového portfolia.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky pracovat s překladovými slovníky a vyhledávat informace na internetu.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme receptivní, produktivní i interaktivní řečové dovednosti nácvikem výslovnosti, ústní i písemné reprodukce přiměřeně obtížného textu a schopnosti poskytnout požadované informace.
- Zapojujeme žáky do jednoduché konverzace, učíme je vhodně reagovat na podnět v dialogu.
- Umožňujeme žákům pracovat s videonahrávkami a poslechovými texty i texty v originále.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat ve skupině, podporujeme práci v týmu a vedeme je k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Párovou práci využíváme k podpoře vzájemné spolupráce při řešení daného úkolu.
- Používáme projektovou výuku a výsledné práce vystavujeme.

Kompetence občanské

- Zařazujeme informace o ruské kultuře a kultuře v rusky mluvících zemích.
- Vybízíme žáky k toleranci a respektování jiných zvyků a obyčejů.

5.6.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.6.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák řeší jednoduché situace související se seznamováním – vede jednoduchou komunikaci týkající se života v rodině a ve škole – rozumí jednoduchým pokynům v ruštině, dokáže na ně reagovat – rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl	**Tematické okruhy:** Seznamte se! Rodina. Škola. Moje třída. Můj dům, byt.	**OSV** – Sociální rozvoj (komunikace) **MUV** – Lidské vztahy (rozvoj vztahů a spolupráce s jinými lidmi)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici. Písanka azbuky. Hudební a filmové ukázky z ruských reálií.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby – orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky – používá slovník učebnice – rozlišuje grafickou a mluvenou podobu azbuky			
	Základní gramatické struktury a typy vět: Azbuka v tištěné i psané podobě Věta oznamovací a tázací, zápor, pokyny a instrukce, dialogy (pomalejší tempo) Minulý čas sloves Vyjádření „Já mám, ty máš“ Otázky a odpovědi Číslovky do 12. Technika čtení		

5.6.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce a dokáže na ně reagovat – používá slovník učebnice – prezentuje říkanky, básničky,	**Tematické okruhy:** Volný čas. Sporty. Roční období. Měsíce. Můj den. Oblíbená jídla, nápoje.	**OSV** – Komunikace (monolog, dialog) **EGS** - Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice. Hudební a filmové ukázky z ruských reálií.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
písničky – dovede vyjádřit jednoduše své přání, souhlas, odmítnutí, – vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby – aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se – rozlišuje jednotlivé druhy sportu a hovoří o nich – umí pojmenovat oblíbená jídla – popíše své oblečení, barvy, druhy obchodů	V restauraci. Co koupit, co darovat?	- Objevujeme svět a Evropu (styl života v evropských rodinách) **MUV** – Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka)	
	Základní komunikace: pozdrav, poděkování, představování **Jednoduchá sdělení:** pozdrav, omluva, žádost **Základní gramatické struktury a typy vět:** věta jednoduchá, tvorba otázky, záporu, zvratná slovesa. Slovesa pohybu, časování sloves. Zájmena osobní, ukazovací. Skloňování podstatných jmen. Číslovky 10 – 100, 1000. **Technika čtení**		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Technika mluveného projevu		

5.6.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– žák popíše podobu svoji i druhé osoby, mluví o svých pocitech, zdravotním stavu, popíše své zdravotní potíže – sděluje informace a zajímavosti o jiné zemi, i o svém městě – vytvoří krátká sdělení – blahopřání, dopis	**Tematické okruhy:** Komu se podobám? Země a státy, národy a národnosti. Moje město. Jak se cítíš? U lékaře.	**OSV** – Komunikace na vyšší úrovni (vedení dialogu, poskytnutí informace, odmítnutí, prosba, omluva, vysvětlení, práce ve skupině, cvičení pozorování a empatického naslouchání) **EGS** – Evropa a svět nás zajímá (ruské tradice) **MUV** – Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, slovanský původ našeho etnika, užívání cizího jazyka jako nástroje komunikace)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici. Hudební a filmové ukázky z ruských reálií.
	Základní gramatické struktury a typy vět: Slovesa v minulém a přítomném čase, rozkazovací způsob. Skloňování podstatných jmen a zájmen Potřebuji, musím 3. stupeň přídavných jmen Práce s ruskými texty v učebnici, příp. v časopisech Práce se slovníkem		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Technika čtení **Technika mluveného projevu**		

5.6.3.3 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
– pojmenuje oblíbené české i ruské svátky – jednoduše konverzuje na téma rodina, rodinní příslušníci a rodinné tradice – vypráví o svém cestování – napíše blahopřání k různým svátkům, pozdrav z cest	**Tematické okruhy:** České a ruské svátky a tradice. Ruský kalendář. Moskva a její pamětihodnosti. Cestování. V hotelu.	**OSV** – Komunikace na vyšší úrovni (vedení dialogu, poskytnutí informace, odmítnutí, prosba, omluva, vysvětlení, práce ve skupině, cvičení pozorování a empatického naslouchání) **EGS** – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě, RSFR) **MUV** – Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, slovanský původ našeho etnika, užívání cizího jazyka jako nástroje komunikace)	Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a slovníku k učebnici. Hudební a filmové ukázky z ruských reálií.
	Základní gramatické struktury a typy vět: Budoucí čas. 3. stupeň přídavných jmen Řadové číslovky 1 - 9. Práce s ruskými texty v učebnici, příp. v časopisech Práce se slovníkem **Technika čtení** **Technika mluveného projevu**		

5.7 Učební osnovy předmětu Výchova k občanství (VOB)

5.7.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

5.7.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.7.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět výchova k občanství je vytvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství vymezeného v RVP ZV (Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy, Globální svět).

Směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů. Pomáhá formovat postoje žáků k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotové orientace a žádoucí modely chování.

Vzdělávací obsah je uspořádán lineárně a cyklicky. Kombinace lineárního a cyklického uspořádání se jeví jako velmi vhodná, protože umožňuje vrátit se k probraným tématům na vyšší rovině. Rozšiřují a prohlubují se tak poznatky žáků o ohledem na jejich věk.

Do vzdělávacího obsahu Výchovy k občanství jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Ve vyučování jsou uplatňovány různé metodické postupy a voleny vhodné formy práce s cílem podněcovat žáky k tvořivosti, samostatnosti a iniciativnosti a podporovat jejich aktivní zapojení do výuky. Rozvíjet schopnost pracovat efektivně v týmu a vytvářet pozitivní postoj ke spolupráci v rámci třídy, popř. školy, ve smyslu inkluzivních strategií.

Například: dialog a diskuse, brainstorming, rozmanité situační hry, samostatná a týmová práce, práce na projektech, exkurze, návštěvy kulturních zařízení, besedy s odborníky, návštěvy státních úřadů a institucí, přednášky, mentální mapa, analýza pomocí médií, případová analýza, volné psaní, metoda pětilístku atd.

Výchova k občanství se vyučuje v primě, sekundě, tercii a kvartě. Je dotována 1 hodinou týdně. Vyučování probíhá částečně v kmenových třídách, podle možností je maximálně využívána odborná učebna základů společenských věd. Součástí výuky jsou exkurze do státních institucí a úřadů, projekty a terénní práce.

5.7.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Zadáváme a nabízíme žákům k výběru společenskovědní témata, která žáci zpracovávají formou výpisků, volného psaní, referátů, samostatně nebo ve skupinách s využitím různých zdrojů informací (literatury, internetu a jiných médií).
- Vedeme žáky k výběru a využívání vhodných způsobů, metod a strategií, které vedou k efektivnímu učení. Pomáháme jim správně plánovat a organizovat vlastní učení.
- Klademe důraz na poznání a pochopení smyslu a cíle učení, vedeme je ke kritickému přístupu k výsledkům svého učení a k diskusi o nich.

Kompetence k řešení problémů

- Konzultujeme s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných společenskovědních témat a pomáháme ji nacházet různá řešení problémů.
- Prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, a vedeme je k individuálnímu i skupinovému hodnocení daného problému.
- Učíme žáky definovat veřejný problém, hledat vhodné postupy vedoucí k řešení problému a strategie k ověření správnosti řešení problému.
- Umožňujeme žákům rozvíjet schopnost kriticky myslet, samostatně se rozhodovat, argumentovat ve prospěch přijatých rozhodnutí a přijímat tak zodpovědnost za následky svých činů.

Kompetence komunikativní

- Simulujeme s žáky diskuse z rodinného, společenského a politického prostředí a vedeme je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu.
- Předkládáme žákům úkoly, při jejichž plnění se učí rozumět různým typům informačních a komunikačních prostředků a využívat je.
- Žáky vedeme k vytváření si vlastní komunikační sítě.

Kompetence sociální a personální

- Nabízíme aktivity, pomocí nichž prohlubujeme mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti a příslušnosti ke škole.

- Učíme žáky vytvářet si pravidla pro práci v týmu.
- Vytváříme žákům podmínky přijímat různé role v pracovní činnosti, tím jim umožňujeme upřesnit si představu o sobě samém.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke sledování aktuální společenské, politické, sociální a ekonomické situaci v ČR i ve světě.
- Seznamujeme žáky s různými procedurami v mezilidském styku.
- Formujeme vztah k našim tradicím a kulturnímu dědictví.
- Motivujeme je k zájmu podporovat ochranu životního prostředí a zdraví.
- Vytváříme u žáků morálně-volní vlastnosti potřebné k bezpečnému chování nejen v oblasti silničního provozu s ohledem na odpovědnost za své zdraví.
- Formujeme právní vědomí, toleranci a ohleduplnost k ostatním.

Kompetence pracovní

- Umožňujeme žákům prezentovat vlastní výtvory.
- Žáky vedeme k přemyšlení o své budoucnosti a dalším vzdělávání, směřujícím k profesnímu zaměření.
- Organizujeme aktivity, jejichž prostřednictvím žáky směřujeme k pochopení podstaty, cíle a rizik podnikání.

5.7.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.7.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
VO-9-1-01 - žák objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	**Člověk ve společnosti:** *Naše vlast:* - 28. září, sv. Václav - 28. říjen, výročí vzniku ČSR, naši prezidenti		**Přesahy a vazby**: - CJL: legendy - DEJ: vznik ČSR
VO-9-1-06 - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem	**Člověk ve společnosti:** *Naše vlast:* - 16. září, sv. Ludmila - 17. listopad, Den boje studentů za svobodu a demokracii		**Přesahy a vazby**: - DEJ: 2. světová válka a okupace, „Sametová revoluce“ - CJL: téma Vánoc - sloh

v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- období adventu - Velikonoce - 2., 5. a 8. květen, konec 2. světové války **<u>Člověk ve společnosti:</u>** *Lidská setkání* - funkce rodiny - náhradní rodinná výchova		
VO-9-1-10 - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	**<u>Člověk ve společnosti:</u>** *Vztahy mezi lidmi* - mezilidská komunikace - členění času, kalendář *Zásady lidského soužití:* - naše rodina (genealogie) - naše rodinné tradice - domov a jeho hodnota - rodina a domov *Naše škola:* - život ve škole - práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy - společenská pravidla a normy, vklad vzdělání pro život *Obec, region, kraj:* - zajímavá a památná místa - významní rodáci - místní tradice - ochrana kulturních památek a přírodních objektů regionu a majetku	**VDO -** Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát **ENV -** Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí **MED -** Práce v realizačním týmu	**<u>projekt Moje město, můj kraj</u>** (Mgr. Přemysl Šil)

			Přesahy a vazby: - CJL: Starozlínské pověsti - GEO: Česká republika
VO-9-1-02 - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	**Člověk ve společnosti:** *Naše vlast:* - 28. říjen, naši prezidenti - 28. březen, Den učitelů (osobnost a dílo J. A. Komenského) - 5. červenec, Konstantin a Metoděj - 6. červenec, upálení mistra Jana Husa		**Přesahy a vazby**: - DEJ: Konstantin a Metoděj, Hus, Komenský, naši prezidenti
VO-9-1-02 - žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	**Člověk ve společnosti:** *Naše vlast:* - pojem vlasti a vlastenectví - zajímavá a památná místa naší vlasti - co nás proslavilo - významné osobnosti - státní symboly, státní svátky, významné dny	**OSV -** Hodnoty, postoje, praktická etika **VDO -** Občan, občanská společnost a stát **MED -** Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	**Přesahy a vazby**: - GEO: Česká republika - DEJ: významné osobnosti našich dějin
VO-9-1-08 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	**Člověk ve společnosti:** *Lidská setkání* - pomoc lidem v nouzi	**OSV** - Hodnoty, postoje, praktická etika **MED** - Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	
VO-9-1-09	**Člověk ve společnosti:**	**OSV** - Mezilidské vztahy,	

- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	*Vztahy mezi lidmi:* - problémy lidské nesnášenlivosti - konflikty v mezilidských vztazích	hodnoty, postoje, praktická etika **MUV** - Lidské vztahy, kulturní diference, etnický původ, multikulturalita	

5.7.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Poznámky**
VO-9-1-03 - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	**<u>Člověk ve společnosti</u>** *Zásady lidského soužití:* - pravidla chování - morálka a mravnost - svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování - dělba práce a činností - výhody spolupráce lidí	**OSV -** Seberegulace a sebe organizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy **MED -** Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	**<u>projekt Já, občan</u>** (SVOD)
VO-9-1-04 - žák zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	**<u>Člověk ve společnosti</u>** *Kulturní život:* - kulturní tradice - kulturní hodnoty - kulturní instituce	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát **MUV -** Kulturní diference	
VO-9-1-05 - kriticky přistupuje k mediálním	**<u>Člověk ve společnosti</u>** *Kulturní život:* - rozmanitost kulturních projevů	**OSV -** Komunikace **EGS -** Jsme Evropané	**<u>Projekt Rozumět médiím</u>** (Partners Czech)

informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Mediální výchova - masová kultura - prostředky masové kultury - masmédia		**Přesahy a vazby**: - CJL: styl publicistický
VO-9-4-05 - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	**Člověk, stát a právo** *Právo v každodenním životě:* - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady	**OSV -** Mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika **MUV -** Lidské vztahy, etnický původ multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity	**projekt První kroky** (Partners Czech) **Přesahy a vazby:** - DEJ: Velká francouzská revoluce, americká ústava a vznik USA, Společnost národů, OSN
VO-9-3-01 - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	**Člověk, stát a hospodářství** *Majetek, vlastnictví* - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví - ochrana vlastnictví - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví		
VO-9-4-06 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví	**Člověk, stát a právo** *Právo v každodenním životě* - význam právních vztahů		
VO-9-4-03 - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	**Člověk, stát a právo** *Principy demokracie* - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	**VDO -** Formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	**projekt Občan a jeho obec** (Partners Czech)

VO-9-4-01 - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	**<u>Člověk, stát a právo</u>** *Právní základy státu* - znaky státu - typy a formy státu	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - DEJ: nejstarší státní útvary
VO-9-4-04 - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	**<u>Člověk, stát a právo</u>** *Principy demokracie* - politický pluralismus - sociální dialog a jejich význam - význam a formy voleb do zastupitelstev	**VDO -** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	**<u>projekt Občan a jeho obec</u>** (Partners Czech)
VO-9-5-01 - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	**<u>Mezinárodní vztahy, globální svět</u>** *Evropská integrace* - podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: Evropská unie
VO-9-5-02 - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	**<u>Mezinárodní vztahy, globální svět</u>** *Mezinárodní spolupráce* - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody - významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: Evropská unie

5.7.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
VO-9-2-01 - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	**Člověk jako jedinec:** *Podobnost a odlišnost lidí* - projevy chování, rozdíly v prožívání - osobní vlastnosti - dovednosti, schopnosti, vrozené předpoklady, osobní potenciál - myšlení a jednání	**OSV -** Sebepoznání a sebepojetí	
VO-9-2-02 - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů a překonávání překážek	**Člověk jako jedinec:** *Životní perspektivy aneb co tě čeká?* - osobní rozvoj, životní cíle a plány - adaptace na životní změny - význam motivace - vůle a volní vlastnosti	**OSV -** Sebepoznání a sebepojetí	
VO-9-2-03 - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	**Člověk jako jedinec:** *Vnitřní svět člověka* - charakter - systém osobních hodnot - stereotypy v posuzování druhých lidí	**OSV -** Sebepoznání a sebepojetí	

VO-9-2-04 - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	**<u>Člověk jako jedinec:</u>** - charakter - sebe změna	**OSV -** Sebepoznání a sebepojetí	
VO-9-1-07 - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	**<u>Člověk ve společnosti</u>** *Zásady lidského soužití* - verbální a nonverbální komunikace - sociální dovednosti, empatie, asertivita	**OSV -** Mezilidské vztahy, komunikace	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - CJL: mluvený projev
VO-9-3-08 - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	**<u>Člověk, stát hospodářství</u>** *Výroba, obchod, služby* - jejich funkce a návaznost - uspokojování potřeb		
VO-9-3-06 - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	**<u>Člověk, stát hospodářství</u>** *Principy tržního hospodářství* - nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny - inflace - podstata fungování trhu - nejčastější právní formy podnikání *Peníze* - funkce a podoby peněz, formy placení		

VO-9-4-07 - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	**<u>Člověk, stát, právo</u>** *Právo v každodenním životě* - význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	**<u>projekt Právo pro každý den</u>** (Partners Czech)
VO-9-4-02 - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-5-01 - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	**<u>Člověk, stát, právo</u>** *Právní základy státu* - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - základní lidská práva - vznik zákonů, - soustava soudů - právní normy, právní řád ČR, význam právního řádu **<u>Mezinárodní vztahy, globální svět</u>** *Evropská integrace* - podstata, význam, výhody	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: Evropská unie

5.7.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
VO-9-4-02 - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	**Člověk, stát a právo** *Naše obec, region, kraj*: - správní orgány obce, jejich orgány a funkce *Právo v každodenním životě:* - styk s úřady - základní práva spotřebitele - význam právních vztahů	**OSV -** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace a kompetice, kreativita **VDO -** Formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **MED -** Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	**projekt Já, občan** (SVOD)

VO-9-4-08 - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava - interpretuje pojmy a problematiku bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu - uvědomuje si dopad svého jednání v jednotlivých rolích v rámci silničního provozu a koriguje své jednání dle situace - aplikuje pravidla bezpečného chování nejen do problematiky silničního provozu, ale i do dalších oblastí života - dokáže adekvátně zareagovat v případě agresivního chování účastníků železniční dopravy - aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti	**<u>Člověk, stát a právo</u>** *Protiprávní jednání* - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví *Právní základ dopravní výchovy*	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	Dopravní informační systém, průkaz totožnosti, řidičské oprávnění, trestní odpovědnost, represe a sankce, bodový systém, zdravotní způsobilost, etická stránka chování v silničním provozu (z pohledu jeho různých účastníků: chodec, cyklista, řidič motorového vozidla) Beseda s pracovnítem IZS Projekt zaměřený na dopravní problematiku

VO-9-4-06 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr	*Právní stát:* - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	
VO-9-4-09 - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	**Člověk, stát a právo** *Právní řád ČR:* - orgány právní ochrany občanů (úkoly policie, státních zastupitelství, soudů)	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	**projekt Právo pro každý den** (Partners Czech)
VO-9-4-10 - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	**Člověk, stát a právo** *Protiprávní jednání* - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	**VDO -** Občan, občanská společnost a stát	**projekt Právo pro každý den** (Partners Czech)
VO-9-4-11 - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	**Člověk, stát a právo** *Protiprávní jednání* - druhy a postihy korupce		
VO-9-4-06 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – manželství	**Člověk, stát a právo** *Právo v každodenním životě:* - právní ochrana manželství a rodičovství - vztah manželů, rodičů a dětí	**OSV -** Mezilidské vztahy, komunikace	

	- produktivní a neproduktivní způsoby řešení manželských neshod - mravní a právní následky rozvodu		
VO-9-3-02 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodařená s penězi	**<u>Člověk, stát a hospodářství:</u>** *Hospodaření:* - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing		
VO-9-3-04 - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku, placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a návrhů, kdy je využít	**<u>Člověk, stát hospodářství</u>** *Banky a jejich služby* – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění		
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty,	**<u>Člověk, stát hospodářství</u>** *Banky a jejich služby* – produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků		

vysvětlí jejich omezení			
VO-9-3-07 - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	**<u>Člověk, stát a hospodářství:</u>** *Hospodaření:* - rozpočet státu - význam daní		
VO-9-3-05 - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	**<u>Člověk, stát a hospodářství:</u>** *Hospodaření:* - státní rozpočet, typy rozpočtu a jejich odlišnosti		
VO-9-5-03 - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	**<u>Mezinárodní vztahy a globální svět:</u>** *Globalizace* - projevy, klady a zápory	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: globální (zejm. ekologické) problémy
VO-9-5-04 - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro lidstva	**<u>Mezinárodní vztahy a globální svět:</u>** *Globalizace:* - významné globální problémy současnosti	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **ENV -** Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: globální (zejm. ekologické) problémy

VO-9-5-05 - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	**<u>Mezinárodní vztahy a globální svět:</u>** *Globalizace:* - Země, náš nejširší domov - možnosti řešení globálních problémů na lokální úrovni	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **ENV -** Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	**<u>Přesahy a vazby</u>**: - GEO: globální (zejm. ekologické) problémy
VO-9-5-06 - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	**<u>Mezinárodní vztahy a globální svět:</u>** *Globalizace:* - významné globální problémy, včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	**EGS -** Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **MUV** - Kulturní diference, etnický původ, multikulturalita	

5.8 Učební osnovy předmětu Dějepis (DEJ)

5.8.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Dějepis

5.8.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.7.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Výuka dějepisu umožňuje žákům pohled na vývoj lidstva i našeho národa, seznamuje žáky s významnými osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily vývoj předchozích generací a mohou být zdrojem poučení i pro generace dnešní. Žáci získají informace k hlubšímu poznání a pochopení dějin vlastního národa v kontextu s vývojem evropským, dějinami kultury, vědy, techniky, náboženství a umění.

Učivo by mělo vést k trvalejšímu osvojení informací, nemělo by být zaměřeno pouze na podrobnosti, ale mělo by vést také ke komplexnímu pohledu na historii a ke kritickému myšlení.

Do vzdělávacího obsahu dějepisu byla začleněna tato průřezová témata: Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Učivo je organizováno ve všech ročnících ve dvou vyučovacích hodinách. Důraz je kladen na mluvené slovo. Nadaní žáci formou referátů a seminárních prací získávají informace rozšiřující.

Žáci v průběhu studia pracují s jednoduššími i složitějšími dokumenty a snaží se je využívat jako zdroj informací. Měli by se naučit orientovat v historických, politických, etických a dalších faktech, umět vyslovit hypotézy a dokázat je potvrdit nebo vyvrátit.

Těmto cílům odpovídají také formy práce, vyučovací metody a postupy. K těm patří v první řadě práce s učebnicí, s historickými atlasy, historickými dokumenty, využití poznatků z jiných předmětů, z četby, divadelních her, televizních filmů, dokumentů, návštěv muzei, archívů apod.

5.8.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení
- Vedeme žáky k užívání správné terminologie a symbolů.
- Zadáváme úkoly, které vedou k využití poznatků z jiných předmětů.
- Vedeme k zamyšlení nad historickým vývojem.
- Zadáváme úkoly, při kterých žák vyhledává a kombinuje informace z různých zdrojů.
- Vytváříme situace, při nichž žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a spojuje věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů
- Zařazujeme různé aktivity – diskuze, výklad, kresba, řešení problému.
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickým souvislostem.
- Učíme žáky vyhledávat vhodné informace, nacházet jejich shodné a odlišné znaky.
- Vytváříme situace k samostatnému řešení problému, volbě vhodných způsobů řešení a obhajobě svých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní
- Zařazujeme podle možností diskuze a vedeme žáky k věcné argumentaci.
- Vedeme k práci s různými typy textů.
- Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, mluvit výstižně, souvisle a kultivovaně.
- Zapojujeme žáky do diskuze, učíme je vhodně argumentovat.
- Snažíme se, aby žáci porozuměli různým typům textů a záznamů.
- Vedeme žáky k přesnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální
- Dodáváme žákům sebedůvěru.
- Podle potřeby žákům pomáháme.
- Učíme žáky spolupracovat ve skupině.
- Vedeme žáky k potřebě spolupráce s druhými při řešení úkolů.
- Vytváříme příznivé klima ve třídě.

Kompetence občanské
- Vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.
- Motivujeme žáky k prozkoumání názorů druhých.
- Pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.
- Učíme žáky respektovat přesvědčení druhých, být schopen vcítit se do situace ostatních.

- Vedeme žáky k ochraně našich tradic a historického dědictví.

Kompetence pracovní
- Vedeme žáky k užívání znalostí v běžné praxi.
- Požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce.
- Požadujeme, aby žáci dodržovali vymezená pravidla.
- Učíme žáky plnit dohodnuté povinnosti a závazky.

5.8.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.8.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák si osvojí základy periodizace dějin - dokáže pracovat s časovou osou	Pravěk Úvod do učiva Význam zkoumání dějin		
- uvede konkrétní příklady zdrojů informací o historii, dokáže pojmenovat instituce, kde jsou shromažďovány	Historické prameny		GEO – práce s mapou
- rozpozná vývojová stádia člověka - seznámí se se způsoby obživy	Starší doba kamenná	**MUV** – Etnický původ	
- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - pochopí podmínky vzniku řemesel	Mladší doba kamenná		
- chápe důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	Doba kovů Rozvoj řemesel a obchodu Zánik rodové společnosti		
- dokáže zdůvodnit nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa	Naše země v pravěku		
- pochopí souvislosti mezi	Starověk	**ENV** – Lidské aktivity a problémy	GEO – zemědělské oblasti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
přírodními podmínkami a vznikem státu - seznámí se s projevy náboženských představ - chápe podstatu společenského uspořádání	Oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské představy - počátky písma a kultury - přínos starověkých civilizací	život. prostředí	VYV – malířství, sochařství Egypt, Indie, Čína
- pochopí podstatu antické demokracie - uvědomuje si přínos řecké civilizace pro evropskou kulturu - respektuje svobodu a identitu druhých	Řecko Vznik řecké civilizace Archaické a klasické období Makedonie Helenismus	**VDO** – Formy participace občanů v politickém životě, řecké polis, demokracie, despocie, tyranida **EGS** – Objevujeme Evropu a svět – období helénismu	CJL – Staré řecké báje a pověsti VYV – malířství, sochařství, architektura – Řecko, Řím
- učí se chápat formy státní moci - uvědomí si význam křesťanství pro období raného feudalismu - získá představu o životě jednotlivých společenských vrstev - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše	Řím Království Republika Císařství Vznik křesťanství Rozpad říše římské Šíření římské kultury	**MUV** – Integrace Evropy, vliv Říma na raně střed. státy	GEO – práce s mapou
	Shrnutí a opakování učiva		

5.8.3.2 Sekunda osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Opakování: krize císařství, křesťanství, zánik západořímské říše		
- žák si osvojí periodizaci středověku - seznámí se s uspořádáním feudální	Středověk Raný středověk Důsledky stěhování národů	**EGS** – Evropa a svět nás zajímají, formování evrop.států, křížové výpravy	CJL – Staré pověsti české VYV – malířství, architektura – Byzantská říše, Arabská říše

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
společnosti, formování národních států - učí se chápat podstatu křesťanství a jeho vliv na společnost - uvědomí si vlivy ostatních kultur – Orient - seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí - učí se charakteristice životního stylu i z pohledu sociálního	Byzantská, arabská a franská říše První státní útvary na našem území Formování státních celků v Evropě Boj mezi mocí světskou a církevní Křížové výpravy Románská kultura a životní styl raného feudalismu Shrnutí	**EGS** – Objevujeme Evropu a svět, křížové výpravy **MUV** – Náš etnický původ	VOB – vymezení pojmů stát, občan, národ, vlast
- uvědomí si změny politické, hospodářské a nové sociální rozvrstvení společnosti - seznámí se s rozmachem českého státu a s jeho postavením v Evropě - dokáže pojmenovat příčiny, které vedly ke krizi církve a vyústily v českou reformaci - dokáže charakterizovat nový životní styl – gotiku	Vrcholný středověk Rozvoj řemesel, obchodu, vznik měst Český stát za posledních Přemyslovců Období interregna, nástup Lucemburků Gotická kultura a životní styl Konflikt mezi Anglií a Franciií Kritika poměrů v církvi, husitská revoluce Shrnutí	**ENV** – Vztah člověka k životnímu prostředí	VOB – čeští církevní patroni: sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Vojtěch CJL – Vita Caroli VYV, HUV – gotické umění, hudba
- uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí z pohledu národních dějin	Pozdní středověk Doba poděbradská Doba jagellonská	**EGS** – Mírová poselství Jiřího z Poděbrad	
- seznámí se s periodizací novověku - osvojí si pojmy renesance,	Raný novověk Humanismus	**MUV** – Lidské vztahy	VYV – renesanční umění GEO – objevení Ameriky, práce

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
humanismus, reformace a jejich projevy v myšlení kultuře a běžném životě lidí - pozná důvody a význam objevných cest a dokáže je propojit s dalším děním ve světě - chápe podstatu absolutismu - učí se pochopit postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie i v podmínkách poreformní Evropy - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti	Zámořské objevy Renesance Reformace Počátky absolutních monarchií Český stát v době předbělohorské Třicetiletá válka		s mapou VOB – formy vlády
- osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie	Anglická revoluce		VOB – formy parlamentarismu
	Shrnutí		

5.8.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Opakování – třicetiletá válka, absolutismus a parlamentarismus		
- žák se učí rozpoznat prvky barokní kultury - seznámí se se situací v českých zemích a v Evropě po třicetileté válce - chápe význam osvícenství pro další politický vývoj u nás, v Evropě a na americkém kontinentě	Období 2. pol. 17. století do 18. století Baroko a životní styl Upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce Vzdělanost v době osvícenství České země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	**EGS** – Jsme Evropané, Evropa po třicetileté válce **ENV** – Vztah člověka k prostředí, vliv osvícenských teorií	VYV – baroko v malířství, sochařství a architektuře GEO – města s barokní architekturou HUV – barokní hudba – Bach FYZ, CHE – objevy v oblasti přírodních věd

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- ujasní si pojem osvícenský absolutismus	Situace ve Francii, Rusku, Prusku, vzestup Velké Británie		
- uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie	Boj amerických osad za nezávislost, vznik USA	**VDO** – Principy demokracie jako formy vlády, USA – Listina práv a svobod	
- chápe pojem kolonie - spojí si boj za svobodu s osvícenskou filosofií	Shrnutí		
- uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických společenských a hospodářských struktur - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve společnosti - chápe národní obrození jako celoevropský jev, seznámí se s příčinami českého nár. obrození	18. století – 1918 Velká francouzská revoluce, její průběh a význam Napoleonské války a jejich důsledky Průmyslová revoluce, změny v sociální struktuře obyvatelstva Národní a osvobozenecké hnutí v Evropě Utváření novodobého českého národa	**VDO** – Principy demokracie jako formy vlády – VFR **ENV** – Dopad průmyslové revoluce na životní prostředí a přírodní zdroje	FYZ – parní stroj
- chápe emancipační hnutí českého národa - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe historický rozměr rasismu	Revoluční rok 1848 Postavení českých zemí v Habsburkské monarchii ve 2. pol. 19. st. Procesy sjednocování v Německu a Itálii Občanská válka v USA	**EGS** – Objevujeme Evropu	
- učí se chápat složitou politickou situace na přelomu 19. a 20. století	Situace v Evropě před první světovou válkou Balkánské války		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	První světová válka Situace v Rusku		

5.8.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	Opakování 1. světové války		
- žák se učí chápat okolnosti vzniku samostatného Československa, jeho vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky	Vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, národnostní problémy		
	Mezinárodně-politická situace v Evropě ve 20. letech		
- uvědomí si změnu mezinárodně-politických vztahů danou vznikem totalitních režimů - uvede příklady totalitních režimů - uvědomí si souvislosti mezi nepříznivým vztahem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extrémismus, agrese - seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období druhé republiky - učí se chápat poválečný vývoj v ČSR, který vyústil v únorovou revoluci 1948 - seznamuje se s různou interpretací	Nástup totalitních režimů SSSR v meziválečném období Světová hospodářská krize a její důsledky Projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek Kultura věda a technika před vypuknutím 2. světové války Cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava Druhá světová válka Domácí a zahraniční odboj Mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa Poválečné Československo v letech 1945 - 1948	**VDO** – Vznik totalitního zřízení **MED** – Propaganda **VDO** – Volební systémy, formy vlády **MUV** – Rasismus 20. století, solidarita během války **EGS** – OSN	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
historických faktů	Převrat v únoru 1948 Shrnutí a opakování		
- učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - seznamuje se s problémy, které vyplývají z existence bipolárního světa - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - seznámí se s vnitřní situací v naší republice – události r. 1968	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti Postavení Československa a jeho začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace v každodenním životě lidí Studená válka – rozdělení světa do vojenských bloků Rozpad koloniálního systému Vnitřní situace v zemích východního bloku – projevy krize Charakteristika západních zemí	**VDO** – Principy demokracie jako formy vlády, ČSR a komunismus, Listina práv a svobod, Charta 77 **EGS** – Jsme Evropané, co Evropu spojuje a rozděluje, Východ x Západ, NATO x Varšavská smlouva	
- učí se chápat příčiny vedoucí k rozpadu východního bloku - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech - uvědomí si vliv médií na každodenní život a politické dění - ujasní si začlenění ČR do integračního procesu	Krize sovětského impéria – perestrojka Obnova demokracie ve východní Evropě „Sametová revoluce“ Rozpad Československa – vznik ČR Česká republika – technika, věda, kultura Evropská integrace, problémy globalizace	**EGS** – Začlenění ČR do integračního procesu, revoluce 1989 **MED** – Vliv médií na každodenní život společnosti, vliv na jednotlivce, role médií v politických změnách	CJL – literatura 2. pol. 20. století
	Shrnutí a opakování		

5.9 Učební osnovy předmětu Geografie (GEO)

5.9.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Geografie

5.9.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.9.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět geografie navazuje svým vzdělávacím obsahem na základní znalosti z předmětu vlastivěda na nižším stupni základní školy.

Učivo je organizováno ve dvou vyučovacích hodinách v primě a v sekundě, v tercii a v kvartě po jedné hodině. Při práci uplatňujeme diferencovaný přístup k dětem s VPU, je kladen důraz na mluvený projev. Nadaní žáci jsou úkolováni z rozšiřujícího učiva formou referátů nebo formou seminárních prací navíc.

Do vzdělávacího obsahu geografie jsou začleněna tato průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) a Environmentální výchova (ENV).

5.9.2.2. Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu geografie:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k používání vhodné literatury (atlasů a map), k operaci s obecně užívanými termíny, uvádění věcí do souvislostí a na základě toho ke komplexnějšímu pohledu na přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problému

- Rozvíjíme u žáků schopnost samostatného řešení problému, volbě vhodných způsobů řešení a postupů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k tomu, aby kvalitně prezentovali své znalosti.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky bezpečně a účinně používat materiály a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům účinnou spolupráci ve skupině, učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektovatování požadavku na kvalitní životní prostředí.

5.9.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.9.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, z grafů, statistických a dalších zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost - rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	**Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie** - Mapa a glóbus - Měřítko - Druhy map - Určování geografické polohy		**Přesahy:** MAT – určování měřítka plánů a map

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu			
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	**Přírodní obraz Země** - Země jako vesmírné těleso - Tvar a pohyby Země - Krajinná sféra - FGS a její složky - Podnebí, podnebné pásy - Vodstvo na Zemi - Tvary zemského povrchu - Půdy - Přírodní oblasti (biomy)	**ENV** – Ekosystémy	**Přesahy:** FYZ – meteorologie BIO – ekologie geologie: horniny, nerosty, vnitřní a vnější geologické děje, pedologie

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	**Regiony světa** - Přehled světadílů a oceánů - Oceány - Arktida, Antarktida - Afrika		**Přesahy:** DEJ – země třetího světa (kolonialismus)
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní a kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastávat a co je příčinou zásadních změn v nich	- Austrálie a Oceánie		

5.9.3. 2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly,	- Amerika Severní: Kanada, USA Latinská: Střední, Jižní - Asie Východní Asie	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	**Přesahy:** VOB – formy hospodářské a kulturní spolupráce mezi zeměmi Evropy, podmínky členství v EU CJL – jazyky

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Jihovýchodní Asie Jižní Asie Jihozápadní Asie Střední Asie Zakavkazsko - Evropa: EU Západní Jižní Severní Střední Jihovýchodní Jižní Východní (včetně asijské části Ruska)		DEJ – Hospodářský, politický a kulturní vývoj v Evropě, USA a v Japonsku, integrační procesy

5.9.3. 3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích	**Česká republika** - Poloha ČR - Přírodní poměry ČR - Obyvatelstvo ČR - Hospodářství ČR - Kraje ČR - Zlínský kraj - Místní oblast		**Přesahy:** DEJ – vývoj ČR BIO – geologická stavba ČR, pedologie CHE – chemický průmysl v ČR VOB – naše vlast, zlínský region

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
států - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům			

5.9.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou oganizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového	**Společenské a hospodářské prostředí** - Obyvatelstvo - Sídla - Hospodářství - Politická mapa světa - Mezinárodní organizace		VOB – globální problémy lidstva, formy vlády, nadnárodní společenství

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech			
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	**Životní prostředí** - Typy krajin - Životní prostředí	**ENV** – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí	**Přesahy:** BIO – ekologie
- ovládá zásady praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** (průběžně prima – kvarta)		**Metody:** terénní výuka

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě	- Topografická mapa, buzola - Orientace v terénu - Zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě		

5.10 Učební osnovy předmětu Matematika (MAT)

5.10.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

5.10.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.10.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět matematika navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět matematika na 1. stupni základní školy. Předmět kombinuje rozvoj dovedností žáků s dosahováním kvalitních znalostí a vědomostí. Tomu odpovídají metody práce zaměřené na samostatnou i skupinovou činnost žáků, řešení problémů, kontrolu, matematické soutěže na různých úrovních.

5.10.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Podporujeme u žáků rozvoj schopností abstraktivního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových a logických úkolů.
- Vytváříme u žáků schopnosti pracovat s informacemi, odbornou literaturou a výpočetní technikou.
- Vedeme žáky ke stručnému vyjadřování pomocí matematického jazyka včetně matematické symboliky.
- Vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení,…), které žáci mohou efektivně uplatnit při řešení úkolů z reálného života.

Kompetence k řešení problémů

- Nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů.
- Vedeme žáky k tomu, že matematická úloha, a nejen ona, má různé varianty řešení, které učíme žáky objevovat.
- Vedeme žáka k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů.
- Rozebíráme s žáky problém, vedeme je k plánování postupu řešení, odhadu výsledků a k vyhodnocení správnosti výsledků vzhledem k zadání.
- Vedeme žáky k systematičnosti, efektivnosti a názornosti při řešení problému.
- Vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět hypotézy potvrdit nebo vyvrátit.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu.
- Nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci s ostatními.
- Vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, učíme žáky porozumět grafům, tabulkám a diagramům.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupinách při řešení matematických problémů.
- Podílíme se na vytváření příjemné atmosféry ve třídě i ve skupinách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování, k pečlivé přípravě na řešení reálné situace a k respektování názorů a námětů ostatních.
- Umožňujeme žákům, aby hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, případně činnosti ostatních.

Kompetence pracovní

- Nabízíme žákům různé činnosti (modelování pomocí náčrtků, vytváření modelů různých těles, ovládání rýsovacích pomůcek, práce s kapesním kalkulátorem, …), ve kterých zvládají základní pracovní činnosti.

5.10.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.10.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák rozeznává pojem číslo a číslice, umí pracovat s číselnými množinami - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, provádí početní operace s nimi - znázorňuje desetinné číslo na číselné ose, porovnává je, zaokrouhluje, provádí početní operace s desetinnými čísly - provádí výpočty číselných výrazů - umí převádět jednotky délky,	**Úvodní opakování** - číslo a číslice, množiny čísel - přirozená čísla - desetinná čísla - číselné výrazy - převádění jednotek - slovní úlohy - číselné a obrázkové analogie - bod, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)	**Přesahy:** FYZ – převody jednotek **Metody:** Nácvik manuální zručnosti při správném používání rýsovacích potřeb jako je pravítko s ryskou, úhloměr a kružítko.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
obsahu, objemu a hmotnosti - matematizuje jednoduché reálné situace, provádí stručný zápis - užívá logickou úvahu při řešení úloh - charakterizuje, třídí a umí narýsovat základní rovinné útvary, využívá potřebnou matematickou symboliku			
- žák vnímá úhel jako část roviny - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů - provádí konstrukce přenášení úhlů, osa úhlu a rýsuje úhly dané velikosti - umí používat úhloměr - pozná dvojice úhlů a umí využít jejich vlastností	**Úhel a jeho velikost** - pojem úhel, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - přímý, ostrý, pravý, tupý, nulový, plný úhel - sčítání, odčítání, násobení přirozeným číslem a dělení úhlů dvěma - dvojice úhlů vedlejších, vrcholových souhlasných a střídavých		**Přesahy:** GEO – určování zeměpisné polohy ve stupních **Metody:** Soustavným opakováním ze strany učitele si žáci osvojí písmenka řecké abecedy používané v matematice
- žák zná kladná a záporná čísla - umí vytvořit čísla opačná - porovnává celá čísla - zobrazuje čísla na číselné ose - provádí početní operace v oboru celých čísel	**Celá čísla** - čísla kladná, nula, čísla záporná - čísla navzájem opačná - porovnávání celých čísel - zobrazení na číselné ose - početní operace s celými čísly		**Přesahy:** GEO – výpočet průměrné denní teploty vzduchu, práce s nadmořskou výškou
- žák zná pojmy násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené	**Dělitelnost v oboru přirozených čísel**	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- umí použít kritéria dělitelnosti - rozloží číslo na součin prvočísel - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - rozezná čísla soudělná a nesoudělná - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- násobek, dělitel, kritéria dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 9, 10 - prvočísla a čísla složená, rozklad na součin prvočísel - nejmenší společný násobek, největší společný dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - slovní úlohy	pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)	
- žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem a zlomkem) - rozumí pojmu základní tvar, smíšené číslo - porovnává zlomky a znázorňuje je na číselné ose - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	**Zlomky a racionální čísla** - zlomek a jeho základní tvar - smíšené číslo - rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání a rovnost zlomků - znázornění zlomků na číselné ose - početní operace se zlomky - složený zlomek - racionální čísla, operace s nimi, zlomky a desetinná čísla - desetinný periodický rozvoj čísla, perioda, zaokrouhlování - číselné a logické řady	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování)	**Přesahy:** FYZ – numerické výpočty DEJ – časová osa
- žák užívá kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem) - chápe pojem 1% a 1‰ - umí jednoduché úrokování	**Procenta** - procento, procentový základ, procentová část, počet procent - promile	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, schopnost „dotahovat“ nápady do reality)	**Přesahy:** FYZ – slovní úlohy

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- úrok, jednoduché úrokování - slovní úlohy z praxe		

5.10.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák pozná shodné útvary v rovině - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar	Středová a osová souměrnost - osová souměrnost, osa souměrnosti, konstrukce obrazu k danému vzoru - osově souměrné útvary, osa úsečky, osy souměrnosti rovinného útvaru - středová souměrnost, střed souměrnosti, konstrukce obrazu k danému vzoru - středově souměrné útvary		**Přesahy:** FYZ – zobrazení zrcadlem
- žák načrtne a sestrojí trojúhelník - rozlišuje druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů a stran - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - zná pojmy střední příčky, výšky a těžnice a umí použít jejich vlastnosti - určí vzdálenost bodu od přímky - odhaduje a vypočítá obvod a obsah trojúhelníku - umí Pythagorovu větu a dovede ji	Trojúhelníky - vnější a vnitřní úhly trojúhelníka - ostroúhlý, pravoúhlý a tupoúhlý trojúhelník - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - shodnost trojúhelníků, užití vět o shodnosti trojúhelníků - střední příčky, výšky a těžnice trojúhelníku, těžiště - konstrukce sss, sus, usu a ssu,		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
využít při řešení úloh o pravoúhlém trojúhelníku	trojúhelníková nerovnost - kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná - obvod a obsah trojúhelníku - Pythagorova věta a její využití		
- žák užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - rozumí pojmu iracionální číslo, dovede uvést příklad	Druhá mocnina a odmocnina - pojem a výpočet druhé mocniny a odmocniny (tabulky, kalkulačka) - iracionální číslo a osa reálných čísel - užití druhé mocniny a odmocniny	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování)	**Metody:** Výpočet mocnin a odmocnin pomocí kalkulačky.
- chápe pojem mocnina - užívá ve výpočtech mocniny - umí používat pravidla pro počítání s mocninami se stejným základem - účelně využívá kalkulátor	Mocniny s přirozeným a celým mocnitelem - výpočet mocniny s přirozeným mocnitelem - operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - mocnitel nula - výpočet mocniny s celým mocnitelem - operace s mocninami s celým mocnitelem - řád čísla, zobrazení čísla na displeji kalkulátoru	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)	**Přesahy:** GEO – vzdálenosti ve vesmíru
- umí pracovat s číselným výrazem, určí jeho hodnotu - chápe pojem proměnná	Proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny - číselný výraz a jeho hodnota	**OSV –** Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (řešení problémů)	**Přesahy:** FYZ – fyzikální vztahy

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- sčítá, odčítá a násobí mnohočleny - umí dělit mnohočlen nenulovým jednočlenem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	- proměnná, výrazy s proměnnou - celistvý výraz (jednočlen), operace s jednočleny - mnohočlen, sčítání, odčítání, násobení a dělení mnohočlenů jednočlenem - slovní úlohy na sestavování výrazů		
- charakterizuje a třídí čtyřúhelníky - odhaduje a vypočítá obsah a obvod - načrtne a sestrojí libovolný čtyřúhelník - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníků a čtyřúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Čtyřúhelníky a rovnoběžníky - rovnoběžník a jeho vlastnosti úhlopříčky a výšky rovnoběžníku - kosodélník a kosočtverec - obvod a obsah rovnoběžníku - konstrukce rovnoběžníku - lichoběžník, jeho vlastnosti, konstrukce, obvod a obsah - obsah libovolného čtyřúhelníku - slovní úlohy	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)	
- rozumí pojmům rovnost a rovnice - umí řešit lineární rovnice s jednou neznámou - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	Lineární rovnice - rovnost, rovnice - lineární rovnice s jednou neznámou, kořen rovnice, ekvivalentní úpravy, zkouška - slovní úlohy řešené rovnicemi - výpočet neznámé ze vzorce - úlohy z praxe	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)	**Přesahy:** FYZ – výpočet neznámé ze vzorce CHE – chemické rovnice
- určuje a charakterizuje, krychli, kvádr, hranol, analyzuje jejich vlastnosti	Hranoly - krychle, kvádr, zobrazení ve volném rovnoběžném promítání	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)	**Přesahy:** FYZ – převody jednotek

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- načrtne a sestrojí jejich obraz ve volném rovnoběžném promítání - načrtne a sestrojí jejich sítě - odhaduje a vypočítá jejich objem a povrch - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- objem a povrch tělesa - hranol, zobrazení hranolu ve volném rovnoběžném promítání, síť hranolu - objem a povrch kolmého hranolu - slovní úlohy		

5.10.3.3 Tercie osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- charakterizuje, načrtne a sestrojí kružnici a kruh - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti při řešení úloh - využívá Thaletovu větu - žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu, kruhové výseče a mezikruží - načrtne a sestrojí pravidelný trojúhelník, čtyřúhelník, šestiúhelník a osmiúhelník, odhaduje a vypočítá jejich obvod a obsah	**Kruh, kružnice** - kružnice, kruh -vzájemná polohy přímky a kružnice - tečna, tětiva, vlastnosti - oblouk kružnice, kruhová výseč a úseč - vzájemná poloha dvou kružnic - Thaletova věta - obsah kruhu, délka kružnice, číslo π - délka oblouku kružnice - obsah kruhové výseče a mezikruží - pravidelné mnohoúhelníky		**Přesahy:** GEO – zobrazení zeměkoule GEO **–** délka rovnoběžek
- určuje a charakterizuje, válec analyzuje jeho vlastnosti	**Válec** - válec, síť válce, podstavy a plášť		**Přesahy:** FYZ – odměrný válec

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- načrtne a sestrojí síť válce - odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	válce - objem a povrch válce		
- užívá kvantitativního vyjádření vztahu celek – část pomocí poměru - řeší modelováním, a výpočtem situace vyjádřené poměrem - určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti - pracuje s měřítky map a plánů - využívá trojčlenku k řešení slovních úloh - vyhledává a zpracovává data pomocí sloupkového a kruhového diagramu	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost** -poměr, převrácený poměr, krácení a rozšiřování poměru - postupný poměr - pravoúhlá soustava souřadnic v rovině, osy souřadnic - přímá a nepřímá úměrnost, grafy - úměra, trojčlenka - slovní úlohy - měřítko plánů a map, nákresy a schémata - sloupkový a kruhový diagram	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů **MED –** Tvorba mediálního sdělení – zpracování ankety pomocí vhodného diagramu	**Přesahy:** GEO – měřítka map, diagramy a výpočet hustoty osídlení, nerostného bohatství,… CHE – sloučeniny FYZ – závislosti fyzikálních veličin
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	**Geometrické konstrukce** - množiny všech bodů dané vlastnosti, základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice, apod.) - konstrukce útvarů daných vlastností - rozbor úlohy, zápis konstrukce, konstrukce, důkaz, diskuse - logické a netradiční geometrické úlohy	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)	**Člověk a svět práce** – design a konstruování **Metody:** Přesné konstrukce a nácvik rýsování pomocí rýsovacích pomůcek v sešitech i na tabuli

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- provádí početní operace s výrazy - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - určuje definiční obor lomených výrazů - provádí úpravy jednoduchých lomených výrazů	**Výrazy, lomené výrazy** - mnohočlen, sčítání, odčítání, násobení a dělení mnohočlenů mnohočlenem - rozklad výrazů na součiny pomocí vzorců $(a \pm b)^2; a^2 - b^2$ a vytýkáním - lomený výraz, definiční obor	**OSV –** Osobnostní rozvoj – kreativita (pružnost nápadů, originalita)	**Přesahy:** FYZ **–** úpravy fyzikálních vzorců

5.10.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli a provádí diskuzi řešení vzhledem k definičnímu oboru - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru reálných čísel	**Rovnice a jejich soustavy** - rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy o pohybu, o společné práci, o směsích, složitější úlohy na procenta - řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, metodou sčítací, dosazovací a srovnávací - slovní úlohy	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů	**Přesahy:** CHE – chemické vzorce FYZ – fyzikální vzorce a výpočty

- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - zná lineární funkce, umí užívat jejich vlastností a grafu při řešení lineárních rovnic, nerovnic a jejich soustav - pozná rovnice a grafy funkcí přímá a nepřímá úměrnost - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	**Funkce a závislosti** - příklady závislostí z praktického života - funkce, definiční obor a obor hodnot - lineární funkce, vlastnosti, graf - přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce - grafické řešení soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými - funkce nepřímá úměrnost, graf - úlohy z praxe	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů	**Přesahy:** FYZ – fyzikální veličiny a jejich závislosti
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - umí vytvořit a číst různé typy diagramů	**Základy statistiky, práce s daty** - statistický soubor, statistické šetření - jednotka, znak, četnost, vyjádření četnosti v procentech - aritmetický průměr - diagramy, grafy, tabulky - řešení jednoduchých úloh z praktického života	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů **MED –** Tvorba mediálního sdělení – zpracování statistických údajů do diagramu	**Přesahy:** GEO – průměrné hodnoty srážek, osídlení, sčítání lidu domů a bytů,…
- rozpozná podobné útvary - využívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	**Podobnost** - podobnost, poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti, užití		**Přesahy:** GEO **–** měřítko mapy a plánu

- dovede používat goniometrické funkce pro jednoduché výpočty v pravoúhlém trojúhelníku - umí používat kalkulačku pro určení hodnoty goniometrických funkcí pro úhel velikosti 0°- 90°	**Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku** - funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens v pravoúhlém trojúhelníku - hodnoty goniometrických funkcí pro úhel velikosti 0°- 90°	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů	**Metody:** Výpočet hodnot goniometrických funkcí na kalkulačce
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a zobrazí obraz jehlanu, kužele a koule - načrtne a sestrojí síť jehlanu a kužele - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	**Jehlan, kužel, koule** - přímky a roviny v prostoru, kolmost přímek a rovin, vzdálenosti a odchylky - jehlan, zobrazení jehlanu, podstava a výška jehlanu, plášť a síť jehlanu, povrch a objem jehlanu - kužel, podstava a výška kužele, plášť a síť kužele, povrch a objem kužele - koule, povrch a objem - logické a netradiční geometrické úlohy	**OSV** – Osobnostní rozvoj – řešení problémů	**Přesahy:** VYV – zobrazení a vlastnosti těles

5.11 Učební osnovy předmětu Fyzika (FYZ)

5.11.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Fyzika

5.11.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.11.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika pomáhá žákovi si uvědomovat svoji existenci jako součást přírody a vesmíru. Učí ho souběžně používat empirické i teoretické prostředky poznání. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, k rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti, na základě měření k vytváření a ověřování hypotéz. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontánní výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty
- základní laboratorní postupy a metody

Předmět fyzika je vyučován jako **samostatný předmět**. V primě **dvě hodiny týdně**; v sekundě **dvě hodiny týdně**; v tercii **dvě hodiny týdně** z toho je **jedna hodina vyčleněná na laboratorní cvičen**í, tedy jedno dvouhodinové cvičení jednou za čtrnáct dní s polovinou třídy – tutéž laboratorní práci tedy provádíme dvakrát**;** v kvartě **dvě hodiny týdně**.

5.11.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí volí předmět fyzika strategie, pro které je typická modernost, otevřenost a širší pohled na smysl výuky. Snahou je učinit tento předmět přístupnějším tak, aby podněcoval větší zájem žáků.

Kompetence k učení

- Ukázkami konkrétních technických aplikací matematické přesnosti a spolehlivosti a podněcováním žáka k vlastním jednoduchým výpočtům jej motivujeme k osvojení si základů kvantitativní gramotnosti.

- Rozšiřujeme obzor žáka o znalosti a dovednosti technické a fyzikální, podněcujeme jeho zvídavost a rozšiřuje jeho poznání.

- Vedeme žáka k práci s nejrůznějšími zdroji informace a informačními technologiemi.

- Kombinací otázek a úloh různé složitosti a délky řešení včetně krátkých numerických výpočtů zpaměti posilujeme žákovu schopnost soustředit se.

- Srovnáváním dat z různě věrohodných zdrojů učíme žáka ověřovat data a vedeme ho k opatrnému a kritickému pohledu na zdroje informací.

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborných terminů, znaků a symbolů a k samostatnému pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- Trvalým navozováním fyzikálních problémů budujeme v žákovi pozitivní přístup k problémovým situacím obecně a vedeme jej ke strukturaci problému.

- Vhodnými poukazy k fyzikálnímu modelu učíme žáka odlišit podstatné od nepodstatného.

- Podněcujeme žáka k odhadování výsledku, učíme jej řádovému, hrubému odhadu a tak pěstujeme jeho dovednost učinit si představu o rozměru kterékoli (fyzikální) situace.

- Vstřícným postojem k odpovědím podporujeme žáka v hledání řešení rozmanitými cestami a rozšiřujeme jeho rejstřík technik, jak se řešení dobrat.

- Systematicky učíme žáka nahradit reálnou situaci zjednodušeným modelem.

- Posilujeme v žácích vědomí, že také chyby jsou nutným a cenným zdrojem poučení.

- Zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy řešení problému, tedy nalezení problému, formulaci problému, hledání a zvolení postupu k jeho řešení, vyhodnocení získaných dat.

Kompetence komunikativní

- Pomáháme žákovi osvojovat si návyk vyjadřovat se korektně, věcně a střízlivě, uvážlivě zacházet s číselnými údaji a vždy za ně ručit znalostí míry jejich přesnosti.

- Trvalými poukazy na přibližnost vědeckého poznání a povinnost testovat a vyvracet vědecké hypotézy učíme žáka chápat i diskusi jako příležitost spíše nalézt nedostatky ve vlastním úhlu pohledu než dokazovat svůj názor.

- Ceněním (i chybných) kritických poznámek, vyzdvižením oprávněnosti námitek žáků v konkrétních situacích, vracením těch, kdo se zmýlili, ihned zpět do debaty učíme žáky nediskvalifikovat předem chybující a obecně vnímat všechny účastníky diskuse ne jako protivníky ohrožující naši pravdu, nýbrž jako partnery, kteří jej obohacují a s nimiž se nenásilně a v příznivé atmosféře dobíráme pohledu obecnějšího a úplnějšího.

- Vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů logickém sledu, ke kultivovanému projevu v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

- Upozorňujeme na přesah základních fyzikálních zákonů a jejich vztah k osobnímu lidskému hledání a dotazování.
- Seznamujeme žáka se zkušeností, že život vždy přesahuje osobní modelovou představu.
- Vedle vědomí sebe sama vedeme žáky skrze společné aktivity (práce ve skupinách, sdílení experimentálních dat, prezentace) k prožitku smyslu týmové práce.
- Využíváním skupinového vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů.
- Navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.
- Vedeme žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

- Vedeme žáka k osvojení si úkolu a povinnosti coby přirozené součásti života.
- Nácvikem číselných odhadů a výpočtů a odhadů chyby výsledku vedeme žáka k návyku osobního ručení za vlastní výsledek, postoj a názor
- Trvalým pobytem v prostředí otázky a problému pomáháme žákovi zvykat si na postoj otevřený, nebojácný a tolerantní a na umění spíše než „na straně vzniklého problému“ stát vždy „na straně jeho řešení“.
- Vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů.
- Podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě.

Kompetence pracovní

- Umožníme žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací a tím posiluje jeho zručnost.
- Dbáme na dodržování bezpečnosti při experimentálních činnostech a tak dbáme o ochranu zdraví žáka při práci.
- Důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváříme u žáků pocit zodpovědnosti.
- Zadáváme a kontrolujeme dlouhodobější a domácí práce, a tím připravujeme žáky na soustavnou práci.
- Oceněním samostatné i skupinové práce pěstujeme v žáku pozitivní vztah k čestnému a úspěšnému podnikání.
- Vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízením.

5.11.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.11.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Vlastnosti látek a těles - žák rozlišuje látku a těleso a uvede jejich příklady - rozliší pojmy atom, molekula, iont má představu o stavbě atomu - stanoví základní vlastnosti látek různých skupenství	- látka a těleso - atomy a molekuly - částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) - rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné, jejich vlastnosti	**ENV** – Možnost vzniku eroze **ENV** – Změny skupenství, počasí, srážky	CHE – atomární struktura látek
Elektrické vlastnosti látek - rozliší vodič a izolant, má představu o vzniku iontů	- vznik elektrického náboje - druhy elektrického náboje - model atomu - elektrické vodiče a nevodiče - elektrické pole - elektrické vlastnosti látek		
Magnetismus - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet - určí, zda je těleso z feromagnetické látky - využije kompas při orientaci	- trvalé magnety - póly magnetu - magnetické síly - působení magnetů - feromagnetické materiály - magnetické pole - magnetické indukční čáry - magnetické pole Země	**OSV** – Cvičení pozornosti a soustředění (práce s buzolou	GEO – magnetické pole Země, orientace podle kompasu
Veličiny a jejich měření - ovládá značky a jednotky základních veličin	fyzikální veličiny - délka - hmotnost	**OSV** – Při měření veličin utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	MAT – převody jednotek CHE – měří teplotu, hmotnost a objem

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, zvolí vhodnou metodu pro měření - vybere vhodnou pomůcku pro měření, odhadne rozsah hodnot měřené veličiny a chybu měření použije siloměr k určení velikosti působící síly	- čas - objem - teplota - síla působící na těleso	**ENV** – Globální oteplení Země a jeho důsledky	BIO – měří vitální kapacitu plic
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- teplotní roztažnost látek a její využití, teploměry		DEJ – historie měření fyzikálních veličin
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- pojem hustota, její měření, výpočty hustoty		CHE – vlastnosti látek
Elektrický obvod - sestaví podle schématu správně elektrický obvod, analyzuje důvody, proč elektrický proud prochází a neprochází	- zdroje napětí, zkrat - elektrický proud a jeho účinky - elektrické spotřebiče - jednoduchý obvod a jeho schéma, složitější obvody - bezpečnost - magnetické pole cívky	**OSV** – Rozvíjení a utváření základních dovedností pro spolupráci a komunikaci	

5.11.3.2 Sekunda osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Pohyb tělesa - žák rozhodne, jaký druh pohybu	- klid a pohyb tělesa - druhy pohybů		MAT – řeší úlohy na pohyb tělesa

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
těleso koná vzhledem k jinému tělesu, rozliší druh pohybu vzhledem k různým vztažným soustavám	- pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný posuvný, otáčivý pohyb		
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, drahou a časem u rovnoměrného pohybu těles - převádí jednotky rychlosti - řeší obecně úlohy o pohybu - zakreslí a vysvětlí jednodušší grafy závislosti dráhy a rychlosti na čase	- průměrná a okamžitá rychlost - grafy - výpočty dráhy, rychlosti i času	**OSV** – řešení problémů, rozvoj kreativity	MAT – přímá a nepřímá úměrnost
Síly a jejich vlastnosti - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - změří velikost působící síly - v jednodušších případech znázorní výslednici několika sil - vysvětlí využití účinku sil u jednoduchých strojů	- vzájemné působení těles - síla a její znázornění - skládání sil - tíhová síla a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností těžiště	**OSV** – Osobnostní výchova – bezpečnost silničního provozu	GEO – slapové jevy MAT – grafické sčítání a odčítání úseček TEV – poznává význam změny polohy těžiště při sportech
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly	- zákon setrvačnosti - síla a změna pohybu - zákon akce a reakce - otáčivý účinek síly - moment síly - rovnováha na páce a pevné kladce	**ENV** – Železniční a silniční doprava, přetěžování kamiónů, škody na komunikacích	TEV – možnosti a význam změny odporových sil při sportu BIO – vliv tvaru těla živočichů na velikost odporové síly

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vysvětlí, jaké síly na těleso působí v různých pohybových stavech a reálných situacích (rozjíždění, brzdění)	- deformační účinky síly - tlak, tlaková síla - třecí síla - odpor prostředí		
Mechanické vlastnosti tekutin - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní - uvede, za jakých podmínek těleso plave - vysvětlí chování povrchové vrstvy kapaliny a kapilární elevaci na konkrétních příkladech - vysvětlí princip jednoduchých hydraulických zařízení	- vlastnosti kapalin a plynů - kapilární jevy - Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak - atmosféra Země - proudění vzduchu - vztlaková síla - Archimédův zákon - plování těles	**OSV** – Osobnostní výchova – záchrana tonoucího **ENV** – Předpověď počasí, znečišťování ovzduší, exhalace	GEO – atmosféra Země BIO – krevní oběh, tlak krve
Světelné jevy - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, jak se bude světlo lámat	- zdroje světla - šíření a rychlost světla - stín a polostín - zatmění Slunce a Měsíce - zákon odrazu - lom světla - zákon lomu - rozklad světla hranolem – spektrum	**ENV** – Využití energie v alternativních zdrojích, sluneční elektrárny **ENV** - omezení světelného znečištění vhodnými zdroji světla	BIO – lidské oko, princip vidění, vady oka

5.11.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Práce a energie - žák určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - rozliší veličinu práce a výkon - orientuje se ve správném užívání jednotek	- mechanická práce - výkon - účinnost - mechanická práce na jednoduchých strojích	**MDV** – sleduje a porovnává výkony špičkových sportovců	DEJ – využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - vysvětlí význam mechanické práce jako míry získané energie	- energie polohová, pohybová - přeměny energie - zákon zachování energie	**ENV** – možnosti využití vodních elektráren jako obnovitelných zdrojů energie	TEV – příklady využití a přeměn energie ve sportech BIO – porovnání pohybové energie různých živočichů
Tepelné jevy - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem rozliší veličinu teplo a teplota tělesa - vysvětlí význam velikosti měrné tepelné kapacity pro technickou praxi a život v přírodě - vysvětlí různé způsoby přenosu tepla	- teplo, teplota - vnitřní energie - změna vnitřní energie konáním práce - měrná tepelná kapacita látek, - kalorimetrická rovnice - vedení tepla - tepelné proudění, záření - tepelné motory	**ENV** – Tepelná izolace, šetření energií	DEJ **–** Průmyslová revoluce – motory GEO – vysvětlení klimatických jevů, vznik větrů BIO – význam ptačího peří nebo srsti zvířat pro jejich termoregulaci
- uvede konkrétní případy jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- změny skupenství - tání a tuhnutí - vypařování, var - teplota varu	**ENV** – Globální oteplení Země, skleníkový efekt	GEO – Koloběh vody v přírodě MAT – čte údaje z grafu, sestrojí graf

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vysvětlí souvislost změny skupenství látek s jejich částicovou stavbou - rozliší, při kterých skupenských přeměnách se energie přijímá a při kterých odevzdá	- skupenské teplo tání - skupenské teplo varu - kapalnění - sublimace		
Elektrický proud - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma elektrického obvodu - používá a znázorní graficky přímou úměrnost mezi proudem procházející obvodem a napětím zdroje - vysvětlí, na čem závisí elektrický odpor vodiče - vypočítá velikosti proudů a napětí na jednotlivých prvcích jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu - stanoví, které spotřebiče v domácnosti mají největší odběr elektrické energie, a navrhne způsob jejího šetření	- elektrický proud - elektrický zdroj - elektrické napětí - měření proudu a napětí - elektrický proud v kovech - Ohmův zákon - elektrický odpor - závislost odporu na teplotě - zapojování rezistorů - reostat, potenciometr - elektrická práce - elektrická energie - výkon elektrického proudu	**ENV** – Využití spotřebičů podle třídy úspornosti a šetření elektrickou energií **ENV** – Porovnává výkony různých domácích spotřebičů z údajů na jejich štítcích	CHE – předcházení nebezpečí výbuchu při manipulaci s hořlavými látkami
Zvukové jevy	- šíření zvuku	**ENV** – Ochrana před hlukem,	HUV – princip hudebních nástrojů

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	- tón - vnímání zvuku	nadměrná hladina hluku	
Práce s laboratorní technikou - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje a měřící techniku pro konání pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce, zformuluje závěry, ke kterým dospěl - vyhledá z dostupných informačních zdrojů všechny podklady, které mu pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři	- základní laboratorní postupy a metody - protokol o experimentu - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky - základy první pomoci při úrazu v laboratoři - pravidla bezpečnosti při práci s elektrickým zařízením	Ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** okruh **Práce s laboratorní technikou** **OSV** – Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci při laboratorních pracích, cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů **OSV** – Komunikace v různých situacích (informování, vysvětlování, žádost, odmítání	ITK – vyhledává potřebné údaje na internetu
Laboratorní cvičení - žák určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem vysvětlí význam velikosti měrné tepelné kapacity pro technickou praxi a život v přírodě - vysvětlí různé způsoby přenosu	- přenos tepla v běžném životě - výroba tepla - šetření s energií (vliv na životní prostředí - druhy zdrojů a řazení zdrojů určování příkonu spotřebiče (porovnáním s výkonem)	**ENV** – Tepelná izolace, šetření energií **ENV** – Využití spotřebičů podle třídy úspornosti a šetření elektrickou energií **ENV** – Využití energie v alternativních zdrojích, sluneční	MAT – zpracuje data získaná měřením s využitím tabulky, čte údaje z grafu

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
tepla - žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma elektrického obvodu - vypočítá velikosti proudů a napětí na jednotlivých prvcích jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu - žák využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, jak se bude světlo lámat, a využívá to při analýze průchodu světla čočkami - vysvětlí chování paprsku při dopadu na optické rozhraní	účinnost (využití elektrických spotřebičů) elektřina v domácnosti: - její využití a spotřeba - šetření elektrickou energií jednoduché elektrické obvody a jejich praktické využití - zákon lomu a odrazu a jeho využití v běžném životě osvětlovací technika - optické přístroje a jejich vývoj	elektrárny	

5.11.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Zvukové jevy - žák rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování	- kmitavý pohyb, amplituda, frekvence, perioda - kmitání pružných těles, rezonance - vlnění a jeho rychlost - vlnění příčné a podélné	**ENV** – Ochrana před hlukem, nadměrná hladina hluku	HUV – princip hudebních nástrojů BIO – lidské ucho

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - pochopí rozdíl mezi světlem a zvukem - porovná rychlosti šíření zvuku v jednotlivých prostředích z hlediska částicové struktury	- zvuk, zdroje zvuku - šíření zvuku - tón - ultrazvuk, infrazvuk - vnímání zvuku		
Elektromagnetické jevy - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - uvede princip výroby a přenosu elektrické energie	- magnetické pole cívky - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromotory - elektromagnetická indukce - vznik a měření střídavého proudu - generátor - transformátory	**ENV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	GEO – energetické zásobování republiky DEJ – objasní historický význam objevu elektromagnetické indukce
- vysvětlí princip galvanických článků - ví, co je blesk, a dokáže se před jeho zásahem chránit	- vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - elektrolýza - galvanické články - akumulátory - elektrický výboj	**ENV** – využívání alternativních zdrojů energie	CHE – galvanické pokovování, koroze
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - zapojí správně polovodičovou - vysvětlí význam polovodičů pro	- druhy polovodičů – vlastní a příměsové - teplotní závislost vodivosti polovodičů	**ENV** – využití polovodičových součástek v různých technických zařízeních	ITK – využití polovodičů ve výpočetní technice

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
konstrukci audiovizuálních přístrojů a počítačů	- polovodičová dioda - usměrňovač - tranzistor		
Světelné jevy a jejich využití - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, jak se bude světlo lámat, a využívá to při analýze průchodu světla čočkami - vysvětlí chování paprsku při dopadu na optické rozhraní - rozliší lom od kolmice a ke kolmici - zakreslí chod význačných paprsků na zrcadlech a jednoduchých čočkách	- zákon odrazu - rovinné a kulové zrcadlo - lom světla - zákon lomu - čočky spojné a rozptylné - lidské oko - zorný úhel - optické přístroje - rozklad světla hranolem – spektrum	**ENV** – Využití energie v alternativních zdrojích, sluneční elektrárny	BIO – lidské oko, princip vidění, vady oka GEO – vysvětlí vznik fata morgány v pouštích
Jaderná energie - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - využívá poznatky o jaderné energetice k vysvětlení svých postojů k problému využití jaderné energie	- atomové jádro - stavba jádra - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce - štěpení jader - jaderný reaktor - jaderná energetika a ochrana před zářením - obnovitelné a neobnovitelné	**ENV** – Alternativní zdroje energie **ENV** – Jaderná energie, vliv na životní prostředí	BIO – ochrana před radioaktivním zářením DEJ – vývoj jaderných zbraní za a po druhé světové válce

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	zdroje energie		
Počasí kolem nás - objasní význam meteorologických zpráv a předpovědí počasí - provádí jednoduchá meteorologická pozorování	- meteorologie, základní meteorologické prvky, podnebí, klima - atmosféra Země a její složení - vlhkost vzduchu, srážky a jejich měření, tlak vzduchu, teplota vzduchu - meteorologická stanice - problémy znečištění atmosféry, ozón, skleníkový efekt	**ENV** – omezení znečisťování životního prostředí	GEO – atmosféra, problémy znečištění atmosféry
Vesmír - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- Sluneční soustava - planety a měsíce, pohyb planet - Měsíc a jeho fáze - naše Galaxie - hvězdy a jejich složení - souhvězdí, orientace na obloze	**ENV** – vysvětlí na základě získaných poznatků o Zemi dělení času a střídání ročních období	GEO – stavba Sluneční soustavy ITK – vyhledávání informací na Internetu

5.12 Učební osnovy předmětu Chemie (CHE)

5.12.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Chemie

5.12.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.12.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět chemie svým vzdělávacím obsahem vhodně doplňuje a zároveň mnoha kapitolami přímo navazuje na učivo souběžně vyučovaných předmětů biologie, fyziky, matematiky a částečně i geografie. Předmět vyváženou měrou seznamuje žáky s jevy a zákonitostmi živé a neživé hmoty a pomáhá objasňovat některé záhady a taje přírody.

Dosahování kvalitních znalostí a vědomostí je docilováno samostatnou i skupinovou činností žáků s důrazem na pozorování, přemýšlení, hledání shod a rozdílů mezi novými a dříve osvojenými poznatky. K lepšímu osvojení a pochopení učiva slouží demonstrační pokusy, které jsou často zařazovány do běžných hodin a vhodně doplňují probírané učivo.

Do vzdělávacího obsahu chemie je začleněno průřezové téma **Environmentální výchova**.

Učivo je organizováno v tercii a kvartě ve dvou vyučovacích hodinách týdně. V tercii se žáci seznamují s problematikou obecné a anorganické chemie v kvartě je kladen důraz na sloučeniny chemie organické. V obou ročnících jsou do vzdělávacího obsahu chemie začleněna vždy dvě laboratorní cvičení, která vhodně doplňují učivo probírané v teoretických hodinách. Žáci by se měli seznámit s bezpečností práce v laboratoři a měli by si osvojit dovednosti práce s laboratorním sklem, váhami a plynovým kahanem.

5.12.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu chemie:

Kompetence k učení

- pozná vybrané chemické látky, samostatně pozoruje a provádí jednoduché chemické pokusy, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje z různých pohledů a nalézá mezi nimi případné souvislosti
- klade si otázky o průběhu a příčinách chemických dějů, správně tyto otázky formuluje a hledá na ně adekvátní odpovědi
- vyhledává a třídí informace o chemických látkách a chemických dějích

- operuje s obecně užívanými chemickými pojmy, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých přírodních věd
- porozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- při zkoumání látek vedeme žáky k uplatňování znalostí získaných v předmětech biologie a fyzika
- v laboratoři umožňujeme žákům samostatně pozorovat a porovnávat chemické a fyzikální vlastnosti chemických látek a získané poznatky je učíme třídit a kriticky vyhodnocovat tak, aby z nich mohli vyvozovat správné výsledky
- učíme žáky operovat s obecně užívanými chemickými termíny a učíme je správně zapisovat chemické vzorce sloučenin

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, využívá obecné metody badatelské práce
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni předvídat vlastnosti chemických látek na základě jejich chemické struktury
- rozebíráme s žáky problémy, vyplývající z nadměrného používání chemických látek v běžném životě a vedeme je k zamyšlení, jak mohou sami přispět ke snižování obsahu chemikálií v přírodě
- vedeme žáky k poznatku, že některé chemické reakce mohou probíhat různými způsoby a učíme je předvídat výsledky těchto reakcí v závislosti na podmínkách, v nichž probíhají
- umožňujeme žákům pracovat s chemickými tabulkami a učíme je získávat z nich potřebné informace pro řešení chemických úkolů

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém směru, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- učíme žáky využívat moderní informační a komunikační prostředky při vypracovávání referátů, které se týkají nejnovějších poznatků z oblasti chemie a vědy

Kompetence sociální a personální

- při řešení týmových projektů a experimentální práci chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, přispívá k diskuzi v týmu, respektuje různá hlediska
- v laboratoři navozujeme situace, ve kterých žáci spolupracují ve skupinách a při řešení úkolů si musí efektivně rozdělovat práci

Kompetence občanské

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- rozpozná poškození lidského organismu chemickými látkami a umí poskytnout první pomoc postiženému
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických problémů a vysvětlujeme jim, jak mohou sami přispět ke zlepšení životního prostředí v okolí svého domova, obce či města
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- upozorňujeme žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně chemikálie (zejména běžně prodávané látky hořlavé, toxické, zdraví škodlivé a žíravé), pomůcky a vybavení laboratoře, dodržuje pravidla bezpečné práce s používáním osobních ochranných pomůcek při práci s nebezpečnými látkami, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři
- vytváříme laboratorní úlohy, při kterých více skupin žáků zkoumá různé vlastnosti neznámé látky a vzájemným srovnáváním naměřených hodnot zjišťuje s pomocí chemických tabulek, o jakou chemickou sloučeninu se jedná

5.12.3 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH

5.12.3.1 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- žák rozlišuje přírodní vědy o živé a neživé přírodě - uvědomuje si význam chemie v životě člověka	**Historie chemie:** - od alchymie k samostatnému vědnímu oboru - pojem přírodní vědy,		GEO – Průmysl zlínského regionu **Metody:** Skupinové vypracování referátů na téma alchymie v Číně, Egyptě, Arábii a Evropě

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- popíše stručný historický vývoj chemie od pravěku až po vznik moderní chemie	začlenění chemie - rozdělení a obory současné chemie - chemie kolem nás		Skupinová práce (produkty chemického průmyslu kolem nás, podniky a firmy zabývající se chemickou výrobou v našem regionu
- definuje chemii a zařadí ji do systému přírodních věd - objasní význam chemie pro každodenní život a rozvoj lidské společnosti - uvede způsoby možného zneužití chemie - vyjmenuje příklady chemických výrobků	**Co je chemie:** - význam chemie		
- rozdělí látky podle původu a skupenství	**Látky a tělesa:** - fyzikální vlastnosti látek - chemické vlastnosti látek		FYZ – měřené veličiny u látek, skupenství látek
- vyjmenuje vlastnosti látek, které lze zjistit pozorováním - provede určení společných a rozdílných vlastností předložených látek - podle výstražných symbolů rozpozná nebezpečnost látek	**Zjišťování vlastností látek:** - porovnávání vlastností látek		Zakreslování výstražných symbolů (piktogramů) nebezpečnosti
- vyjmenuje postupy ke zjištění vlastností látek - vyjmenuje vlastnosti látek, které lze zjistit měřením - nakreslí aparaturu pro	**Měření vlastností látek:** - teplota varu - teplota tání - hustota		**Metody:** Ukázka aparatur pro měření teploty tání a teploty varu

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
měření teploty tání a teploty varu			
- definuje chemický pokus - vyjmenuje vlastnosti látek, které lze zjistit chemickým pokusem - definuje chemické a fyzikální děje	**Chemický pokus – experiment**		**Metody:** Demonstrační pokusy, které vedou ke zjišťování vlastností látek – hoření, mísení polárních a nepolárních látek, rozpouštění
- rozlišuje chemické látky a směsi, vyjmenuje složky běžných směsí - definuje chemickou látku a směs - třídí směsi na stejnorodé a různorodé - třídí různorodé směsi, vyjmenuje příklady jednotlivých typů různorodých směsí	**Chemické látky a směsi:** - pojem chemicky čistá látka, složka, směs, třídění směsí		**Metody:** Praktické ukázky vzniku základních druhů směsí
- definuje složení roztoku - uvede běžné druhy rozpouštědel - vyjádří složení roztoku hmotnostním zlomkem - rozliší koncentrované a zředěné roztoky	**Roztoky:** - pojmy rozpouštědlo, rozpuštěné složky, koncentrace - hmotnostní zlomek, nasycený a nenasycený roztok		MAT – Výpočet procent **Metody:** Skupinová práce formou soutěže (seřazení sady vzorků podle senzorického posouzení – slaná, sladká a hořká chuť, zápach a barva)
- vyjmenuje jednotlivé metody oddělování složek ze směsí a uvede rozdílnou vlastnost složek směsi, kterou využíváme při jejich oddělování konkrétní metodou	**Separační metody:** - pojmy filtrace, destilace, usazování, odstřeďování, sublimace, extrakce, chromatografie		**Metody:** Laboratorní práce - krystalizace - filtrace

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vyjmenuje pomůcky a popíše aparatury pro provádění jednotlivých metod oddělování složek ze směsí ve školních podmínkách - uvede příklady oddělování složek v praxi			
- popíše a demonstruje koloběh vody v přírodě - rozliší druhy vody a uvede příklady jejího výskytu - provede srovnání množství rozpuštěných látek ve vodě měkké a tvrdé	**Voda:** - voda v přírodě a v životě člověka, koloběh vody - destilovaná voda, povrchová voda, užitková voda, odpadní voda - tvrdost vody	**ENV –** Voda – základní podmínka života, vztahy vlastností vody a života, ochrana čistoty vody, pitná voda ve světě a u nás	GEO – hydrosféra **Metody:** Exkurze v ČOV nebo exkurze v úpravně pitné vody
- charakterizuje vzduch a jeho složení a vlastnosti - uvede význam vzduchu jako základní podmínky života - vyjmenuje užití složek vzduchu získaných destilací	**Vzduch:** - složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva - kyslík, jeho vlastnosti a využití - dusík, jeho vlastnosti a využití	**ENV** – Ovzduší – základní podmínka života, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší u nás	FYZ – atmosferický tlak
- definuje atom a jeho stavbu - porovná velikost atomového jádra a obalu - definuje protonové a nukleonové číslo, správně je zapisuje ke značce prvku - znázorní a popíše stavbu atomu jednoduchým modelem	**Částicové složení látek:** - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny při chemických reakcích		FYZ – formy energie (elektrická energie, jaderná energie, jaderný reaktor, štěpná reakce)

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozlišuje chemický prvek - ovládá značky, české a mezinárodní názvy běžných chemických prvků - vysvětlí odvození značek a původ mezinárodních názvů prvků	**Chemické prvky:** - definice prvku, názvy a značky prvků, odvození značek prvků		
- definuje chemickou vazbu - popíše vznik chemické vazby sdílením elektronů - předpovídá vaznosti atomů - určuje podle polohy prvků v PSP počty valenčních elektronů a odečítá hodnoty elektronegativit	**Chemická vazba:** - teorie vzniku chemické vazby - valenční elektrony - kovalentní vazby, vazba nepolární, polární, iontová - vazba kovová		**Metody:** Práce s modely
- orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	**Periodická soustava prvků**		**Metody**: Skupinové referáty k jednotlivým prvkům PSP – tvorba nástěnky
- definuje chemickou sloučeninu - objasní dělení sloučenin podle původu a podle počtu sloučených prvků - definuje chemický vzorec, rozliší vzorec a značku	**Chemické sloučeniny:** - vznik sloučenin - vzorce sloučenin a jejich čtení - původ sloučenin		
- vysvětlí vznik iontů z atomů přesunem elektronů - definuje kationty a anionty	**Ionty**		
- definuje chemickou reakci, reaktanty a produkty	**Chemická reakce a chemická rovnice:**		**Metody**: Demonstrační pokusy s využitím čidel na měření teploty

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozliší endotermickou a exotermickou reakci - definuje zákon zachování hmotnosti - vyčísluje matematickou metodou jednoduché chemické rovnice - rozliší chemický rozklad a chemické slučování	- chemická reakce, reaktanty a produkty - tepelné zabarvení reakcí - zákon zachování hmotnosti - chemická rovnice, její zápis a vyčíslení - rozdělení chemických reakcí		(ukázky exotermických a endotermických reakcí) Demonstrační pokusy na reakce slučovací a reakce rozkladné
- charakterizuje látkové množství - definuje molární hmotnost - vypočítá molární hmotnost prvku i sloučeniny - definuje látkovou koncentraci - vypočítá látkovou koncentraci daného roztoku - vypočítá hmotnost a procentní zastoupení prvku ve sloučenině	**Chemické výpočty:** - látkové množství, molární hmotnost, látková koncentrace, výpočty z chemických vzorců, výpočty z chemických rovnic		MAT – přímá a nepřímá úměrnost, hmotnostní zlomek, vyjadřování neznámé z rovnice
- u jednotlivých prvků uvede výskyt, charakteristické vlastnosti, výrobu a využití - u vodíku vyjmenuje významné sloučeniny - u kyslíku popíše způsob laboratorní přípravy a uvede jeho nejvýznamnější sloučeniny	**Chemické prvky – nekovy:** Vlastnosti, výskyt a využití: - vodíku - kyslíku - dusíku - halogenů, uhlíku - síry - fosforu		**Metody**: Demonstrační pokusy: - laboratorní příprava vodíku - laboratorní příprava kyslíku - samozápalnost fosforu - hoření síry - absorpční vlastnosti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- u dusíku popíše jeho koloběh v přírodě			aktivního uhlí - laboratorní příprava chloru
- u jednotlivých prvků uvede výskyt, charakteristické vlastnosti, výrobu a využití - třídí kovy podle hustoty, stálosti na vzduchu a ve vlhku, dostupnosti a ceny - uvede základní slitiny a jejich využití	**Chemické prvky – kovy:** Vlastnosti, výskyt a využití: - alkalických kovů - hořčíku, vápníku a hliníku - železa - mědi, stříbra a zlata - olova a cínu - rtuti		**Metody**: Demonstrační pokusy: - rozpouštění kovů v kyselinách - koroze železa v závislosti na prostředí - ukázka rtuti - reakce alkalických kovů s vodou - hoření hořčíku
- definuje dvouprvkové sloučeniny - vysvětlí rozdíl mezi oxidačním číslem a nábojem - ovládá osm názvoslovných koncovek, které vyjadřují osm kladných oxidačních stavů - dokáže vytvořit název ze vzorce běžných halogenidů, oxidů a sulfidů - dokáže vytvořit vzorec z názvu běžných halogenidů, oxidů a sulfidů	**Anorganické sloučeniny:** - dvouprvkové sloučeniny - oxidační číslo a názvosloví kationtů - názvosloví halogenidů - názvosloví oxidů a sulfidů		
- definuje hydroxidy - ovládá postup tvorby vzorce z názvu hydroxidu a postup tvorby názvu hydroxidu ze vzorce	**Kyseliny a hydroxidy:** - názvosloví hydroxidů - vlastnosti a zástupci hydroxidů		**Metody**: Demonstrační pokusy: - ukázka působení kyselin a hydroxidů na ušlechtilé a neušlechtilé kovy

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- uvede vlastnosti a využití hydroxidu sodného, draselného a vápenatého - definuje kyseliny a jejich rozdělení - ovládá postup tvorby vzorce z názvu kyseliny a postup tvorby názvu kyseliny ze vzorce - uvede vlastnosti a využití kyseliny sírové, dusičné, chlorovodíkové, fosforečné a uhličité	- názvosloví kyslíkatých kyselin - síla kyselin, kyselost a zásaditost roztoků, - použití vybraných významných kyselin a hydroxidů		- leptání skla kyselinou fluorovodíkovou - reakce kyseliny sírové s organickými látkami - měření pH vybraných kyselin pomocí čidel
- charakterizuje stupnici pH - rozliší roztoky látek na kyselé, zásadité a neutrální - definuje indikátory a vyjmenuje běžně používané - provede zjištění kyselosti a zásaditosti látek - definuje neutralizaci - ovládá zápis neutralizačních reakcí - uvede využití neutralizace v běžném životě	**Kyselost a zásaditost látek:** - stupnice pH - acidobazické indikátory - neutralizace		**Metody**: Demonstrační pokusy: - měření pH pomocí čidel u běžných domácích čisticích prostředků, potravin, ovoce a zeleniny, zakysaných mléčných výrobků atd.
- uvede příklady vzniku solí - vytvoří vzorec soli z názvu a název soli ze vzorce - uvede vlastnosti a význam dusičnanů, uhličitanů,	**Soli kyslíkaté a nekyslíkaté:** - vlastnosti a použití vybraných solí kyslíkatých kyselin - názvosloví solí kyslíkatých kyselin		GEO – nerosty a horniny, praktický význam a využití zástupců, určování vzorků

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
fosforečnanů, síranů a křemičitanů			

5.12.3.2 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák definuje redoxní reakci, oxidaci a redukci, oxidační a redukční činidlo - umí doplnit oxidační čísla prvků ve sloučeninách - třídí kovy na ušlechtilé a neušlechtilé - na základě řady reaktivity kovů porovná schopnost kovů tvořit kationty ve vodném prostředí - definuje elektrolýzu - objasní pojmy elektrolyt, elektroda, katoda, anoda - definuje pojem koroze, uvede způsoby ochrany povrchů kovů před korozí	**Redoxní reakce:** - oxidace a redukce - oxidační čísla - ušlechtilé a neušlechtilé kovy - Beketovova řada kovů - elektrolýza - koroze a ochrana před korozí		**Metody:** Demonstrační pokusy: - rozpouštění neušlechtilých kovů v kyselině chlorovodíkové - vytěsňování kovů z roztoků jejich solí ušlechtilejším kovem - elektrolýza roztoků solí mědi a železa
- uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv - posoudí vliv těžby a spalování různých paliv na životní prostředí - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - popíše složení uhlí, ropy a zemního plynu	**Zdroje energie:** - fosilní a průmyslové paliva - uhlí, ropa a zemní plyn - tepelné a jaderné elektrárny - obnovitelné zdroje energie	**ENV** – Základní podmínky života na Zemi – přírodní zdroje surovinové a energetické, význam a způsoby jejich získávání	**Metody**: ukázka ropy, videoprojekce rektifikace ropy, ukázka rektifikační kolony GEO – světové hospodářství FYZ – energie (obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie)

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- objasní využití produktů zpracování uhlí, ropy a zemního plynu - vysvětlí principy tepelné a jaderné elektrárny			
- definuje organickou látku - popíše složení organické látky - podle vzorce rozlišuje látky organické a anorganické - popíše charakteristické vlastnosti organických látek - vyjmenuje přírodní zdroje organických sloučenin - uvede suroviny pro syntetickou výrobu organických látek - objasní vaznost atomu uhlíku - rozpozná a popíše tvary uhlíkatých řetězců - objasní vznik jednoduché, dvojné a trojné vazby mezi uhlíky - rozlišuje tři základní typy vzorců organických sloučenin - ze strukturního vzorce odvodí vzorec racionální, sumární a stechiometrický - třídí organické sloučeniny na	**Úvod do organické chemie** - organické látky a jejich složení - vlastnosti organických látek - zdroje organických sloučenin - stavba molekul organických sloučenin - typy vzorců v organické chemii - rozdělení organických sloučenin		**Metody**: práce s modely, stavba jednoduchých organických molekul

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
uhlovodíky a deriváty uhlovodíků			
- definuje uhlovodíky - třídí uhlovodíky podle řetězce a typů vazeb - definuje alkany a cykloalkany - vytvoří vzorce základních nasycených uhlovodíků, odvodí ze vzorců jejich názvy - objasní složení paliv do motorových vozidel - definuje alkeny a alkyny - vytvoří vzorce základních nenasycených uhlovodíků, odvodí ze vzorců jejich názvy - objasní větší reaktivitu nenasycených uhlovodíků - uvede charakteristické vlastnosti a využití nenasycených uhlovodíků - uvede příklady jednoduché adice na dvojnou vazbu - definuje areny, zná vzorce a názvy základních arenů - uvede charakteristické vlastnosti a využití základních arenů	**Uhlovodíky:** - rozdělení uhlovodíků - uhlovodíky nasycené - uhlovodíky nenasycené - aromatické uhlovodíky		**Metody**: - videoprojekce a demonstrační pokusy k probírané tematice alkanů, alkenů a arenů - ukázka benzínu a nafty - ukázka benzenu, toluenu, naftalenu, antracenu a styrenu - ukázka hoření kapalných arenů - demonstrace sublimace naftalenu - ukázka nemísitelnosti arenů s vodou - rozpustnost polystyrenu v acetonu
- definuje pojmy derivát, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina	**Deriváty uhlovodíků:** - rozdělení a charakteristika derivátů uhlovodíků		**Metody:** - laboratorní práce na téma destilace alkoholů

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- třídí deriváty podle charakteristické skupiny - definuje halogenderiváty - vytvoří vzorce nejjednodušších halogenderivátů - uvede charakteristické vlastnosti a využití základních halogenderivátů - definuje hydroxyderiváty, rozlišuje alkoholy a fenoly - vytvoří vzorce nejjednodušších alkoholů, dokáže je pojmenovat - uvede charakteristické vlastnosti a využití základních alkoholů - určí nebezpečnost hlavních alkoholů - definuje karbonylové sloučeniny, rozeznává aldehydy a ketony podle vzorce i podle názvu - vytvoří vzorce nejjednodušších aldehydů a ketonů, dokáže je pojmenovat - uvede charakteristické vlastnosti a využití základních aldehydů a ketonů - definuje karboxylové kyseliny	- halogenderiváty - dusíkaté deriváty - hydroxyderiváty uhlovodíků - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny		- ukázky významných halogenderivátů – chlorbenzen, chloroform, jodoform, freony, perchlorethylen, PVC - ukázka významných aldehydů a ketonů – aceton, cyklohexanon, formalín, ethanal, benzaldehyd, vanilín - ukázka karboxylových kyselin – mravenčí, octová, máselná, benzoová, šťavelová, myristová, palmitová, stearová, olejová

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vytvoří vzorce nejjednodušších karboxylových kyselin, dokáže je pojmenovat - uvede charakteristické vlastnosti a využití základních karboxylových kyselin			
- vyjmenuje příklady reakcí, při kterých vznikajísoli karboxylových kyselin - uvede příklady využití solí karboxylových kyselin - vysvětlí vznik esteru reakcí karboxylové kyseliny s alkoholem - uvede příklady využití esterů	**Soli a estery karboxylových kyselin:** - neutralizace karboxylových kyselin - soli karboxylových kyselin a jejich význam - esterifikace - estery, jejich vlastnosti a využití		**Metody:** Demonstrační pokusy: - ukázka zmýdelnění tuků - ukázka esterifikace
- popíše složení živé hmoty - charakterizuje biogenní prvky - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy, určí podmínky průběhu fotosyntézy - definuje monosacharidy, disacharidy a oligosacharidy - uvede výskyt a význam základních sacharidů, jejich vlastnosti a využití - definuje tuky - třídí tuky podle skupenství a původu - uvede výskyt a význam	**Přírodní látky:** - chemické složení živých organismů - cukry (sacharidy) - tuky (lipidy) - bílkoviny (proteiny) - nukleové kyseliny		BIO – fyziologie rostlin, základní principy fotosyntézy

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
základních lipidů, jejich vlastnosti a využití - definuje bílkoviny, objasní složení bílkovin - uvede výskyt a význam bílkovin, jejich vlastnosti, vysvětlí denaturaci - vysvětlí strukturu bílkovin, uvede jejich příklady - definuje biokatalyzátory enzymy, vitaminy, hormony - definuje nukleové kyseliny - rozliší DNA a RNA - uvede význam nukleových kyselin			
- vysvětlí pojmy potrava, živiny, potravinová pyramida, obezita, civilizační choroby, podvýživa - vysvětlí pojmy hnojiva a pesticidy - rozdělí hnojiva podle původy a složení - rozdělí pesticidy podle užití - vysvětlí pojmy léčiva, hygiena - vyjmenuje příklady léčiv - uvede rizika nevhodného užití léčiv	**Chemie kolem nás:** - chemie a výživa - chemie a zemědělství - chemie a zdraví - chemie a průmysl – plasty a syntetická vlákna - chemie a průmysl – biotechnologie - nebezpečí chemie – drogy, doping, havárie - chemie a životní prostředí		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- definuje plasty a syntetická vlákna - uvede charakteristické vlastnosti a využití významných plastů a syntetických vláken - rozpozná názvy plastů, ovládá jejich zkratky - definuje biotechnologie - popíše principy výroby pečiva, vína, piva a mléčných výrobků - definuje drogy, psychotropní a návykové látky - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše následky, kterým se vystavuje jejich konzument - na konkrétních příkladech doloží, jak dochází k znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet			

5.13 Učební osnovy předmětu Biologie (BIO)

5.13.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda, Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Přírodopis a Výchova ke zdraví

5.13.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.13.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět biologie je vyučován jako samostatný předmět v primě až kvartě. V primě, sekundě, a kvartě s dvouhodinovou týdenní dotací, v tercii s jednohodinovou týdenní dotací. V tercii a kvartě je do předmětu integrována vzdělávací oblast Člověk a zdraví. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova a hlavně Environmentální výchova.

Vzdělávání v předmětu biologie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o živou a neživou přírodu. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonům a také jim umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Biologie podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a rozvíjí logické uvažování. Vzdělání v tomto předmětu také učí aplikovat přírodovědné poznatky do praktického života a v neposlední řadě seznamuje žáky se stavbou živých organizmů. Zároveň vzdělávání v předmětu biologie vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a také závislosti člověka na přírodních zdrojích.

Při výuce předmětu biologie jsou používány podle charakteru učiva a cílů vzdělání tyto formy a metody práce: frontánní výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, odborné literatury), přírodovědné vycházky a exkurze s pozorováním a krátkodobé projekty. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky, hlavně Internet.

5.13.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací.
- Učíme žáky samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací a tím i nalézání souvislostí.

- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme do výuky metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta.
- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů řešení.
- Vedeme žáky k tomu, aby uměli známé postupy řešení aplikovat při řešení obdobných problémů.
- Rozebíráme s žáky problémy, vedeme je plánování postupů řešení a odhadu výsledků.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi nimi a vedeme je k respektování názorů druhých a učíme je diskusi.
- Nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci s ostatními.
- Vedeme žáky k formulování svých myšlenek v mluvené i písemné formě.
- Umožňujeme žákům prezentaci svých prací, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, učíme žáky argumentovat a přijímat kritiku.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky při skupinovém vyučování ke spolupráci při řešení problémů.
- Navozujeme situace vedoucí k posílení žákovské sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti.

Kompetence občanské

- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
- Vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí.
- Vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě účastí v soutěžích a na výstavách.
- Rozvíjíme u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci s živými a neživými přírodninami a při přípravě a práci s mikroskopickými preparáty.
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout si postup a časový rozvrh.

5.11.3 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH

5.13.3.1 PRIMA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- žák vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody	- vznik a vývoj života, uspořádání živého světa	**ENV** – Vztah člověka k prostředí	GEO – Planeta Země
- popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - pracuje s mikroskopem	- buňka		
- vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus	- základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organizmy jednobuněčné a mnohobuněčné		
- rozliší základní projevy života, uvede jejich význam	- projevy života		
- dokáže roztřídit organismy do říší	- třídění organizmů		
- pochopí rozdíl mezi bakterií a virem	- viry a bakterie		
- na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, - konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci	- organizmy a prostředí – potravní řetězec	**ENV** – Ekosystémy	
- umí vysvětlit rozdíl ve stavbě	- houby bez plodnic – základní	**ENV** – Základní podmínky života	

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
buňky hub a rostlin - umí popsat jednotlivé části hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitizmem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný	charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organizmy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě houbami - lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam		
- zná význam řas a vybrané zástupce	- nižší rostliny		
	- stavba těla, stavba jednotlivých částí těla	**OSV** – Komunikace	Metoda – referát
- popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- vývoj, vývin a systém živočichů – prvoci		
- popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- žahavci		
- porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity	- ploštěnci a hlísti		
- podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla	- měkkýši		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě			
- popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě	- kroužkovci		
- dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	- členovci - pavoukovci, korýši, hmyz	**ENV** – Ekosystémy	
- pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	- ostnokožci		
- aplikuje praktické metody	- praktické metody poznávání	**OSV** – Rozvoj schopností	Metody – laboratorní cvičení,

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé neživé přírody	přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbářové položky, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	poznávání	práce ve skupinách

5.13.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák vysvětlí význam a zásady třídění organismů - zná jednotlivé taxonomické jednotky	- třídění organizmů		
- pozná vybrané zástupce - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	- rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - strunatci – podkmen obratlovci	**OSV** – Komunikace	- zopakovat třídění bezobratlých - na konci sekundy umí vybrané organizmy rozlišit podle základních znaků a umí je zařadit do taxonomických skupin Metoda – referát
- pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby	- třídy – kruhoústí - paryby -ryby	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zamořené vodní plochy, ekologické havárie)	GEO – rozšíření organizmů, migrace DEJ – rybníkářství v Čechách

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka			
- pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí	- obojživelníci	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
- pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích - zná význam plazů v potravním řetězci	- plazi		
- chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) – přizpůsobení prostředí - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků	- ptáci	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (péče o ptactvo, domácí chov ptactva)	Metoda – skupinová práce
- vysvětlí vývoj rostlin	- vývoj rostlin, přechod rostlin na souši		
- dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty	- rostliny výtrusné - mechorosty - kapraďorosty – plavuně přesličky, kapradiny	**ENV** – Ekosystémy (rostliny – producenti potravní řetězec) **OSV** – Rozvoj schopností poznávání	Metoda – práce ve skupinách

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - popíše stavbu těla mechu - pozná vybrané zástupce - zná význam mechorostů - v přírodě - popíše stavbu těla kapraďorostů - pozná vybrané zástupce - zná vývojový význam kapraďorostů - vysvětlí rozmnožování kapraďorostů	- fyziologie rostlin		
- zná význam jednotlivých rostlinných pletiv - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin - zná základní typy rozmnožování rostlin	- stavba rostlinného těla - fyziologie rostlin		
- podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany - dokáže určit vybrané zástupce dřevin	- nahosemenné rostliny - ekosystém les - význam rostlin a jejich ochrana - fyziologie rostlin	**ENV** – Ekosystémy (význam lesa, ochrana lesů)	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- vysvětlí rozmnožování jehličnanů			
- vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit - vysvětlí význam lučních porostů - zná příklady a využití kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - zná příklady exotických rostlin - zná příklady léčivých rostlin	- krytosemenné rostliny - ekosystém louka - význam rostlin a jejich ochrana	**EGS** – Objevujeme Evropu a svět (hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje) **ENV** – Ekosystémy (umělé ekosystémy, zásahy člověka)	
- aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé neživé přírody	- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbářové položky, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů		

5.13.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák popíše stavbu těla savců a jejich základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a	- savci	**EGS** – Objevujeme Evropu a svět (ohrožené druhy, nezákonný lov) **ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (chov	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
správně roztřídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek apod.) - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému		domácích savců)	
- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí vysvětlit vývoj člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	- vývoj člověka	**MUV** – Etnický původ (rasy, národnostní menšiny) – Tolerance k odlišnostem	DEJ – vývoj člověka GEO
- žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	- buňky, tkáně, orgány		
- zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - dovede pojmenovat základní kosti a svaly - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	- soustava opěrná a svalová nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy		TEV – význam posilování a udržování kondice CHE – aerobní procesy, oxidace
- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii - umí pojmenovat a popsat části	- energie - trávicí soustava - nemoci, úrazy a prevence	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá (hladomor, problémy třetího světa, přístup k pitné vodě)	CHE – cukry, tuky, bílkoviny FYZ – zákon zachování energie, přeměna energie

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
trávicí soustavy a zná jejich funkci - zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy. - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - zná příčiny nemocí dýchací soustavy, prevence, zásady první pomoci	- dýchací soustava - nemoci, úrazy a prevence	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (znečištění ovzduší, exhalace) **MED** – Fungování a vliv médií ve společnosti (stav ovzduší, varování špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství)	CHE – oxidy, spalování
- zná stavbu a funkci vylučovací soustavy - zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci - zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	- soustava vylučovací - nemoci, úrazy a prevence - soustava kožní nemoci, úrazy a prevence	**ENV** – Základní podmínky života (pitný režim, ochrana vodních zdrojů, udržitelný rozvoj)	Důraz na prevenci rakoviny kůže FYZ – záření
- zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka o zná návykové látky a jejich nebezpečí	- člověk a zdraví - životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka		
- vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- dědičnost a proměnlivost organizmů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - prostředí a jeho vliv na člověka,	**ENV** – Lidské aktivity (geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úprava genomu)	CHE – nukleové kyseliny

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná pojem gen, křížení, genové inženýrství	jeho proměnlivost a zdraví		
- umí vysvětlit role členů komunity a umí uvést příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu - chápe vztahy tělesného, duševního a sociálního zdraví	- jedinec, přátelství, rodina, skupina, kolektiv, role účastníků - základní lidské potřeby: živočišné, společenské		VOB
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím	- člověk a zdraví - složky zdravého životního stylu		TEV
- umí posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost - dovede vyjádřit vlastní názor k problematice zdraví a diskutovat o něm	- osobní vztah ke složkám životního stylu, stres - manipulativní reklama - vliv jednotlivých složek životního stylu na chování jedince k sobě, blízkým a okolí - psychohygiena		
- umí dát do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a snaží se uplatňovat zdravé stravovací návyky - dokáže uplatňovat osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti	- zdravá strava a její složení - strava ve vztahu k zdravotnímu stavu - vazba, prohloubení a rozšíření učiva vybraných tělních soustav - civilizační choroby		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
s veškerými chorobami, umí se svěřit se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledat lékařskou pomoc			
- dokáže dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek, dokáže uplatnit sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy	- návykové látky škodlivé zdraví		

5.13.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - zná stavu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci	- tělní tekutiny - oběhová soustava - nemoci, úrazy a prevence	**ENV** – Základní podmínky života (pitný režim, ochrana vodních zdrojů, udržitelný rozvoj)	
- dokáže optimálně reagovat na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - umí přijímat odpovědnost za bezpečné sexuální chování	- reprodukce, věkové zvláštnosti mužského a ženského pohlaví - sexualita a odpovědnost v partnerských vztazích		
- umí popsat stavu a funkci mužské	- pohlavní soustava	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života	- rozmnožování člověka nemoci a prevence - vývoj jedince	(pandemie AIDS)	
- zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a jejich význam - zná příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	- nervová soustava - vyšší nervová činnost - hygiena duševní činnosti nemoci, úrazy a prevence - smyslové orgány - nemoci, úrazy a prevence - žlázy s vnitřní sekrecí nemoci a prevence		Důraz na prevenci onemocnění a zranění
- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	- Země – vznik a stavba		GEO – planeta Země, stavba
- rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty a zná význam některých důležitých nerostů (rudy)	- nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování vzorků - principy krystalografie		CHE – chemické vzorce, značky prvků, rozpustnost

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin			
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů včetně geologického oběhu hornin a vody - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických dějů - popíše druhy zvětrávání	- vnější a vnitřní geologické procesy – příčina a důsledky		GEO – vznik pohoří, pohoří ve světě a v ČR CHE – působení vody ve vápencích
- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	- půdy – složení, vlastnosti a význam půdy, její hospodářský význam, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace		
- popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - zná geologický vývoj na území České republiky	- vývoj zemské kůry a organizmů na Zemi - geologický vývoj a stavby území ČR – Český masiv, Karpaty - podnebí a počasí ve vztahu k životu		
- orientuje se v základních ekologických pojmech (populace, společenstvo, ekosystém) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - vysvětlí podstatu jednoduchých	- organizmy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organizmy, mezi organizmy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce,	**ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (aktivní přístup k ochraně životního prostředí)	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů	rovnováha v ekosystému		
- sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry	- ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení	**ENV** – Základní podmínky (života principy udržitelného rozvoje) **EGS** – Objevujeme Evropu a svět (spolupráce v otázkách životního prostředí, ochrana přírodního a kulturního bohatství)	

5.14 Učební osnovy předmětu Informatika (ITK)

5.14.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

5.14.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.14.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět je zařazen do prvních čtyř ročníků osmiletého studia s jednohodinovou týdenní dotací. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem šestnácti žáků.

5.14.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k systematickému zpracovávání a vyhodnocování informací, k uvědomění si významového jádra sdělení.

Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyžadujeme od žáků střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření.
- Podporujeme v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé.

Kompetence sociální a personální

- Nabádáme žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám.

5.14.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.14.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Úvod - žák zná hlavní části počítačové sestavy - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - seznamuje se s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci	- hlavní části počítačové sestavy - přihlašování, popis systému, e-mail, web - služby a IS: služby intranetu, rozvrhy a suplování - další školní technika v oblasti ICT - scanner, tiskárny - školní řád a legislativa ČR dotýkající se oblasti ICT	**MED** – Vnímání autora mediálních sdělení	
Práce se soubory - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- operační systém - soubor, složka, název souboru - označování více objektů		
Základy služeb internetu - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení - využívá prostředky e-mailové komunikace a zvládá navigaci a vyhledávání na webových stránkách	- e-mail – tělo, přílohy, adresy, bezpečnost - webová stránka – prvky, navigace (odkazy), formuláře, adresa	**MED** – Fungování a vliv médií ve společnosti, stavba mediálních sdělení **OSV** – Sociální rozvoj - komunikace	
Malování a základy grafiky ve Wordu - zpracovává a vytváří informace v grafické formě při využití grafického editoru - uplatňuje typografická a estetická pravidla při práci s textem i obrázky	- základní pojmy počítačové grafiky - práce s grafickým editorem	**OSV** – Osobnostní rozvoj - kreativita	ESV
Práce s myší a klávesnicí, základy práce s	- psaní na klávesnici		CJL

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
dokumenty - pracuje s textem a obrázkem v textovém procesoru	- základní úpravy textu - odstavce, zarovnání a řádkování, vzhled, typ, řez a barva písma, podtržení - pohyb po dokumentu, označování textu do bloku - iniciála, symbol - grafika		

5.14.3.2 Sekunda osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Fungování PC - žák vysvětlí význam jednotlivých součástí počítače a základní principy fungování	- komponenty počítače: procesor, vnitřní a vnější paměti, vstupní a výstupní zařízení, obrazovka - běh počítače – programy a jejich vykonávání, přerušení		
Grafika - zpracovává a vytváří informace v grafické formě při využití grafických editorů - uplatňuje typografická a estetická pravidla při práci s textem i obrázky	- základní pojmy počítačové grafiky - jednoduchá práce s grafickým editorem	**MED** – Tvorba mediálního sdělení **OSV** – Osobnostní rozvoj – Kreativita	ESV
Textový procesor - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém procesoru - ovládá základní práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými procesory - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- formátování písma, typografická pravidla - formátování odstavce – zarovnání, odsazení, řádkování, mezery, vazby - záhlaví, zápatí, čísla stránek a vzhled stránky - odrážky a číslování - vkládání tabulek	**OSV** – Morální rozvoj – Řešení problémů	CJL
Internet - využívá prostředky e-mailové komunikace a	- vyhledávání - přenos dat a obrázků z internetu do	**MED** – Kritické čtení a vnímání mediálních	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
zvládá navigaci a vyhledávání na webových stránkách - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, mapy, vzdělávání, zábava	počítače a jejich úprava - oblíbené položky	sdělení	

5.14.3.3 Tercie osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Struktura dokumentu - žák rozumí struktuře dokumentu, rozpoznává objektový model a vlastnosti jednotlivých objektů	- struktura dokumentu - odstavce, tabulky, úseky stejným písmem, obrázky, jejich atributy		CJL
Základy psaní všemi deseti - užívá desetiprstovou metodu psaní na klávesnici	- základy prstokladu pro ovládání klávesnice naslepo - vliv počítačů na obsluhu a okolí, eliminace negativních vlivů práce na počítači	**MED** – Stavba mediálních sdělení	
Tabulkový kalkulátor - používá tabulkový kalkulátor ke zpracování dat a k prezentaci výsledků formou grafů	- organizace dat v sešitu – listy, řádky, sloupce, buňky - úprava formátu a datového typu v buňce - vzorec, základní matematické, statistické funkce - tvorba grafů na základě existujících dat, typy grafů a jejich úprava		MAT
Grafika - zpracovává a vytváří informace v grafické formě při využití grafických editorů - uplatňuje typografická a estetická pravidla při práci s textem i obrázky	- základní pojmy počítačové grafiky - práce s grafickým editorem		ESV

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Prezentace - ovládá práci s programem na tvorbu prezentaci - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě - pracuje s informacemi eticky a v souladu s platnými zákony	- základy práce s programem pro tvorbu prezentace - vytváření prezentace na zvolená témata	**MED** – Tvorba mediálního sdělení, vnímání autora mediálních sdělení	CJL ESV
Textový procesor - ovládá základy práce s textovými i tabulkovými procesory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- tabulátory - vyhledávání a nahrazování textu		
Internet - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - interpretuje vztah mediálních sdělení a reality	- připojení a ochrana - využívání internetu v jiných předmětech - intranet	**MED** – Kritické čtení a vnímání med. sdělení, interpretace vztahu med. sdělení a reality	

5.14.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Tabulkový procesor - žák používá tabulkový procesor ke zpracování dat a k prezentaci výsledků formou grafů	- vzorec, adresace relativní a absolutní, matematické, statistické a logické funkce - tvorba, úprava a změna formátu mřížky, datové řady grafů - fitry - řazení podle abecedy, hodnot - řady	**OSV** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MAT Laboratorní práce z FYZ
Základy psaní všemi deseti - užívá desetiprstovou metodu psaní na klávesnici	- prstoklad pro ovládání klávesnice naslepo		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Textový procesor - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- styly - šablony		MAT Laboratorní práce z FYZ
Bezpečnost dat a OS - rozumí významu operačního systému, ovládá základní nástroje pro práci s daty a jejich bezpečné uchování - rozumí problematice počítačových virů, zná základní zásady bezpečnosti a obrany proti virové infekci	- zálohování dat - základní členění virů, způsoby zanesení infekce, způsoby ochrany znalostmi a pomocí speciálního software		
Prezentace - ovládá práci s programem na tvorbu prezentaci - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě - pracuje s informacemi v souladu s platnými zákony	- základy práce s programem pro tvorbu prezentace - vytváření prezentace na zvolená témata - předvedení prezentace s komentářem	**MED** – Tvorba mediálního sdělení **OSV** – Komunikace	
Internet - kriticky čte a vnímá mediálních sdělení - interpretuje vztah mediálních sdělení a reality	- internetové bankovnictví a další a možnosti Internetu - využívání Internetu v jiných předmětech		

5.15 Učební osnovy předmětu Hudební výchova (HUV)

5.15.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova

5.15.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.15.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit.

Jedním z cílů je chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace. V hodinách hudební výchovy žáky vedeme získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, a k pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností. Výuka přispívá k rozvoji žákovy celkové hudebnosti.

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Jde zejména o:

- skupinové vyučování
- samostatnou práci
- kolektivní práci
- a krátkodobé projekty.

Předmět je vyučován v primě – kvartě jednu hodinu týdně.

5.15.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací,
- k používání odborné terminologie,
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- a k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.

- Stanovujeme žákům dílčí vzdělávací cíle v souladu s celkovými cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke správným způsobům řešení problémů.
- S chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence komunikativní

- Zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat.
- Zajímáme se o náměty a názory žáků.

Kompetence sociální a personální

- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

- Vytváříme prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění.
- Vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence pracovní

- Vyžadujeme dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů.

5.15.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.15.3.1 Prima osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu, zpívá dle dispozic intonačně a rytmicky v jednohlase a vícehlase	**Vokální činnost** - Zpěv písní dle výběru a zaměření učitele a žáka - Lidové písně a folklor u nás, folklorní oblasti, druhy lid. písní - Jednohlas i vícehlas (tercie, zvláštnosti sexty, kánon), mateník, rytmické	**OSV** – Hudba jako prostředek komunikace **MUV** – Kulturní diferenciace	CJL – nářečí VYV – kroje, lidová architektura

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	**Instrumentální činnost** - Hra na hudební nástroje, Orffovy nástroje, uplatnění žáků ZUŠ, doprovod písní na základě zákl. harmonie	**OSV** – Rozvoj schopností, kreativita, mezilidské vztahy	
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Poslechová činnost** - Odraz lidové písně v díle českých skladatelů (Martinů, Janáček, Novák, Dvořák, Smetana) i v soudobé hudbě (Javory, Čechomor, Lapčíková) - Partitura	**ENV** – Citlivý přístup ke kulturnímu dědictví, vztah člověka k prostředí	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky, chápe jejich význam, k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku, rozpozná některé tance různých stylových období	**Poslechová a hudebně pohybová činnost** - Hudební formy - píseň a její historický vývoj, písňová forma - variace, rondo - hudba a tanec - hudba a slovo (melodram, scénická hudba) - hudba na jevišti (opera, opereta, muzikál) - Hudební teorie - Vlastnosti tónu, harmonie, melodie, rytmus, posuvky, stupnice, tónina - Hudební nástroje - Rozdělení do skupin	**MED** – Schopnost hodnotit uměleckou produkci, vnímání mediálního sdělení **ENV** – Vnímání estetického prostředí	DEJ – návaznost na světové dějiny a historie písně MAT (geometrie) – variace, obměny TEV – pohyb, tanec VYV – obměna obrazců CJL – melodram, Osvobozené divadlo

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	- nástroje strunné (smyčcové)		

5.15.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák uplatňuje pěvecké dovednosti, realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů	**Vokální činnost** - Zpěv písní - jednohlas, vícehlas, kánon o lidském hlase, pěvecké hlasy, sbory - Vánoce (koledy naše i světové)	**OSV** – Seberealizace, komunikace, psychohygiena **MUV** – Písně jiných národů, kulturní tradice, multikulturalita **EGS** – Jsme Evropané	BIO – hlasové ústrojí Cizí jazyk - text koled
- zařadí na základě schopností a vědomostí slyšenou hudbu do stylového období, orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudební prostředky a sémantické prvky	**Poslechová činnost** - Polyfonie a homofonie - Kánon, fuga, koncert, symfonie, sonáta, sonátová forma, symfonická báseň, duchovní a světská hudba, kantáta a oratorium - Charakterická období a skladatelé spojení s jednotlivými hudebními formami - Artificiální a nonartificiální hudba	**MED** – Vliv médií na kulturu a společnost	DEJ – dějiny v návaznosti na jednotlivá období v hudbě VYV – návaznost na slohy
- vytváří a volí jednoduché doprovody, využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	**Instrumentální a hudebně pohybová činnost** - Hudební nástroje – dechové žesťové a dřevěné - Doprovod písní – Orffovy nástroje a další (kytara, klavír,	**OSV** – Kreativita, kooperace	

	flétna… dle možností žáků) - Hudebně pohybové hry		

5.15.3.3 TERCIE OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- žák dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně - umí použít k doprovodu jednoduché nástroje - zná pojem akord - zná jednoduché kytarové akordy - rozliší durovou a mollovou stupnici - umí zazpívat lidový dvojhlas - seznámí se s charakteristickými prvky džezové hudby - umí přesně rytmicky zazpívat vybrané písně	**Vokální činnosti** - hlasová a rytmická cvičení - intervaly - rytm. výcvik s oporou hud. nástroje - zpěv lidových i umělých písní (Horo, horo, vysoká jsi; Ej vandrovali hudci, Nezacházej slunko, Řekni, kde ty kytky jsou, Stín katedrál) - transpozice vzestupné a sestupné řady tónů (stupnic) - akord - příklady v lidové tvorbě - divadla malých forem - Semafor – Šlitr, Suchý (Klementajn, Honky tonky blues, Jó, to jsem ještě žil) - Osvobozené divadlo – J. Ježek (Klobouk ve křoví, David a Goliáš)	**ENV** – Citlivý přístup k přírodě, láska k místu, kde bydlím,… **MUV** – Tradice a rozmanitost kultur **EGS** – Vnímání evropské a světové kultury	CJL
- rozliší základní vlastnosti tónu - sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou - umí pojmenovat vybrané hudební	**Poslechové činnosti** - poslech různých hud. žánrů, srovnávání, postihování chrakteristických rozdílů		CJL, DEJ, VYV

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
formy - seznámí se s vybranými skladbami L. Janáčka a B. Martinů	G. Gershwin – Rhapsody In Blue S. Joplin – The Entertainer – ragtime suita Klasicismus – znaky J. Haydn – kvarteto W. A. Mozart – Kl. koncert Romantismus – Chopin, Liszt, Čajkovskij, Schubert - A. Dvořák - symfonická tvorba - Z. Fibich – melodram Vodník, Poem **Ruská hudba – Čajkovskij** Český romantismus – Smetana – Má vlast Česká mše vánoční – J. J. Ryba A. Michna z Otradovic **Česká hudba 20. století** - L. Janáček, B. Martinů		
- tvoří jednoduché doprovody - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova - umí podle individuálních dispozic vytleskat obtížnější rytmus	**Instrumentální činnosti** - Projekt k příležitosti vánočních oslav: pásmo reprodukované hudby, koled, vlastní instrumentální tvorby - Výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem - Pochod pro bicí - píseň Život je jen náhoda	**OSV** – Umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů **MUV** – Původ různých stylů	CJL, DEJ, VYV

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
	- ragtime – synkopický rytmus - swing, boogie woogie, blues		
- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy	**Hudebně pohybové činnosti** Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku. - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie - polka, valčík, mazurka, jive, cha-cha - dramatizace v hud. projektu k příležitosti Vánoc		

5.15.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích - zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti - podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně	**Vokální činnosti** **Opakování učiva z předchozích ročníků** - opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus Výběr písní období: středověk: Hospodine, pomiluj ny, Ktož jsú boží bojovníci gregoriánský chorál – Veni domine (B. Basiková) renesance: práce s písní Viva la musica (tříhlasý kánon), Fuga	**OSV** – Zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování Samostatné a odpovědné řešení problémů **MUV** – Tradice a rozmanitost kultur	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
písně různých žánrů	trium vocum baroko: J. S. Bach – Blaženost má klasicismus: J. Haydn – Intervaly, Beethoven – Óda na radost romantismus: F. Schubert – Pstruh, Verdi – sbor Židů z opery Nabucco Hudební žánry 20. století: vážná hudba: B. Martinů – Rozmarýn, L. Janáček – Ej, mamko jazz: J. Ježek – Klobouk ve křoví, Ezop a brabenec, G. Gershwin – Summertime divadla malých forem: Suchý a Šlitr – Pramínek vlasů, Krajina posedlá tmou country: Montgomery, Všichni jsou už v Mexiku bluegrass – Panenka (Křesťan) česká trampská píseň: Rosa na kolejích, Ascalona folk: Když mě brali za vojáka, pop a rock: Stín katedrál, Co je na tom tak zlého		
- při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - postihuje hudebně výrazové prostředky	**Poslechové činnosti** - hudba období pravěku - Egypt, Řecko, Řím - hudba období středověku:		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- spojuje poslech s pohybovou činností	duchovní hudba, gregoriánský chorál, mše, madrigal (Thomas Tallis, G. de Machaut) - baroko – hlavní znaky, formy, představitelé (opak.) - advent – Vánoce, význam lidových tradic, J. J. Ryba – Česká mše vánoční - klasicismus – znaky, formy, představitelé – symf. tvorba, komorní, vokální (Haydn, Beethoven, Mozart) - český klasicismus: J. Mysliveček, F. X. Brixi, Stamicové, A. Rejcha, česká hud. emigrace - romantismus: Chopin, Schuman, Schubert, Grieg, Brahms, Čajkovskij - český romantismus: Smetana, Dvořák, Fibich - hud. směry 20. století: oleatorika, seriální hudba, konkrétní, počítačová, čtvrttónová: Janáček, Martinů, Hába, Stravinskij, Debussy, Orff		
- postihuje hudební výrazové prostředky - spojuje poslech s instrumentální	**Instrumentální a pohybové činnosti** Prolínají do vokálních i		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
nebo pohybovou činností - rozpozná hud. nástroje, jejich výrazové možnosti	poslechových činností během celého školního roku. - hudební výrazové prostředky - hudební nástroje historické a současné		

5.16 Učební osnovy předmětu Výtvarná výchova (VYV)

5.16.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

5.16.2. Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je obor, který dává příležitost tvůrčím procesem přispět ke kvalitě vlastního života. Umožňuje žákům jiné než racionální poznání světa. Nalézá vazby mezi jednotlivými druhy umění a zprostředkovává široké nazírání na historii a společnost.

Užším napojením na hudební výchovu přispěje k originálnímu sebevyjádření a hlubšímu porozumění uměleckému dílu. Tvůrčím způsobem kombinuje vnímání, tvorbu a interpretaci, rozvíjí cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici, invenci a používá vizuálně-obrazné prostředky.

Rozvíjí celistvě průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Výtvarná výchova integruje vybrané tematické okruhy Multikulturní, Mediální, Environmentální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech

5.16.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět má v primě a sekundě dvouhodinovou časovou dotaci, v tercii a kvartě jednohodinovou. Výuka probíhá ve třech speciálně vybavených učebnách, v počítačové učebně, v galeriích, v muzeu, v zahradě školy, v plenéru. Pracuje se ve skupinách do maximálního počtu dvaceti žáků.

Výuka je plánována formou jednotlivých výtvarných cvičení nebo krátkodobých dvou až třítýdenních celků a při výuce žáků v tercii a kvartě také formou dlouhodobých projektů. Důležitou složkou je externí výuka v galerii, kde nám prostor a vybavení umožňují informace teoretické použít přímo k výtvarné a animační činnosti.

V primě a sekundě je výuka zaměřena na hru a experiment, na poznávání jednotlivých výtvarných technik a osvojování základů výtvarné řeči. Témata jsou volena tak, aby žáci mohli být motivováni hrou, pohádkou, povídkou, lidovou slovesností, ilustracemi dětských knih. Nejčastěji se pracuje formou kratších projektů, které rozvíjí a kombinují výtvarné techniky, variují zvolené téma z různých pohledů. Důraz je kladen na rozvoj tvořivosti, sebedůvěry a spolupráce. Exkurze do galerií jsou vybírány s ohledem na věkovou skupinu žáků.

Výuka výtvarné výchovy propojená s hudební výchovou, literaturou a dějinami kultury povede žáky k pochopení sounáležitostí naší kultury a jejich napojení na vývoj dějin společnosti. Důraz je kladen na rozvoj schopností tvůrčí komunikace (přednes, zpěv) a výtvarné realizace

záměru (plán, tvorba). Cílem je spolupráce umělecky zaměřených oborů. Při realizaci mezioborového projektu jsou ujasňovány mezilidské vztahy a možnosti spolupráce.

V tercii je výuka výtvarné výchovy zaměřena na zpracování materiálů a prostorovou tvorbu, která vede od návrhu přes výtvarně zvládnutý technický postup k reálnému výrobku.

V kvartě je důraz kladen na kresbu a volnou grafiku což vyústí v samostatný projekt Užitá grafika. S tím souvisí posilování schopnosti soustředění, zaujetí a zodpovědnosti za vlastní tvůrčí práci. Cílem je rozvoj rozhodovacích schopností při samostatném řešení problémů.

Předmět je koncipován jako výchovný. Osobnostní a sociální rozvoj žáka prolíná složkou motivační, procesem tvorby a je brán na zřetel při hodnocení prací. Důležitý je rozvoj kreativity, sebepoznání, sebepojetí a praktické etiky. Na vhodných tématech a během průběhu spolupráce jsou ujasňovány mezilidské vztahy, vztah člověka k přírodě, kulturnímu dědictví i mediální tvorbě.

5.16.2.2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova. Výuka je realizována převážně aktivními metodami práce, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytvoření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům úkoly natolik podnětné, aby vedly k jejich trvalému zájmu o tvořivou činnost.
- Při výuce dějin umění prohlubujeme schopnost nahlížet na společnost komplexně ve všech kulturních souvislostech.
- Na návštěvy výstav připravujeme žáky tak, aby i v budoucnu pocítili potřebu se v této oblasti vzdělávat, správně orientovat a uvědoměle ji hodnotit.

Kompetence k řešení problémů

- V průběhu práce upozorňujeme na různé možnosti k dosažení cíle, ale necháme žáky samostatně organizovat vlastní činnost, hledat způsob řešení, volit správnou variantu.
- Nabízíme dostatek technického materiálu, ale ponecháme žákům prostor k výběru, který je schopen při řešení zadaného úkolu obhájit.

Kompetence komunikativní

- Motivujeme žáky literární ukázkou, výkladem, dialogem, diskuzí, exkurzí, besedou tak, aby žák před započetím vlastní tvořivé činnosti dovedl srozumitelně formulovat svůj záměr, aby při kolektivní práci uměl vyslechnout alternativní názor, ten akceptovat nebo kultivovaně vyvrátit.

- V průběhu tvorby komunikujeme s žáky individuálně a pozitivním hodnocením posilujeme jejich sebevědomí.
- Při společném rozboru prací rozvíjíme schopnost vyjádření vlastního názoru a schopnost rozpoznat a ocenit originalitu výtvarného projevu.

Kompetence sociální a personální

- Při práci v týmu podporujeme u žáků respekt k jinému názoru a ke zkušenostem druhých lidí.
- Dbáme na to, aby kvalitu společné práce ovlivňovala pozitivní atmosféra.
- Aktivně pomáháme žákům při tvorbě, abychom podporovali jejich zdravou snahu prosadit vlastní názor při kolektivních formách práce.
- Zohledňujeme různorodost povah, schopností a možností každého jednotlivce.
- Při hodnocení umožňujeme žákům zažít úspěch a pocit sebedůvěry a sebeúcty.
- Do vyučování zařazujeme cestu artefiletiky, jako výchovně – vzdělávací koncepci založenou na postupech povzbuzujících duševní síly.

Kompetence občanské

- Při kolektivní práci určíme pravidla a dbáme na jejich plnění při současném prohlubování vědomí práv a povinností žáků ve vyučovacím procesu.
- Organizujeme veřejné výstavy prací našich žáků a podporujeme v nich zájem účastnit se na prezentaci školy.
- Při teoretické části výuky projevujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům a směřujeme žáky ke ctění a ochraně našich kulturně – historických tradic.

Kompetence pracovní

- Systematicky vedeme žáky k práci tvořivé, klidné, soustředěné, uvědomělé, cílené.
- Vlastním příkladem vytváříme u žáků pozitivní vztah k manuální činnosti.
- Oceňujeme zachování správného postupu a kvalitu práce.
- Zabezpečujeme dodržování hygienických pravidel při práci s materiálem.

5.16.3 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH

5.16.3.1 PRIMA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky: možnosti**
- Žák zobrazuje a zaznamenává svoji vizuální zkušenost kresbou.	- hry s kreslířskými nástroji a materiály - práce tužkou, rudkou nebo uhlem	**OSV** – Porozumění sobě samému a druhým	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
- Uplatňuje osobitý přístup k realitě. - Umí pojmenovat a kombinovat výtvarné prvky.	- uplatnění pastelu - kresba linií, přepis ploch a objemů - kresba suchou nebo mokrou stopou	-rozvoj poznávání - kreativita	
- Zobrazuje a zaznamenává svoji vizuální zkušenost malbou. - Parafrázuje viděné. - Nachází vztahy mezi barvami.	- hra s barvou, experimentování - základy teorie barev uložení barev v barevném kruhu barvy teplé, studené, vedlejší, komplementární - malba pastelem, temperou nebo kvaší - míchání a vrstvení barev, valérování	**OSV** – Rozvoj schopnosti smyslového vnímání, schopnosti vidět věci jinak - kreativita - sebepoznání **ENV** – Vztah člověka k přírodě	
- Zvládá přípravné grafické techniky. - Stylizuje vizuální skutečnost. - Vhodně rozvrhne motiv na ploše.	- přípravné grafické techniky - hry s otisky, tisk ze šablon - pozitivní a negativní linie nebo plochy - vyvažování ploch - grafický rytmus	**OSV** – Řešení problémů - rozhodovací dovednosti - komunikace - kreativita	rytá kresba gumotisk odkrývací technika protisk
- Umí spojit svoji prostorovou představu s prací v materiálu. - Materiál zpracovává. - Rozvíjí kombinačně – konstruktivní myšlení.	- modelování v keramickém pojetí - hra s materiálem a objevování jeho možností - tvarování materiálu - formování a deformování - mačkání, trhání, vrstvení, lepení - využití plastických kvalit materiálu	**OSV** – Kreativita - originalita - poznávání lidí **ENV** – Lidské aktivity - životní prostředí	
- Pozná soudobé výtvarné postupy a pochopí jejich provázání s moderním výtvarným projevem.	- činnosti inspirované soudobým výtvarným uměním - koláž, muchláž - akční tvorba v přírodě - návštěva výstavy - ilustrace knihy	**OSV** – Kreativita - kooperace - řešení problémů - kompetice **MED** – Práce v týmu - fungování médií a vliv	keramická hlína papír přírodniny

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
	- videoprogram, animovaný film - výtvarná práce doplněná textem	na společnost	
- Interpretuje umělecká vyjádření současnosti a minulosti a uvědoměle je zařazuje do historických souvislostí.	- výtvarné činnosti inspirované významnými epochami dějin umění - motivační využití umění pravěku, starověku, antické kultury, slohu románského, gotického, nebo renesance k znovuobjevování, nebo parafrázím děl těchto období	**OSV** – Poznávání **EGS** – Evropa a svět nás zajímá – kořeny a zdroje evropské civilizace – evropská kulturní historie - místa a artefakty - zvyky a tradice **MUV** – Vztahy mezi kulturami	Věstonická Venuše ornamentem zdobená keramika pyramida sedm divů světa architektonický prvek antiky šikmá věž v Pise okna Chrámu sv. Víta Petr Parléř

5.16.3.2 SEKUNDA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
- Žák využívá zkušeností získaných smyslovým vnímáním a poznáním k zaznamenávání reality, představ a fantazijních obrazů kresbou. - Umí kombinovat výtvarné prvky a hledat jejich vztahy.	- kresba tradičními i netradičními materiály - experiment se stopou nástroje - zkoumání kresebných možností - kresba motivovaná skutečností - kresba z představy - kresba kombinovaná s jinými technikami	**OSV** – Poznávání - sebepoznání - hodnocení a hodnoty	
- Užívá zkušeností získaných smyslovým vnímáním a poznáním k zaznamenání reality, představ a fantazijních obrazů malbou.	- malba temperou - uplatnění pastelu - rozšiřování palety odstínů - barevná harmonie, kontrast - psychologické působení barev - výrazové vlastnosti barev - kompozice barevně rovnovážná - uplatnění barevného akcentu	**OSV** – Kreativita - dovednosti pro pozitivní naladění mysli **ENV** – Základní podmínky života	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
- Ovládá vybrané grafické techniky, stylizuje, rozumí výtvarné zkratce, uplatňuje kompoziční pravidla, vhodně rozvrhne motiv na ploše.	- tisk z výšky a jeho principy - linoryt nebo tisk z koláže - stopa grafického nástroje - negativ, pozitiv - vyváženost a kontrastní vztahy v kompozici - experimentování a práce s textem	**OSV** – Rozvoj poznávání - řešení problémů – kooperace **MUV** – Vlastní kulturní zakotvení	linoryt tisk z koláže
- Získá další zkušenosti v plastické a prostorové tvorbě. - Rozvíjí kombinační, konstruktivní a abstraktní myšlení.	- modelování v keramickém pojetí - získání potřebných modelačních dovedností - prostorové vytváření v sochařském pojetí - hledání tvaru - hledání tvarovacích možností v netradičních materiálech	**OSV** – Organizace vlastního času - regulace vlastního jednání, prožívání, vůle	keramická hlína papírová hmota technický materiál
- Ovládá vybrané výtvarné soudobé postupy a chápe jejich souvislost s vývojem moderního výtvarného umění.	- činnosti inspirované soudobým výtvarným uměním - frotáž, asambláž - materiálový dokument - akční tvorba v přírodě - návštěva výstavy a její reflexe v animaci - videoprogram	**OSV** – Kreativita – originalita - sebepojetí, tělo a psychika **ENV** – Vztah člověka k přírodě - životní styl - aktuální ekologický problém **MUV** – Vztahy mezi kulturami – odlišnost lidí	
- Interpretuje umělecké vyjádření současnosti a minulosti a uvědoměle je zařazuje do historických souvislostí.	- výtvarné činnosti inspirované významnými epochami dějin umění - *motivační využití umění od počátku křesťanství do období 19. století	**OSV** – Poznávání **EGS** – Evropa a svět nás zajímá - místa a artefakty - zvyky a tradice - kořeny a zdroje	iluminace vitráž zámky české renesance Leonardo da Vinci rudolfínská astrologie

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
		evropské civilizace - evropská kulturní historie **MUV** – Vlastní kulturní zakotvení - vzájemné obohacování	mapa hvězdné oblohy Jan Brokoff – sousoší generace ND naivní malířství – H. Rousseau

* Vybrané kapitoly cyklicky doplňují a rozšiřují učivo primy. Učivo je probíráno v motivační části hodiny řízeným rozhovorem, opakováním učiva z dějepisu a geografie, videoprogramem nebo vyhledáváním na internetu.

5.16.3.3 Tercie osmiletého gymnázia

V tercii je výtvarná výchova zaměřena na splnění tří cílů:

1. Navazuje na rozvoj tvořivých aktivit osvojených v primě a sekundě.
2. Výtvarná výchova plní program daný vzdělávací oblastí Člověk a svět práce. Zaměřuje se na zpracování technického materiálu.
3. VYV při tematickém napojení na HUV a literaturu zpracovává vybrané historické období formou projektu.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
ad 1 – Žák dokáže vizuálně obrazným vyjádřením tvořivě zaznamenat zkušenosti získané poznáním a smyslovým vnímáním. Výtvarně přepíše představu. - Osobitě vyjádří skutečnost. Používá výtvarný jazyk a jeho vyjadřovací prostředky.	- linie, tvar, textura, objem - světlo, pohyb, časový průběh - uspořádání výtvarných prvků - vztahy ve statické a dynamické kompozici - psychologické účinky barvy - vyjádření emocí, pocitů, nálad - kombinuje, srovnává, experimentuje - videoprogram - návštěva výstavy a její verbální reflexe	**OSV** – Kreativita - originalita - schopnost vidět věci a děje jinak - pozitivní naladění mysli - předcházení stresům - uvolnění, relaxace - praktická etika	
ad 2 – Tvořivě pracuje s technickým materiálem a dodržuje technologickou kázeň. - Řeší technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních	- návrhová kresba pro realizaci v jiném materiálu - zkoumání vlastností materiálu - variabilní řešení problému - technické informace	**OSV** – Kreativita - originalita - organizace vlastního času - sebekontrola,	vlákna, textil kov, drát špejle, přírodniny umělá hmota kámen

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
nástrojů a nářadí. - Organizuje a plánuje svoji činnost. - Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci.	- technologické postupy - organizace práce - kompoziční myšlení - prostorová orientace - návrh konstrukčních prvků - sestavení modelu podle plánu - výtvarný objekt, stabil, mobil - obhájení záměru a postupu	sebeovládání - pracovní vůle - podpora, pomoc - pozorování, sdělování - zvládání soutěže a konkurence - individuální a sociální dovednosti pro spolupráci	sádra pórobeton průmyslový odpad
ad 3 – Multioborový projekt inspirovaný hudbou, literaturou, dějinami kultury a soudobými kulturními projevy. - Spojuje a rozvíjí myšlenkové asociace mezi vzdělávacími obory vzdělávací oblasti UMĚNÍ A KULTURA. - Vybranou kulturně – historickou etapu vývoje společnosti zkoumá a zpracovává z hlediska literárního, hudebního a výtvarného.	- tvorba scénáře doplněného hudbou, písní - tvorba oděvů (kostýmů) od návrhu po realizaci - tělové umění – body art - tvorba doplňující literární pásmo, divadelní představení nebo, živý obraz' výtvarně zpracovanou scénou - prezentace ve školním nebo jiném prostředí - zvolení výstupu – videoprogram, fotografie, článek do časopisu	**OSV** – Seberegulace - kreativita - mezilidské vztahy - komunikace - přispívá k rozvoji citlivých a tvořivých mezilidských vztahů - pohled na svět očima druhého – empatie - podpora, respekt - vztahy ve skupině - řeč těla, zvuků, předmětů, prostředí vytvářeného člověkem, řeč skutků - asertivní a pozitivní komunikace **EGS** – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a	spolupráce učitelů a žáků **mezioborová spolupráce** HUV, DEJ, CJL práce jednotlivců i skupin historické prvky ozvláštněné soudobými a naopak ztvárnění okolního prostředí

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
		tradice **MUV** – vlastní kulturní zakotvení -vztahy mezi kulturami	

5.16.3.4 KVARTA OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Žák zpracovává samostatně zvolené téma (např. Člověk, Kniha, Pohled z okna).

Práce je organizována jako dlouhodobý projekt.

Žák sám řídí vlastní činnost. Mění techniky i úhel pohledu na zpracovávané téma.

Cílem je samotná realizace, uplatnění subjektivity i prezentace výsledku tvorby.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
- Žák uplatňuje výtvarné prostředky na základě dosavadních zkušeností. - Zná výtvarný jazyk. - Využívá kresebných i malířských technik a výtvarných materiálů k řešení vlastního tvůrčího záměru.	- studijní kresba, přezvětšení - abstraktní malba - grafická technika monotyp nebo tisk z hloubky užitá grafika - písmo jako výtvarný prvek - reliéf nebo asambláž - koláž nebo mozaika - akumulace nebo sbírka - experimentování se soudobými materiály - počítačová grafika	**OSV** – Kreativita – originalita, citlivost, tvořivost - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - seberealizace, sebekontrola, organizace vlastního času - hledání pomoci při potížích - dovednosti pro učení chyby při poznávání - sdělování verbální i neverbální - řešení konfliktů	samostatná práce práce ve skupinách

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky: možnosti
		ENV – Ekosystémy - lidské aktivity	
- Podílí se na činnostech, které vedou k prezentaci výsledků tvorby. - Chápe svůj i umělecký výtvarný projev jako prostředek komunikace.	- návštěva výstavy a její výtvarná reflexe - ověřování komunikačního účinku výtvarného umění - instalační činnost při organizování školní výstavy - prezentace práce na internetu - poznávání mezioborových vztahů v oblasti umění a kultury	**MED** – Tvorba mediálního sdělení, jeho kritické čtení a vnímání **OSV** – Přispívá k utváření mezilidských vztahů, utváří dovednosti pro spolupráci, rozvíjí komunikaci	využití internetu, filmu, fotografie využití odborné literatury, výtvarných časopisů, katalogů
- Je informován o významných výtvarných směrech a akcích, které se objevily v průběhu 20. století. - Pochopí symboliku expresivního projevu, její metaforičnost, rozpozná varianty významů.	- fauvismus, kubismus, futurismus - expresionismus, dadaismus, surrealismus - abstrakce, op art, kinetické umění - akční malba, nová figurace - konceptuální umění - počítačová grafika	**OSV** – Formuje dovednosti pro učení **EGS** – Evropa a svět nás zajímá - místa a artefakty - evropská kulturní historie **MUV** – Sociokulturní rozdíly - vlastní kulturní zakotvení	

5.17 Učební osnovy předmětu Tělesná výchova (TEV)

5.17.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova a Výchova ke zdraví

5.17.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.17.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova má hodinovou dotaci v primě a sekundě 3 hodiny týdně, v tercii a kvartě 2 hodiny týdně.
Obsahuje vzdělávací obory Tělesná výchova a Výchova ke zdraví. Výuka probíhá 2x týdně ve skupinách odděleně pro chlapce a dívky. Součástí výuky primy a sekundy je navíc vždy 1x za 14 dní dvouhodinový blok plavání. V Sekundě žáci absolvují 5 - 6 denní lyžařský kurz zaměřený na sjezdové lyžování nebo jízdu na snowboardu.
Výuka se realizuje ve školní sportovní hale, školním hřišti, atletickém stadionu, plaveckém stadionu nebo běžeckých tratích v lese – vše v bezprostředním okolí školy.
Turnaje, sportovní soutěže a odpolední zájmové kroužky organizuje **Školní sportovní klub**, který je otevřen všem žákům gymnázia.
Patříme mezi nejaktivnější školy z hlediska účastí na nejrůznějších sportovních turnajích pořádaných v okrese, kraji i republice.
Každý rok pořádáme školní turnaje ve florbalu, přehazované a badmintonu a chodíme bruslit.
Předmět tělesná výchova si klade tyto cíle:
- kompenzovat jednostrannou zátěž způsobenou pobytem ve škole
- vést žáky k aktivnímu pohybu a zdravému životnímu stylu
- vést žáky k pochopení významu zdraví jako důležité životní hodnoty
- rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti přiměřeně věku
- rozvíjet morálně volní vlastnosti a myšlenku fair play
- zapojovat žáky do sportovního dění nejen jejich přímou účastí, ale i organizací sportovních událostí nebo dokumentární a zpravodajskou činností
- naučit žáky být osobně odpovědný za respektování domluvených pravidel

Tělesnou výchovou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova od rozvoje osobnosti, utváření mezilidských vztahů, přes řešení problémů, rozhodování, komunikaci, spolupráci a zdravé soupeření po morální rozvoj.

5.17.2.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- Učíme žáky plánovat, organizovat a řídit vlastní učení.
- Požadujeme užívání osvojeného sportovního názvosloví.
- Hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.
- Stanovujeme dílčí vzdělávací cíle.
- Dodáváme žákům sebedůvěru.
- Sledujeme pokrok žáků.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky vnímat nejrůznější problémové situace a plánovat způsob řešení problémů.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů.
- Vyžadujeme od žáků, aby si uvědomovali zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotili.
- Pomáháme vytvářet problémové situace.
- Ukazujeme žákům cestu ke správnému řešení.
- Vedeme žáky ke správným způsobům řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky vyjádřit kultivovaně své myšlenky a názory.
- Vysvětlujeme jim pravidla diskuze a způsoby, jak se do ní zapojit.
- Vyžadujeme dodržování pravidel diskuze a slušného chování.
- Vytváříme situace, při kterých mohou žáci spolupracovat.

Kompetence sociální a personální

- Necháváme žáky podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a příjemné atmosféry.
- Snažíme se vytvářet v žácích pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch a budovat sebedůvěru.
- Požadujeme dodržování dohodnutých pravidel.

Kompetence občanská

- Vyžadujeme, aby žáci respektovali názory ostatních.
- Podporujeme žáky v zapojování se do sportovních aktivit.

- Vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
- Umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.
- Dbáme na to, aby žáci ovládali základní postupy první pomoci.
- Vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.
- Teoreticky i s využitím praktických příkladů učíme žáky základním pravidlům silničního provozu s ohledem na vlastní bezpečnost i bezpečnost dalších účastníků silničního provozu.
- Dbáme na to, aby si žáci osvojovali v konkrétních situacích úctu ke zdraví, k odpovědnému chování a ohleduplnosti k ostatním nejen v rámci silničního provozu.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.
- Podporujeme soutěživost i týmovou práci při pohybových aktivitách.
- Připravujeme žáky na možnost budoucího získání řidičského oprávnění vštěpováním zásad bezpečného chování v silničním provozu a orientací v něm.

5.17.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

Prima až kvarta osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník	Průřezová témata, poznámky, mezipředmětové vztahy:
Činnosti ovlivňující zdraví: - žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - duševní hygiena Zdravý způsob života a péče o zdraví - denní režim - otužování	P – K	Učivo je zařazováno do všech ročníků s přihlédnutím k věku žáků a v návaznosti na zařazené pohybové aktivity. Do tělesné výchovy je zčásti integrován obor **Výchova ke zdraví**, který vhodně doplňuje praktické pohybové činnosti. Hloubka učiva zdravotní tělesné výchovy je dána zdravotním

- předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost			oslabením žáků konkrétní cvičební skupiny.
Zdravotní tělesná výchova - žák uplatňuje odpovídající vytrvalost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Zdravotně orientovaná zdatnost, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - testy - kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení - posilovací cvičení - nevhodná cvičení - prevence oslabení - regenerace organismu Pravidla bezpečnosti a hygieny		**OSV** - Osobnostní rozvoj: - sebepoznání a sebepojetí - psychohygiena
Výchova ke zdraví - žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeba hodnotou zdraví - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje		P – K	**OSV** - Sociální rozvoj: - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace

z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc, dokáže adekvátně zareagovat v případě, že je svědkem dopravní nehody (přivolat pomoc, s dopomocí poskytnout základní předlékařskou pomoc)	Základy první pomoci		
- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu - chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách - dodržuje povinnosti spolujezdce v autě i v prostředcích hromadné dopravy (opatřených bezpečnostními prvky – poutání během jízdy) - posoudí situaci v silničním provozu z pohledu různých aktérů, dokáže pojmenovat konkrétní zásady bezpečného jednání - rozlišuje základní dopravní značky a dokáže svými slovy vysvětlit jejich význam - ovládá prvky bezpečného jednání cyklisty a dokáže je správně uplatnit v silničním provozu během školních akcí - orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům provozu, zná pravidla jízdy na cyklostezce	Zásady bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu - Pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce - Povinnosti spolujezdce v osobním automobilu a cestujícího v hromadné dopravě - Dopravní značky a jejich význam - Výbava jízdního kola a cyklisty, technika jízdy na kole v silničním provozu i v přírodě - Bezpečné překonání křižovatky, křižovatka řízená policistou - Krizové situace a jejich řešení, přivolání pomoci, základy poskytnutí předlékařské pomoci	P – K	Teoretická průprava vč. následného přezkoušení získaných znalostí probíhá vždy na začátku školního roku (úvodní hodiny věnované bezpečnostnímu školení) a před školními akcemi (zimní a letní výcvikový kurz, školní akce mimo budovu školy). Praktické dovednosti žáci získávají během pravidelných cest mimo budovu školy na sportoviště v rámci TEV (budova školy je v centru města, cesta je vždy s doprovodem vyučujícího) a na školních akcích (součástí

- předchází nebezpečí s ohledem na sebe a ostatní účastníky silničního provozu (dokáže vysvětlit v modelové situaci) **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:** - žák zvládá osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů a dokáže je aplikovat ve hře, soutěži - zná základní postupy rozvoje pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost konkrétní skupině sportujících	Rozvoj pohybových schopností - posilovací a protahovací cvičení - cvičení na rozvoj rychlosti - cvičení na rozvoj vytrvalosti Pohybové hry Gymnastika - dopomoc a názvosloví - kotouly - modifikace, vazby - stoje na rukou a hlavě - přemet stranou - rovnovážné polohy a postoje - sestava z osvojených prvků - přeskoky přes kozu - skoky z trampolínky Estetické a kondiční cvičení s hudbou - tance, aerobik Úpoly - přetahy, přetlaky, pády - základy sebeobrany	P – K	jsou vždy instruktážní filmy i nácvik – u letního kurzu vč, jízdy na kole). **OSV** - Osobnostní rozvoj: - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita - seberegulace a sebeorganizace **OSV** - Sociální rozvoj: - komunikace - kooperace a kompetice **OSV** - Morální rozvoj: - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika Hloubka a náplň učiva se může výrazně lišit v závislosti na tom, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu

- žák usiluje o zlepšení všech plaveckých stylů - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí plaveckého bazénu, koupaliště a přilehlých prostor	Atletika - atletická abeceda - sprinty 60 – 100 – 200 - 400m - vytrvalostní běhy 800 - 1500 m - běhy v terénu - skok do dálky nebo výšky - hod kriketovým míčkem Sportovní hry - přehazovaná, ringo, vybíjená, volejbal, basketbal, florbal, fotbal, házená, frisbeeball - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - průpravné hry - hra se zjednodušenými pravidly a s menším počtem hráčů - pravidla Turistika Plavání - adaptace na vodní prostředí - dýchání do vody, splývání, šlapání vody, potápění - technika plaveckých způsobů - startovní skok - záchrana tonoucího - kondiční plavání - hry a soutěže ve vodě	P – K P – S	V návaznosti na FYZ: znalosti žáků o pohybu těles, působení a skládání sil

- žák respektuje zásady bezpečnosti při lyžování a snowboardingu a pravidla bezpečného pohybu na sjezdových tratích - projevuje odpovědné chování na sjezdových tratích, na vleku, řídí se pokyny správce areálu, horské služby i instruktorů - zvládá podle svých předpokladů a možností techniku lyžování, snowboardingu	Lyžování a snowboardingu - výzbroj, výstroj, údržba, nošení lyží - pravidla bezpečného chování, nebezpečí na horách - historie lyžování - základní postoj, obraty, pády, bruslení, odšlapování - brzdění a zastavování - jízda na vleku - základní smýkaný oblouk - navazovaný oblouk, řezaný oblouk, modifikovaný oblouk, carvingový oblouk - klasická technika běhu na lyžích, bruslení	S	Žák si volí výuku na lyžích nebo snowboardu.
Činnosti podporující pohybové učení: - žák užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisu, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-fair play jednání, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Komunikace v TV - názvosloví, gesta, signály, povely a vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Sportovní výzbroj a výstroj - funkčnost, výběr, ošetřování Historie a současnost sportu - olympismus - úspěchy našeho sportu - významní sportovci a soutěže	P – K	**OSV** - Sociální rozvoj: - komunikace V návaznosti na DEJ: znalosti žáků o olympijských hrách

- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží, závodů Zásady jednání a chování v různém prostředí a v různých činnostech, fair play jednání Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování		

5.18 Učební osnovy předmětu Laboratorní technika (LTE)

5.18.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Chemie

5.18.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.18.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět Laboratorní technika svým vzdělávacím obsahem vhodně doplňuje a zároveň mnoha kapitolami přímo navazuje na učivo předmětu biologie, fyziky, matematiky a částečně i geografie a je praktickým úvodem pro současně budoucí výuku chemie. Předmět vyváženou měrou seznamuje žáky s jevy a zákonitostmi živé a neživé hmoty a pomáhá objasňovat některé záhady a taje přírody.

Dosahování kvalitních znalostí a vědomostí je docilováno samostatnou i skupinovou činností žáků s důrazem na pozorování, přemýšlení, hledání shod a rozdílů mezi teorií a praktickými poznatky. K lepšímu osvojení a pochopení učiva slouží demonstrační pokusy, které jsou často zařazovány v průběhu laboratorních prací a vhodně doplňují probírané učivo.

Do předmětu je začleněno průřezové téma **Environmentální výchova**.

Učivo je organizováno v sekundě ve dvou vyučovacích hodinách jednou za dva týdny. Žáci se seznámí s bezpečností práce v laboratoři a měli by si osvojit nejzákladnější dovednosti práce s laboratorní technikou a běžně používaným materiálem.

5.18.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu Laboratorní technika:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k rozeznání anorganických a organických materiálů, samostatnému pozorování a jednoduchým chemickým pokusům
- společně s žáky výsledky porovnáváme, kriticky posuzujeme z různých pohledů a nalézáme mezi nimi případné souvislosti
- učíme je vyhledávat a třídit informace o přírodních i syntetických látkách, jejich vlastnostech a provedených reakcích
- seznamujeme je s novými chemickými pojmy, znaky a symboly, porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

- při zkoumání látek vedeme žáky k uplatňování znalostí z přírodovědných předmětů
- v laboratoři umožňujeme žákům samostatně pozorovat a porovnávat chemické a fyzikální vlastnosti chemických látek, aby žák uměl získané poznatky správně zaznamenat
- učíme žáky operovat s obecně užívanými chemickými termíny

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách
- učíme je vyhledávat informace vhodné k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- s vyučujícího řešit předložené problémy, využívat obecné metody badatelské práce
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni předvídat vlastnosti chemických látek na základě jejich původu
- rozebíráme s žáky problémy, vyplývající z nadměrného používání chemických látek v běžném životě a vedeme je k zamyšlení, jak mohou sami přispět ke snižování obsahu chemikálií v přírodě
- umožňujeme žákům pracovat s odbornou literaturou a internetem a učíme je získávat z nich potřebné informace pro řešení úkolů

Kompetence komunikativní

- připravujeme žáky k formulaci a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém směru, výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- rozebíráme s žáky různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů, podněcujeme je k reakcím a tvořivému rozvoji
- využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro realizaci kvalitní a účinné komunikace žáků s okolním světem
- učíme žáky využívat moderní informační a komunikační prostředky při vypracovávání projektů z oblasti přírodních věd

Kompetence sociální a personální

- při řešení týmových projektů a experimentální práci vedeme žáky k pochopení potřeby efektivně spolupracovat s druhými, podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívání k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnutí pomoci, přispívání k diskuzi v týmu, respektování různých hledisek
- v laboratoři navozujeme situace, ve kterých žáci spolupracují ve skupinách a při řešení úkolů si musí efektivně rozdělovat práci

Kompetence občanské

- učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- vedeme je k rozpoznání poškození lidského organismu chemickými látkami nebo používanými pomůckami a poskytnutí první pomoci postiženému
- vysvětlujeme základní ekologické souvislosti a požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických problémů a vysvětlujeme jim, jak mohou sami přispět ke zlepšení životního prostředí v okolí svého domova, obce či kraje
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- upozorňujeme žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně chemikálie (zejména běžně prodávané látky hořlavé, toxické, zdraví škodlivé a žíravé), pomůcky a vybavení laboratoře, dodržovat pravidla bezpečné práce s používáním osobních ochranných pomůcek při práci s nebezpečnými látkami, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři
- vytváříme laboratorní úlohy, při kterých více skupin žáků zkoumá různé vlastnosti neznámé látky, přičemž vzájemně porovnávají výsledky své práce.

5.18.3 Očekávané výstupy

5.18.3.1 Sekunda osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák rozezná a pojmenuje nejběžnější chemické sklo a pomůcky - zvládne správnou techniku nalévání kapalin, nabírání a nasypávání pevných látek, míchání a odměřován objemů kapalin pomocí odměrného válce a odměrné zkumavky - rozumí pojmům nenasycený a nasycený roztok, krystalizace	**Laboratorní technika**		**Laboratorní práce:** - Laboratorní řád a bezpečnost práce v laboratoři - Příprava nasyceného roztoku soli - Porovnání účinnosti filtrace přes různé filtrační přepážky - Filtrace a krystalizace soli z roztoku

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- sestaví aparaturu pro jednoduchou filtraci, zvládne techniku filtrace pomocí základních filtračních přepážek - ovládá práci s laboratorními předvážkami			
- osvojí si základy práce s lihovým a plynovým kahanem a zahřívání pevných látek pomocí kleští, zahřívání kapalin ve zkumavce - rozlišuje pojmy zahřívání a hoření látky, prakticky ověří podmínky pro hoření látek - prakticky ověří hořlavost vybraných materiálů - definuje různé druhy plamene - chápe princip hašení ohně - definuje pojem katalyzátor, chápe jeho funkci	**Teplo, hoření, hašení**	**ENV** – zplodiny hoření a jejich dopad na živé organismy a přírodu, katalyzátory v automobilech	**Laboratorní práce:** - Práce s plynovým kahanem. - Zahřívání a hoření kapalin a pevných látek - Kdy papír hoří? - Hoření cukru bez katalyzátoru a s katalyzátorem **Demonstrační pokus:** hasicí přístroj
- rozliší látky přírodní a syntetické, uvádí příklady - rozumí pojmu rozpustnost látky, prakticky ověří rozpustnosti některých látek v různých typech rozpouštědel - prakticky ověří acidobazický charakter roztoků běžných látek,	**Přírodní a syntetické látky a jejich vlastnosti**	**ENV** – odpady a možnosti jejich recyklace, skleníkové plyny	**Laboratorní práce:** - Rozpustnost látek - Stanovení křivky rozpustnosti - Látky kyselé, neutrální a zásadité - Oxid uhličitý a jeho vlastnosti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
dokáže určit pH pomocí indikátorového papírku - třídí běžně roztoky na kyselé, neutrální a zásadité - vyhledá a prakticky ověří některé vlastnosti oxidu uhličitého			
- seznámí se s principem používání droždí při přípravě potravin a prakticky ověří kynutí pekařského droždí při různých podmínkách - definuje pojem sublimace, prakticky provede izolaci kyseliny benzoové z přípravku Deko sublimací - uvádí a prakticky ověřuje vlastnosti cukrů - je schopen senzoricky rozlišit pojmy sladký, slaný, kyselý, zásaditý a hořký - senzoricky provede zhodnocení sladivosti jednotlivých cukrů	**Chemie běžného života**	**ENV** – potraviny, výživa pro zdraví	**Laboratorní práce:** - Kynutí droždí za různých podmínek - Co obsahuje Deko? - Vlastnosti cukrů a medu, inverze sacharosy teplem. Sladivost cukrů - Sacharidy – pokus faraonovi hadi
- vybere vhodnou lokalitu pro sběr vzorků - samostatně odebírá vzorky vod v terénu, vzorky označuje a uchová pro laboratorní zpracování	**Práce v terénu**	**ENV** – životní prostředí ve Zlíně a jeho okolí	**Laboratorní práce:** - Porovnání základních ukazatelů čistoty vody z různých lokalit a zdrojů - Filtrace a destilace v přírodních

Očekávané výstupy:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
- rozlišuje pojmy destilovaná, pitná, užitková a odpadní voda - prakticky aplikuje separační metody filtrace a destilace pro použití v terénu			podmínkách **Demonstrační pokus:** destilace, ověření vlastností destilované směsi a destilátu
- zváží výběr tématu, navrhne formu zpracování projektu - vyhledává informace potřebné pro zpracování projektu z různých zdrojů - dokáže graficky znázornit a zapsat výsledky své práce - dokáže vytvořený projekt prezentovat před ostatními	**Tvorba projektu**	**ENV –** člověk a životní prostředí, ochrana životního prostředí	Tvorba skupinových projektů na zvolené téma

5.19 Učební osnovy předmětu Biologická a chemická praktika (BCP)

5.19.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Biologie, chemie

5.19.2. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.19.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět biologická a chemická praktika svým vzdělávacím obsahem vhodně doplňuje a zároveň mnoha kapitolami přímo navazuje na učivo předmětu biologie, fyziky, matematiky a částečně i geografie a je praktickým úvodem pro současně začínající výuku chemie. Předmět vyváženou měrou seznamuje žáky s jevy a zákonitostmi živé a neživé hmoty a pomáhá objasňovat vybraná tajemství přírody.

Dosahování kvalitních znalostí a vědomostí je docilováno samostatnou i skupinovou činností žáků s důrazem na pozorování, přemýšlení, hledání shod a rozdílů mezi teorií a praktickými poznatky. K lepšímu osvojení a pochopení učiva slouží demonstrační pokusy, které jsou často zařazovány v průběhu laboratorních prací a v biologii i chemii vhodně doplňují probírané učivo.

Do předmětu je začleněno průřezové téma **Environmentální výchova**.

Učivo je organizováno v tercii ve dvou vyučovacích hodinách pro chemii a ve dvou vyučovacích hodinách pro biologii, předměty se střídají po týdnu. Žáci se seznámí s bezpečností práce v laboratoři a měli by si osvojit dovednosti práce s laboratorní technikou a běžně používaným materiálem.

5.19.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu biologická a chemická praktika.

Kompetence k učení

- učíme žáky rozpoznat rozdíl mezi anorganickým a organickým materiálem, samostatně pozorovat a provádět jednoduché chemické a biologické pokusy, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat z různých pohledů a nalézat mezi nimi případné souvislosti
- vyhledává a třídí informace o přírodninách, jejich vlastnostech a provedených reakcích
- seznamujeme je s novými chemickými pojmy, znaky a symboly, vedeme k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- při zkoumání látek umožňujeme žákům uplatňovat znalosti z přírodovědných předmětů
- v laboratoři vedeme žáky k samostatnému porovnávání chemických a fyzikálních vlastností látek, získané poznatky je učí správně zaznamenat
- učíme žáky operovat s obecně užívanými chemickými a biologickými termíny

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznání problémové situace ve škole i mimo ni, pochopení problému, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách
- pomáháme jim při vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- řešíme s nimi zadané úkoly s využitím obecných metod badatelské práce
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni předvídat vlastnosti chemických látek na základě jejich původu
- rozebíráme s žáky problémy, vyplývající z nadměrného používání chemických látek v běžném životě a vedeme je k zamyšlení, jak mohou sami přispět ke snižování obsahu chemikálií v přírodě
- umožňujeme žákům pracovat s odbornou literaturou a internetem a učíme je získávat z nich potřebné informace pro řešení úkolů

Kompetence komunikativní

- dbáme na formulace žáků a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- pracujeme s porozuměním různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlením o nich, reakcím na ně a tvořivému využití
- učíme žáky využívat moderní informační a komunikační prostředky při vypracovávání projektů z oblasti přírodních věd

Kompetence sociální a personální

- při řešení týmových projektů a experimentální práci rozvíjíme u žáků potřebu efektivně spolupracovat s druhými, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, přispívat k diskuzi v týmu, respektovat různá hlediska
- v laboratoři navozujeme situace, ve kterých žáci spolupracují ve skupinách a při řešení úkolů si musí efektivně rozdělovat práci

Kompetence občanské

- učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- rozpoznat poškození lidského organismu chemickými látkami nebo používanými pomůckami a poskytnout první pomoc postiženému
- chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických problémů a vysvětlujeme jim, jak mohou sami přispět ke zlepšení životního prostředí v okolí svého domova, obce či města
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- upozorňujeme žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami a biologickým materiálem

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně chemikálie (zejména běžně prodávané látky hořlavé, toxické, zdraví škodlivé a žíravé), pomůcky a vybavení laboratoře, dodržovat pravidla bezpečné práce s používáním osobních ochranných pomůcek při práci s nebezpečnými látkami, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři
- vytváříme laboratorní úlohy, při kterých více skupin žáků zkoumá různé vlastnosti neznámé látky, přičemž vzájemně porovnávají výsledky své práce.

5.19.3 Očekávané výstupy

5.19.3.1 Tercie – chemická část

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák rozezná a pojmenuje používané chemické sklo a pomůcky - zdokonaluje správnou	**Laboratorní technika**	**ENV** – látky nebezpečné pro životní prostředí a živé organismy	**Laboratorní práce:** - Laboratorní řád a bezpečnost práce v laboratoři, základy první pomoci v chemické laboratoři.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
techniku nalévání kapalin, nabírání a nasypávání pevných látek, míchání a odměřován objemů kapalin pomocí odměrného válce a odměrné zkumavky - osvojí si správný způsob odměřování objemů kapalin pomocí pipety, byrety a odměrné baňky - používá pojmy nenasycený a nasycený roztok, krystalizace - umí vypočítat složení a následně připravit roztok určité procentické koncentrace - sestaví jednodušší chemické aparatury - poskládá papírový filtr (jednoduchý a složený) pro filtraci roztoků - ovládá práci s laboratorními předvážkami, teploměry a dalšími jednoduchými přístroji - seznámí se se základními piktogramy pro označování nebezpečných látek			Označování nebezpečných látek piktogramy. - Práce s kahanem, ohýbání skla, výroba skleněných kapátek - Odměřování objemu kapalin, porovnání přesnosti odměrného skla - Porovnání účinnosti filtrace přes jednoduchý a složený filtrační papír
- porozumí základům elektrolýzy, rozliší katodu a anodu, sestaví jednoduchou aparaturu pro elektrolýzu	**Přírodní a syntetické látky a jejich vlastnosti**	**ENV** – skleníkové plyny - plasty jako odpad, recyklace plastů - voda jako základ života	**Laboratorní práce:** - Elektrolýza vody a roztoku soli - Příprava kyslíku a vodíku a ověření jejich vlastností

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- připraví pomocí elektrolýzy některé prvky a ověří jejich vlastnosti - připraví běžné plyny rozkladem sloučenin nebo reakcí různých sloučenin, ověří vlastnosti plynů - chápe význam vody pro život na Zemi a vidí smysl ve správném hospodaření s vodou - osvojí si význam pojmu adsorpce a využití adsorpce v různých odvětvích - prakticky ověří obsah vody v některých látkách - rozlišuje druhy vod, uvádí souvislosti mezi obsahem minerálů ve vodě a jejími vlastnostmi a využitím - prakticky ověří vznik vodního kamene při používání tvrdé vody a jeho odstranění - rozumí pojmu syntetická látka, plast, pryž - uvádí základní vlastnosti a použití syntetických polymerů a pryže - rozumí pojmům kyselina, zásada, pH a acidobazický indikátor			- Příprava a vlastnosti oxidu uhličitého - Voda měkká a tvrdá. Voda v přírodninách a potravinách - Limonáda nebo cola? (adsorpce) - Ověření vlastností syntetických polymerů a pryže - Polymerní látky – příprava slizu - Příprava a použití acidobazického indikátoru z červeného zelí, červené řepy apod. - Chromatografie barviv lentilek a fixů **Demonstrační pokus:** létající plechovka **Exkurze:** podle aktuálních možností např. ČOV, úpravna vody, výroba plastů…

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- prakticky připraví přírodní acidobazický indikátor a pomocí něj ověří charakter běžných látek (potraviny, kosmetika…) - chápe základní princip chromatografického dělení látek - pomocí chromatografie prakticky oddělí potravinářská a syntetická barviva			
- definuje hlavní složky potravy (sacharidy, tuky, bílkoviny), uvádí jejich význam pro výživu člověka a ví, ve kterých potravinách jsou zastoupeny - uvádí rozdíl mezi jednoduchými a složenými sacharidy, zná jejich potravinové zdroje - uvádí a prakticky ověřuje oxidačně – redukční vlastnosti cukrů - prakticky připraví škrob a ověří jeho vlastnosti - ověří prakticky podmínky denaturace bílkovin - zvládne techniku zahřívání pomocí vodní lázně - seznámí se s využitím chemie v kriminalistice, uvádí	**Chemie běžného života**	**ENV** – potraviny, výživa pro zdraví - potravinová pyramida, skladba jídelníčku, „éčka“ v potravinách	**Laboratorní práce:** - Sacharidy – důkazové reakce - Škrob – příprava a vlastnosti, bramborová tiskátka - Denaturace bílkovin - Chemik detektivem - Tajné písmo **Demonstrační pokus:** Hořící písmo

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
příklady a možnosti			
- vybere vhodnou lokalitu pro sběr vzorků - samostatně odebírá vzorky půdy a vod v terénu, vzorky označuje a uchová pro laboratorní zpracování - samostatně sbírá přírodní materiál pro stanovení obsahu vody - ovládá práci s přenosným pH-metrem	**Práce v terénu**	**ENV** – životní prostředí ve Zlíně a jeho okolí	**Laboratorní práce:** - Porovnání základních ukazatelů čistoty vody a půdy z různých lokalit a zdrojů
- zváží výběr tématu, navrhne formu zpracování projektu - vyhledává informace potřebné pro zpracování projektu z různých zdrojů - dokáže graficky znázornit a zapsat výsledky své práce - dokáže vytvořený projekt prezentovat před ostatními a obhájit své výsledky při diskusi	**Tvorba projektu**	**ENV –** člověk a životní prostředí, ochrana životního prostředí	Tvorba skupinových projektů na zvolené téma

5.19.3.2 TERCIE – BIOLOGICKÁ ČÁST

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- žák zvládá základy mikroskopování - ovládá práci s lupou a preparačními nástroji	- Biologická technika (mikroskopická technika – trvalé a dočasné preparáty)	**ENV** **OSV**	Metody: laboratorní cvičení

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
- dovede zhotovit dočasný preparát - osvojí si základní techniky pozorování - dokáže klasifikovat organismy - umí zařadit organismus podle klíče - umí pracovat s informacemi - osvojí si a používá odborné názvy - umí zobecnit pojmy, učivo - dovede provést morfologická srovnání druhů	- Poznávání přírodnin (živých a neživých) - Anatomie a morfologie organismů, ekologické vztahy organismů k prostředí - Biogeografie – ZOO Lešná	**ENV** **ENV**	terénní výuka

5.20 Učební osnovy předmětu Digitální technologie (DTE)

5.20.1 Zařazení předmětu podle struktury RVP ZV

Vzdělávací oblast: Informační technologie
Vzdělávací obor: Informatika

5.20.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

5.20.2.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět je zařazen do studia kvarty osmiletého studia, kde je přidělena dvouhodinová dotace. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem studentů 16.

5.20.2.2 Výchovně-vzdělávací strategie

V následujících oddílech popisujeme výchovné a vzdělávací postupy, směřující k utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím předmětu:

Kompetence k učení

- - Vedeme žáky k systematickému zpracovávání, vyhodnocování a třídění informací, k uvědomění si významového jádra sdělení.
- - Představujeme žákům internet jako zdroj informací různé kvality. Motivujeme k vyhledávání a ověřování relevantních informací.
- - Umožňujeme žákům aplikovat teoretické zásady pro tvorbu a úpravu textů, tabulek, prezentací – na úlohách z jiných předmětů (utváříme vědomí mezipředmětových souvislostí).
- - Klademe důraz na význam výpočetní techniky a digitálních technologií ve všech oblastech života.

Kompetence k řešení problémů

- - Podněcujeme v žácích snahu o samostatné vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení a vytrvalému nalezení konečných řešení problémů.
- - Motivujeme žáky k tvořivému využívání softwarových i hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce.

Kompetence komunikativní

- - Vyžadujeme od žáků střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření.
- - Podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

- - Zadáváme zpracování projektů, které žáci následně prezentují a obhajují.

Kompetence sociální a personální

- - Nabádáme žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám.
- - Upozorňujeme na možný nevhodný obsah informací vyskytujících se na internetu. Nabádáme žáky, aby k těmto informacím přijali odpovědný a etický přístup.

Kompetence občanská

- - Vedeme žáky k respektování autorských práv.

Kompetence k podnikavosti

- - Klademe důraz na šetrnou práci s výpočetní technikou.
- - Žák využívá znalosti a zkušenosti získané vzděláním v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

5.20.3 Očekávané výstupy v jednotlivých ročnících

5.20.3.1 Kvinta osmiletého gymnázia

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Fotografie Žák chápe základní pojmy v oblasti fotografování: • Chápe pojmy jako clona, ISO, expozice • Rozumí základním režimům fotoaparátu • Zdokonaluje základní techniky focení • Zvládá tvorbu panoramatických a 360° fotografií	• Základní pojmy • Tvorba fotografie • Základní nastavení fotoaparátu • Programy pro tvorbu 360° fotografií		
Audio • Zvládá pořídit a editovat zvukovou nahrávku • Umí mixovat, střihat, upravovat jednotlivé zvukové stopy. • Výslednou nahrávku umí žák exportovat do MP3.	• Tvorba a editace zvuku • Efekty • Zvukové formáty		
Video Žák rozumí základním parametrům videokamery/mobilu • Zvládá pořídit audiovizuální	• Tvorba a zpracování videa • Jednoduchá editace videa • Orientace v programu		

Očekávané výstupy:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
nahrávku za různých podmínek • Je schopen sestříhat a editovat nahrávku • Doplnění videa o další objekty • Rozumí výstupním formátům videa			
Programování Cílem je objasnění základních principů a zásad tvorby algoritmů • Žák rozeznává jednoduché příkazové bloky • Zvládá poskládat pomocí příkazových bloků jednoduché programy • Je schopen vytvářen jednoduché aplikace a hry • Programování robotů	• Základy algoritmizace • Orientace v programu • Základní bloky příkazů		
Geografické systémy • Vyhledávání dle souřadnic • Využívání Google Street View • Zvládá využití služeb jako Gmaps Pedometer, Google Planimeter	Práce s geografickými informačními systémy		

6. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žákovské činnosti je důležitým předpokladem pro vytvoření **zpětné vazby**, která žákům poskytne informace o průběhu a výsledcích jejich vzdělávání. Tato reflexe vlastní činnosti je nutným předpokladem úspěšného studia. Usilujeme o to, aby známka nebyla konečnou „cílovou metou", ale **ukazatelem na cestě k dosažení cílů**, které si žáci stanoví pro své učení i pro další život. Pozitivní hodnocení je jim pak povzbuzením v činnosti, oceněním výsledků i motivací pro další práci. Negativní hodnocení slouží ke korekci nežádoucích jevů, upozornění na chyby v práci a k posílení kázně.

Obecně se při hodnocení výsledků a chování žáků řídíme těmito zásadami:

- Stanovujeme a vysvětlujeme **jasná kritéria pro hodnocení**, s nimiž se mohou seznámit všichni účastníci výchovně-vzdělávacího procesu (**obecné zásady hodnocení** na GJŠ Zlín tvoří **součást ŠVP a Školního řádu**, dále jsou v podrobné verzi **pro jednotlivé předměty** uveřejněny v aktuální podobě pro daný školní rok jako **příloha č. 2 Školního řádu pro gymnázium** a vyučující s nimi žáky prokazatelně seznámí v jednotlivých předmětech vždy na začátku školního roku).
- Hodnotíme **individuální výsledky i chování každého žáka** bez srovnávání s ostatními, vždy se snažíme postupovat adresně a korektně.
- Pravidelně (stanoveným způsobem) o prospěchu a chování žáků **informujeme jejich rodiče** (resp. zákonné zástupce).
- **Existují opravné prostředky**, s nimiž jsou žáci seznamováni, pro případ nesouhlasu žáka (nebo jeho zákonných zástupců) s hodnocením.

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka na Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Zlín vycházejí ze **Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání** (školského zákona) ve znění pozdějších předpisů, a dále se řídí zněním **Vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky**, a **Vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři**, ve znění pozdějších předpisů.

6.1 OBECNÉ ZÁSADY KLASIFIKACE

- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin – předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

• Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, **posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu**.

6.2 ZPŮSOB HODNOCENÍ A STUPNĚ KLASIFIKACE

6.2.1 PĚTISTUPŇOVÁ KLASIFIKACE A PŘEVOD NA SLOVNÍ HODNOCENÍ

Na Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Zlín je k hodnocení výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých povinných i nepovinných předmětech používána **následující pětistupňová klasifikace:**

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

Škola **převede klasifikaci** do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na jinou školu, **pokud tato slovní hodnocení požaduje** (podle § 69, odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. – Školský zákon, ve znění pozdějších předpisů).

6.2.2 KLASIFIKAČNÍ STUPEŇ A JEMU ODPOVÍDAJÍCÍ SLOVNÍ HODNOCENÍ

- **Stupeň 1 (výborný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně, nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez

podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat, v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby, v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky, v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný, v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky, v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky, v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.3 Hodnocení výsledků vzdělávání

6.3.1 Výklad stupňů hodnocení

- **Prospěl s vyznamenáním**: Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch horší než 1.50 a jeho chování je velmi dobré.

- **Prospěl**: Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný.
- **Neprospěl**: Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacího předmětu prospěch nedostatečný.
- **Nehodnocen**: Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci 1. pololetí ani v náhradním termínu.

6.3.2 Výpis z vysvědčení a vysvědčení

Za první pololetí se žákovi vydává výpis z vysvědčení, za druhé pololetí vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení nebo výpisu z vysvědčení je vyjádřeno klasifikací.

6.3.3 Nesouhlas s hodnocením žáka

Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka **pochybnosti o správnosti hodnocení** na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů od oznámení klasifikace, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení nebo výpisu z vysvědčení, **požádat ředitelku školy o přezkoumání hodnocení žáka**. Ředitelka školy nařídí komisionální přezkoušení žáka. **Komisionální přezkoušení** se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení týká **hodnocení chování** nebo **předmětů s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření, posoudí ředitelka, zda došlo k porušení pravidel pro hodnocení žáka**. Pokud **k porušení pravidel hodnocení nedošlo**, **potvrdí** ředitelka původní hodnocení, a to **nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti**.

6.4 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel **zejména těmito metodami, formami a prostředky:**

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- analýzou výsledků činnosti žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky školských poradenských zařízení, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními obtížemi a poruchami,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci.

6.5 KLASIFIKACE

6.5.1 KLASIFIKACE POVINNÝCH A NEPOVINNÝCH PŘEDMĚTŮ

Učitel je povinen vést soustavnou a průkaznou evidenci o každé klasifikaci žáka. Žáci jsou klasifikováni ve všech povinných a nepovinných předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě. Nedojde-li ke shodě, stanoví výsledný klasifikační stupeň ředitelka školy.

6.5.2 ZPŮSOB URČENÍ VÝSLEDNÉ KLASIFIKACE

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po celé klasifikační období. **Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období.**

6.5.3 NÁHRADNÍ TERMÍN KLASIFIKACE A NEHODNOCENÍ ŽÁKA V 1. POLOLETÍ

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín (**zkouška k doplnění klasifikace**), a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

6.5.4 NÁHRADNÍ TERMÍN KLASIFIKACE A NEHODNOCENÍ ŽÁKA VE 2. POLOLETÍ

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín (**zkouška k doplnění klasifikace**), a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě poslední ročník nižšího stupně osmiletého gymnázia.

6.5.5 KLASIFIKACE PŘEDMĚTU SPORTOVNÍ PŘÍPRAVA

Žáci kmenových sportů jsou klasifikováni svými trenéry ve spolupráci s vedoucím trenérem kmenového sportu a zástupcem ředitele pro sport **na základě:**

- docházky na tréninky
- dosažené výkonnosti
- účasti ve sportovních soutěžích

6.6 KOMISIONÁLNÍ ZKOUŠKY A ZKOUŠKY K DOPLNĚNÍ KLASIFIKACE

6.6.1 KOMISIONÁLNÍ ZKOUŠKY

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- koná-li **opravnou zkoušku**,
- požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální **přezkoušení z důvodu pochybnosti o správnosti hodnocení** do tří dnů od oficiálního informování o výsledné známce (od data vydání vysvědčení),
- pokud ředitelka školy nařídí komisionální **přezkoušení z důvodu porušení pravidel hodnocení** vyučujícím.

Komisionální zkoušku může žák v jednom dni skládat pouze jednu.

Komise pro komisionální zkoušky je tříčlenná. Její předsedou je člen vedení školy, zkoušející učitel a přísedící, který má aprobaci pro stejný nebo příbuzný vyučovací předmět. Členy komise jmenuje ředitelka školy. Pokud je ředitelka zároveň zkoušející, jmenuje předsedu komise Krajský úřad, odbor školství, mládeže a sportu. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda komise v den konání zkoušky.

6.6.2 OPRAVNÉ ZKOUŠKY

Žák, který **na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů**, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze dvou povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku, tzn. do konce srpna, v termínu stanoveném ředitelem školy.

Žák bude na vysvědčení hodnocen **takovou známku**, jaká odpovídá jeho **výkonu u opravné zkoušky**. **Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.**

Ze závažných důvodů může ředitelka školy stanovit náhradní termín opravné zkoušky tak, aby tato byla žákem nižšího stupně osmiletého gymnázia vykonána do 15. září následujícího školního roku a žákem čtyřletého gymnázia nebo vyššího stupně osmiletého gymnázia vykonána nejpozději do konce září následujícího školního roku. Žák nižšího stupně osmiletého gymnázia je do doby vykonání opravné zkoušky zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popř. znovu do posledního ročníku.

6.6.3 ZKOUŠKY K DOPLNĚNÍ KLASIFIKACE

Zkoušku k doplnění klasifikace koná žák pokud:

- **nesplnil** v daném pololetí **Podmínky pro hodnocení v předmětu**, s nimiž byl na začátku školního roku (nebo při přestupu současně se Školním řádem) prokazatelně seznámen.

V případě, že **nepřítomnost žáka překročí 25 % z celkového počtu hodin za pololetí z daného předmětu**, oznámí tuto skutečnost vyučující příslušného předmětu prostřednictvím třídního učitele ředitelce školy. Na základě podkladů **rozhodne ředitelka školy** o nehodnocení žáka a konání zkoušky k doplnění klasifikace. Stejně jako absence se **v předmětu TEV** se posuzují také hodiny, kdy byl žák **pasivně ve vyučování přítomen**, ale necvičil, a **neplnil tedy náplň předmětu stanovenou ŠVP**.

- ředitelka školy žákovi umožnila **doplnit si klasifikaci za ročník**, na který přerušil studium.

Forma zkoušky k doplnění klasifikace může být různá – vždy se však bude jednat **o doplnění chybějící podmínky ke klasifikaci** za pololetí. Pokud ředitelka povolí uzavření ročníku formou zkoušek k doplnění klasifikace ze všech vyučovaných předmětů v ročníku, **pak je rozsahem zkoušky učivo celého roku**.

Zkouška k doplnění klasifikace **není komisionální zkouškou**. Zkoušení probíhá za účasti **zkoušejícího** (učitel žáka v daném předmětu) **a přísedícího** (učitel s aprobací pro výuku téhož nebo příbuzného předmětu).

6.7 Klasifikace chování

6.7.1 Návrh klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka školy po projednání v pedagogické radě.

6.7.2 Kritéria klasifikace chování

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování uvedených ve Školním řádu pro gymnázium. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka a k okolnostem konkrétního případu porušení stanovených pravidel.

6.7.3 Postihování chování žáka mimo školu

Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody, lze přihlédnout k chování i mimo školu, zejm. jedná-li se o případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní.

6.7.4 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování (resp. slovní hodnocení)

- **Stupeň 1 (velmi dobré)**

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

- **Stupeň 2 (uspokojivé)**

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopustí se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

- **Stupeň 3 (méně uspokojivé)**

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v chování.

Do hodnocení chování žáka se promítají zejména

- pozdní příchody do školy
- neomluvené hodiny
- opakované neplnění studijních povinností a domácích úkolů
- pozdní omlouvání absence
- neoznámení předem známé absence třídnímu učiteli
- kouření, požívání alkoholu a návykových látek ve škole, na školních akcích, v okolí školy a v Domově mládeže

6.8 Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

6.8.1 Pochvala

Třídní učitel, ředitelka školy, zástupce Krajského odboru školství, mládeže a sportu může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci **pochvalu** nebo jiné ocenění.

6.8.2 Opatření k posílení kázně

Podle závažnosti provinění mohou být žákovi udělena některá z těchto výchovných opatření k posílení kázně: **napomenutí** třídního učitele, **důtka** třídního učitele, **důtka ředitele školy**, **podmíněné vyloučení** ze studia nebo **vyloučení** ze studia.

6.8.3 Podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia

Ředitelka školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených Školským zákonem nebo Školním řádem rozhodnout o **podmíněném vyloučení** nebo **vyloučení ze studia**. Podmíněné vyloučení a vyloučení mají pro žáka právní důsledky a ředitelka

školy o nich rozhodne do 2 měsíců ode dne, kdy se o provinění dověděla, nejpozději však do jednoho roku, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení ze studia stanoví ředitelka školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Jestliže se žák dopustí v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených Školským zákonem nebo Školním řádem, může ředitelka školy rozhodnout o jeho vyloučení.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených Školským zákonem.

Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze studia pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

O rozhodnutí o podmíněném vyloučení nebo vyloučení ze studia informuje ředitelka školy pedagogickou radu.

Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

Důvody udělení výchovného opatření jsou prokazatelným způsobem oznámeny zákonnému zástupci nezletilého žáka nebo zletilému žákovi.

6.9 Studium podle individuálního studijního plánu (ISP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

6.9.1 Individuální studijní plán (ISP)

Pravidla pro povolování ISP

Individuální studijní plán je organizační opatření v rámci školy, týkající se **především žáků sportovních tříd**, na něž žáci **nemají automaticky nárok.** Vychází z **§ 17 Školského zákona**, kde se v odstavci 2 uvádí, že třídám se sportovním zaměřením nebo žákům vykonávajícím sportovní přípravu může ředitel školy **odlišně upravit organizaci vzdělávání**.

ISP je povolován vždy na jedno pololetí, **pouze reprezentantům** se **studijním průměrem za předchozí pololetí do 2,80** na základě písemné žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka nebo žádosti zletilého žáka s přiloženým vyjádřením sportovního oddílu. ISP umožňuje sportovním reprezentantům soutěžit a trénovat v dopoledních vyučovacích hodinách pod profesionálním vedením trenérů, kteří vedou sportovní evidenci v omluvných listech sportovní absence. Rozhodující pro **udělení ISP ředitelkou školy** je **vyjádření třídního učitele** (z hlediska prospěchu a chování žáka) **a zástupce pro sport** (z hlediska posouzení reprezentační úrovně).

O ISP je nutné **požádat do 20. září** (pro první pololetí) a **do 20. února** (pro druhé pololetí). Na pozdější žádosti nebude brán zřetel s výjimkou nových okolností, které nastanou v průběhu pololetí (pak však bude ISP platit až ode dne přiznání). **Při porušení režimu ISP bude**

tento zrušen a žák bude dále navštěvovat výuku podle běžných pravidel. **ISP se nepřiznává v 1. pololetí 1. ročníku a ve 2. pololetí posledního ročníku.**

Režim individuálního studijního plánu

Všichni sportovci, kterým je ISP povolen, jsou povinni **ihned po jeho povolení** požádat vyučující jednotlivých předmětů o studijní konzultace, které si poznačí do svých konzultačních výkazů spolu s podpisem vyučujícího.

Klasifikaci budou žáci uzavírat do konzultačních a klasifikačních výkazů, ve kterých vyučující **předem** stanoví počet klasifikovaných učebních témat – tedy požadovaný počet známek. Termíny klasifikace si žáci domluví s jednotlivými vyučujícími a budou je průběžně čtvrtletně uzavírat. **Stanovené klasifikační termíny jsou pro žáky závazné.**

Při hodnocení za pololetí vyučující nepřihlíží k výši absence.

Kontrola třídního učitele

Na konci týdne v pátek odevzdají žáci ke kontrole omluvné listy sportovní absence třídnímu učiteli, který jim na základě potvrzených dopoledních tréninků **omluví** tuto absenci a **započítá do celkové týdenní absence** v součtu zameškaných hodin v třídní knize.

Kontrola zástupce pro sport

Na začátku prvního týdne každého měsíce provede zástupce pro sport kontrolu omluvných listů sportovní absence a konzultačních a klasifikačních výkazů. S výsledkem kontroly seznámí třídní učitele. **Pozdní termíny odevzdávání omluvných listů sportovní absence a konzultačních a klasifikačních výkazů ke kontrole jsou důvodem ke zrušení ISP.**

6.9.2 PRAVIDELNÉ UVOLŇOVÁNÍ Z VÝUKY

Pravidla pro povolování pravidelného uvolňování

Vzhledem k tomu, že naše škola je gymnáziem se sportovními třídami, jsou také ve všeobecně zaměřených třídách nekmenoví sportovci, kteří sice nejsou reprezentanty, ale jejich sportovní režim koliduje s pravidelnou výukou.

Těmto žákům nebude přiznán individuální studijní plán, avšak **na základě žádosti**, opět podané na pololetí v termínech **do 20. září, resp. 20. února**, rozhodne ředitelka školy o jejich **pravidelném uvolňování z výuky**. Součástí žádosti bude **rozvrh jejich sportovní činnosti** (tréninky, zápasy, soustředění) potvrzený sportovním klubem (resp. trenérem). Tento rozvrh bude stanoven buď na celé pololetí (pokud se nebude měnit), nebo bude **znovu dokládán při každé změně**. Žák jej bude dokládat zástupci pro sport, který jej bude archivovat a kopii předá třídnímu učiteli pro kontrolu sportovní absence žáka.

Režim pravidelného uvolňování

V případě přiznání pravidelného uvolňování z výuky **je žák omluven pouze z přesně určených hodin**. Při změně těchto hodin je povinen předat zástupci pro sport **neprodleně** nový rozvrh sportovních činností. Pokud v daném pololetí zaniknou tyto sportovní aktivity (např. konec sezóny u hokejistů), **končí také jeho pravidelné uvolňování** a žák je povinen výuku dále navštěvovat v plném rozsahu.

Zameškané učivo je žák povinen **si neprodleně doplňovat**, pravidelné uvolňování z výuky **není důvodem pro následné omlouvání** z ústního nebo písemného zkoušení. Pro hodnocení na konci pololetí platí **stejná pravidla jako pro ostatní žáky** v souladu se Školním řádem pro gymnázium. Vyučující **přihlíží k počtu zameškaných hodin** v předmětu a rozhodne o hodnocení **na základě absence a současně také splnění Podmínek pro hodnocení v předmětu**.

6.10 Individuální vzdělávací plán (IVP)

6.10.1 Pravidla pro udělování IVP

Individuální vzdělávací plán vychází z **§ 18** a **§16 Školského zákona**, který jej popisuje jako nástroj, který může ředitel školy použít k realizaci potřeb **žáků se specifickými vzdělávacími potřebami** a **žáků s mimořádným nadáním**.

Při vydání rozhodnutí o povolení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vychází ředitelka školy ze skutečnosti, **kdo je žadatelem o IVP.**

6.10.2 IVP na nižším stupni gymnázia

V případě žáka **na nižším stupni gymnázia**, který dosud neukončil povinnou základní školní docházku, lze IVP povolit **výhradně jen žákovi se specifickými vzdělávacími potřebami** (se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním) **nebo žákovi s mimořádným nadáním** na základě žádosti zákonného zástupce **s písemným doporučením školského poradenského zařízení**.

6.10.3 IVP na vyšším stupni gymnázia

Na vyšším stupni může ředitelka povolit IVP **i z jiných závažných důvodů pouze na základě písemné žádosti** zákonného zástupce nezletilého žáka nebo písemné žádosti zletilého žáka.

6.10.4 Společná ustanovení

Všichni žáci, kterým je IVP povolen, budou klasifikaci uzavírat na základě Pravidel pro hodnocení v předmětu, pouze se s vyučujícím dohodnou na termínech jednotlivých zkoušení. V případě problémů nebo nejasností jsou povinni domluvit se s vyučujícím na termínu konzultací.

7 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace je soubor poznatků, vedoucích k systematickému a plánovitému posuzování činnosti školy. Narozdíl od krátkodobých a jednorázových reflexí (hodnocení), kterých se v průběhu každého školního roku uskuteční velké množství (a mohou tvořit součást autoevaluace), je pro autoevaluaci důležité, že se jedná o **proces**, o neustálé, opakované a systematické sebehodnocení, které slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a východisko pro plánování dalších etap školní práce.

7.1 KRITÉRIA A PLÁN AUTOEVALUACE

V souladu s požadavky **rámcových vzdělávacích programů** a na **vlastních potřeb** jsme si stanovili oblasti školy, kterých se bude týkat autoevaluace. **Jsou to:**

1. Podmínky ke vzdělávání (umístění školy, budova, učebny, zařízení, pomůcky, podmínky pro sportovní a kulturní činnosti)

2. Průběh vzdělávání (režim výuky a organizace rozvrhu, kvalita výuky)

3. Podpora žáků (pravidla života školy v souladu s věkovými a individuálními zvláštnostmi žáků, nepovinné předměty, zájmové útvary, společné akce školy)

4. Vliv vzájemných vztahů účastníků výchovně-vzdělávacího procesu (atmosféra ve škole, vztahy v rámci třídního kolektivu, vztahy s učiteli, třídními učiteli a vedením školy)

5. Řízení školy (struktura vedení školy, hodnocení práce vedení z pohledu učitelů, žáků a rodičů)

6. Personální podmínky školy (složení sboru, aprobovanost a pedagogické působení, další vzdělávání pedagogických pracovníků)

7. Spolupráce s rodiči (míra informovanosti rodičů o prospěchu a chování žáků i o chodu a nabídce školy, zapojení rodičů do života školy)

8. Výsledky vzdělávání (úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům)

V těchto oblastech jsme se rozhodli:

1. zapojit všechny účastníky výchovně-vzdělávacího procesu (žáky nižšího i vyššího stupně gymnázia, učitele, rodiče a vedení školy)

2. zjišťovat pravidelně aktuální stav (pozitiva, negativa, případné příležitosti a ohrožení)

3. mapovat očekávání (a sestavit seznam priorit na základě četnosti připomínek, finanční a časové náročnosti na realizaci)

4. provádět strategické plánování a pravidelně se vracet k autoevaluačním činnostem (dlouhodová koncepce školy s vyhodnocením předchozího období, Školní akční plány, Výroční zprávy GJŠ Zlín, Autoevaluační zprávy GJŠ Zlín a další nástroje)

7.2 PROSTŘEDKY A METODY EVALUACE A AUTOEVALUACE

Vzhledem k tomu, jak širokou oblast problémů bylo a bude třeba zmapovat a jak velký počet respondentů je nutno oslovit, zvolili jsme pro autoeveluaci **Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín** prostředky a metody přehledně vyjádřené následujícími tabulkami, které existují také jako samostatný dokument s názvem „**Plán hodnoticích činností Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín**“.

7.2.1 EVALUACE ŠKOLY

Sledované oblasti	Hodnocené skutečnosti	Metody	Četnost hodnocení
Soulad ŠVP s RVP	úroveň vedení hodin, znalostí a dovedností žáků, jejich aktivity, vedení písemných záznamů, klima školy, plnění cílů stanovených závaznými dokumenty, organizace školy, komunikace s žáky a veřejností, uplatnění absolventů, dokumentace	kontrola faktického stavu a dostupné dokumentace (Česká školní inspekce a zřizovatel) – výstupem je Zpráva ČŠI	komplexní nebo orientační, škola neovlivní četnost
Úroveň výchovně-vzdělávacího procesu a plnění cílů ŠVP			
Personální obsazení			
Management školy			
Hospodaření	výkazy, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů		
Revize BOZP, PO atd.	technický stav, dodržování předpisů, vedení dokumentace	revizní zprávy (odborné firmy a kontroloři)	škola neovlivní četnost
Práce vedení školy	výsledky dlouhodobé práce, úroveň vyžádaných podkladů	hodnocení zřizovatelem	škola neovlivní četnost

7.2.2 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Počínaje školním rokem 2009/2010 jsme se rozhodli výrazně změnit systém autoevaluace školy. Rozpracovali jsme ji do **tříletého cyklu**, v němž ve všech třech letech soustavně sledujeme **všechny oblasti**, avšak v každém roce klademe **větší důraz na dvě konkrétní oblasti**. Tento

náš pohled se pravidelně střídá, takže ve zvoleném tříletém období vždy v dané oblasti proběhne **přípravná fáze**, samotná **realizace** a **zavádění výstupů autoevaluace do praxe**. Důvodem k této úpravě byly naše vlastní zkušenosti s autoevaluací, závěry z Pilotu G a připomínky členů Školské rady při Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Zlín.

Vzhledem k významu spolupráce vedení školy se Školskou radou při GJŠ Zlín **jsme sladili tříletá autoevaluační období s funkčními obdobími Rady**, takže její členové se průběžně seznamují s dílčími výsledky při podzimním projednávání Výroční zprávy GJŠ Zlín a v závěru svého funkčního období dostanou k dispozici celou Autoevaluační zprávu GJŠ Zlín, kterou projednají a vyjádří své návrhy pro následující období.

Pro přehlednost uvádíme tabulku, kterou dále rozpracováváme pro jednotlivé oblasti a roky v **Autoevaluačním plánu GJŠ Zlín**, který je samostatným dokumentem.

Sledované oblasti v rámci tříletého autoevaluačního cyklu	**První školní rok**	**Druhý školní rok**	**Třetí školní rok**
Podmínky ke vzdělávání	realizace	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování	příprava a plánování záměrů
Průběh vzdělávání	příprava a plánování záměrů	realizace	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů na vzdělávání	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování	příprava a plánování záměrů	realizace
Výsledky vzdělávání	příprava a plánování záměrů	realizace	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	realizace	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování	příprava a plánování záměrů
Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	zavádění výsledků do praxe a jejich monitorování	příprava a plánování záměrů	realizace

7.3 CÍLE AUTOEVALUACE

Hlavním cílem autoevaluace školy je pro nás **zhodnocení aktuálního stavu a následné vymezení dalších kroků**, vedoucích k zefektivnění procesu výuky, ke zkvalitnění ŠVP a k dalšímu rozvoji školy.

Celkovou strategii školy s výhledem do budoucna formuluje **Koncepce rozvoje Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín**, na niž navazují **ŠVP „Otevřená škola I, II“, „Škola s dobrým výhledem“ a „Škola s dobrým startem“**.

V procesu vlastního hodnocení školy, a to zejm. **v oblastech autoevaluačních činností**, podrobně popsaných v oddíle **7.2**, sledujeme **tyto základní cíle:**

Oblast autoevaluace:	Základní cíl:
Podmínky ke vzdělávání	Objektivně zhodnotit vnější i vnitřní podmínky školy.
Průběh vzdělávání	Posoudit, do jaké míry žáci dosahují výsledků odpovídajících jejich individuálním schopnostem.
Podpora žáků	Zjistit, jak jsou žáci spokojeni s kvalitou poskytovaného vzdělání, prostředím a nabídkou aktivit ve škole.
Vliv vzájemných vztahů účastníků výchovně-vzdělávacího procesu	Zjistit názory žáků na celkové klima školy, vztahy mezi učiteli a žáky a vztahy v třídních kolektivech.
Řízení školy	Posoudit kvalitu manažerské práce vedení školy.
Personální podmínky školy	Posoudit složení a odborný růst pedagogických pracovníků školy.
Spolupráce s rodiči	Zjistit spokojenost rodičů s kvalitou poskytovaného vzdělání, s prostředím školy a s úrovní komunikace školy s rodiči a veřejností.
Výsledky vzdělávání	Posoudit, jakých výsledků dosahují žáci a jaká je jejich úspěšnost v dalším uplatnění (studijním i profesním).

8. ZÁVĚREM

Jsme přesvědčeni, že k dalšímu zdokonalování **Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín** i celkové úrovně jím poskytovaných služeb přispěje zejména **systémový přístup** spojený se cíli, vyplývajícími ze všech školních vzdělávacích programů – tedy **ŠVP „Otevřená škola I“** pro nižší stupeň osmiletého gymnázia, **ŠVP „Otevřená škola II“** pro vyšší stupeň osmiletého, **ŠVP „Škola s dobrým výhledem“** pro čtyřleté gymnázium, **ŠVP „Škola s dobrým startem“** pro gymnázium se sportovní přípravou a **ŠVP „Škola v pohybu“** pro žáky – nekmenové sportovce ve sportovních třídách.

Tyto dokumenty tvoří základní osu naší výchovně-vzdělávací činnosti a obsahují veškeré podstatné informace o našem gymnáziu pro žáky, rodiče, veřejnost i pedagogické pracovníky školy.